

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1992

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
182

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2094
Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Νέος Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας, όπως αναθεωρήθηκε υπό την Επιτροπή Αναθεώρησης του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που συστάθηκε με την 69216/511/24-2-91 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών (ΦΕΚ 287 Β'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την 72192/595/7-8-91 όμοια απόφαση (ΦΕΚ 636 Β'), σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν.1903/1990 (ΦΕΚ 142 Α'), και ο οποίος έχει ως ακολούθως:

ΚΩΔΙΚΑΣ
ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΔΙΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΑ - ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1
Πεδίο εφαρμογής του Κώδικα

Ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας εφαρμόζεται σε οδούς και σε χώρους που χρησιμοποιούνται για δημόσια κυκλοφορία πεζών, οχημάτων ή ζώων.

Άρθρο 2
Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή του παρόντος Κώδικα νοούνται ως:
Αντανakλαστικό στοιχείο : Αντικείμενο που χρησιμοποιείται για να δείχνει την παρουσία οχήματος με αντανάκλαση

φωτός που δεν προέρχεται από αυτό το όχημα.

Απόβαρο: Το βάρος οχήματος χωρίς πλήρωμα, επιβάτες ή φορτίο αλλά με την αποθήκη του γεμάτη καύσιμα, τα συνήθως φερόμενα εργαλεία και τον εφεδρικό τροχό.

Αυτοκίνητο ή αυτοκίνητο όχημα: Το μηχανοκίνητο όχημα, το οποίο χρησιμοποιείται κυρίως για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή για τη ρυμούλκηση στις οδούς οχημάτων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων. Ο όρος αυτός δεν περιλαμβάνει τα οχήματα, όπως οι γεωργικοί ελκυστήρες, τα χρησιμοποιούμενα παρεμπιπτόντως μόνο για την οδική μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή για ρυμούλκηση επί οδών οχημάτων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων.

Αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης: Το αυτοκίνητο όχημα με το οποίο εκτελούνται μεταφορές προσώπων ή πραγμάτων ή μικτές με ολική ή μερική μίσθωση ή με κόμιστρο ανά επιβάτη.

Αυτοκίνητο επιβατηγό: Το προοριζόμενο για τη μεταφορά κυρίως προσώπων αυτοκίνητο όχημα, 9 κατ' ανώτατο όριο θέσεων μετά της/του οδηγού.

Αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης: Το αυτοκίνητο όχημα με το οποίο εκτελούνται μεταφορές προσώπων χωρίς κόμιστρο και πραγμάτων που ανήκουν στον ιδιοκτήτη ή κάτοχο αυτού.

Αυτοκίνητο λεωφορείο: Το αυτοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για τη μεταφορά προσώπων 10 και άνω θέσεων, συμπεριλαμβανομένης και της/του οδηγού.

Αυτοκίνητο φορτηγό: Το αυτοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για τη μεταφορά πραγμάτων.

Αυτοκινητόδρομος : Οδός ειδικής μελέτης και κατασκευής για την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων, η οποία δεν εξυπηρετεί τις συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες και η οποία:

α) διαθέτει, εκτός ειδικών σημείων ή προσωρινά, χωριστά οδοστρώματα, για τις δύο κατευθύνσεις της κυκλοφορίας, που διακρίνονται μεταξύ τους είτε με διαχωριστικές νησίδες που δεν προορίζονται για την κυκλοφορία είτε, κατ' εξαίρεση, με άλλα μέσα,

β) δεν διασταυρώνονται ισόπεδα με άλλη οδό, μονοπάτι, αιθροδρομική ή τροχιοδρομική γραμμή και

γ) έχει ειδική σήμανση με πινακίδες ως αυτοκινητόδρομος. Δεξιά κατεύθυνση κυκλοφορίας: Η επί της οδού διπλής κατεύθυνσης κυκλοφορίας κίνηση, κατά τρόπον ώστε στην

αριστερή πλευρά του οδηγού να κινούνται οι αντίθετα ερχόμενοι.

Δημόσια κυκλοφορία: Η αόριστη και απροσδιόριστη εκ των προτέρων κυκλοφορία σε δημόσιες ή ιδιωτικές οδούς ή χώρους πεζών, οχημάτων ή ζώων.

■ **Διάβαση πεζών:** Το τμήμα του οδοστρώματος που ορίζεται με ειδική σήμανση για τη διέλευση των πεζών.

Διακοπή πορείας: Η σύντομη ακινησία του οχήματος για την αποφυγή εμπλοκής με άλλο όχημα, πεζό ή ζώο που χρησιμοποιεί την οδό ή σύγκρουσης με εμπόδιο ή για συμμόρφωση με τους κανονισμούς της κυκλοφορίας.

Διαχωριστική νησίδα: Το υπερυψωμένο ή με άλλους τρόπους οριζόμενο τμήμα οδού, το οποίο χωρίζει λωρίδες κυκλοφορίας οχημάτων ή οδοστρώματα της αυτής ή αντίθετης κατεύθυνσης και επί του οποίου απαγορεύεται η κυκλοφορία, με εξαίρεση τη διέλευση πεζών, όπου αυτή επιτρέπεται.

Ελαφρό ρυμουλκούμενο: Το ρυμουλκούμενο επιτρεπόμενου μεγίστου βάρους μέχρι και 750 χιλιογράμμων.

Έρεισμα: Η πέραν του οδοστρώματος ακραία λωρίδα της οδού.

Ζώα: Τα κατοικίδια και σταυλοδίαυτα ζώα.

Ηλεκτροκίνητο λεωφορείο (τρόλλεϊ): Το με ηλεκτροκίνητη, αλλά όχι επί σιδηροτροχιών, κινούμενο αυτοκίνητο λεωφορείο που τροφοδοτείται από ηλεκτροφόρο γραμμή.

Ημρυμουλκούμενο: (επικαθήμενο) Το ρυμουλκούμενο το κατασκευασμένο για σύνδεση με ρυμουλκό όχημα κατά τρόπον ώστε τμήμα αυτού να στηρίζεται επί του ρυμουλκού, επί του οποίου επιπίπτει μεγάλο μέρος του βάρους και του φορτίου του.

Ισόπεδος οδικός κόμβος: Κάθε ισόπεδη συμβολή, διακλάδωση ή διασταύρωση οδών, περιλαμβανομένων και των ελεύθερων χώρων που σχηματίζονται από αυτές.

Ισόπεδη σιδηροδρομική ή τροchioδρομική διάβαση: Κάθε ισόπεδη διασταύρωση, μεταξύ οδού, και σιδηροδρομικής ή τροchioδρομικής γραμμής, η οποία έχει ίδια διαμόρφωση.

Κατοικημένη περιοχή: Η περιοχή που έχει σημειωθεί με πινακίδες ως κατοικημένη στις εισόδους και εξόδους της.

Λωρίδα κυκλοφορίας: Μία των κατά μήκος ζωνών στις οποίες χωρίζεται το οδόστρωμα με ή χωρίς διαγραμμίσεις ή άλλα κατάλληλα διαχωριστικά μέσα, πλάτους επαρκούς για την κυκλοφορία μια σειράς (στοίχου) αυτοκινήτων οχημάτων.

Μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος: Το μέγιστο βάρος φορτωμένου οχήματος, το οποίο αναγράφεται ως επιτρεπόμενο στην άδεια κυκλοφορίας του.

Μηχάνημα αγροτικό: Το μηχανοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για την εκτέλεση γεωργικών εργασιών ή για τη ρυμούλκηση μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται για τον αυτόν σκοπό ή άλλων ρυμουλκούμενων που προορίζονται για γεωργικές μεταφορές.

Ο όρος αυτός περιλαμβάνει:

- α) τους γεωργικούς ελκυστήρες κάθε μορφής
- β) τις αυτοπροωθούμενες μηχανές εκτέλεσης γεωργικών εργασιών.

Μηχάνημα έργων: Το μηχανοκίνητο όχημα, που προορίζεται για την κατασκευή και συντήρηση οδικών ή άλλων τεχνικών έργων. Ο όρος αυτός περιλαμβάνει και τα οχήματα που προορίζονται για την αποκατάσταση της κυκλοφορίας, τον καθαρισμό και τη σήμανση των οδών. Δεν υπάγονται στην κατηγορία των μηχανημάτων έργων, θεωρούμενα ως αυτοκίνητα, τα μηχανοκίνητα οχήματα, εφόσον αυτά εκτε-

λούν και μεταφορικό έργο επί των οδών της Χώρας.

Μικτό βάρος: Το εκάστοτε πραγματικό βάρος του οχήματος μετά του φορτίου, του πληρώματος και των επιβατών.

Μοτοποδήλατο: Το δίτροχο ή τρίτροχο όχημα που είναι εφοδιασμένο με κινητήρα εσωτερικής καύσης, του οποίου ο κυλινδρισμός δεν υπερβαίνει τα 50 κυβικά εκατοστά ή με ηλεκτροκίνητη, ισχύος μέχρι 2,5 KW και μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα που δεν υπερβαίνει τα 50 χιλιόμετρα την ώρα.

Μοτοσυκλέτα: Το δίτροχο μηχανοκίνητο όχημα με ή χωρίς κάνιστρο, ως και το τρίτροχο μηχανοκίνητο όχημα με απόβαρο που δεν υπερβαίνει τα 400 χιλιόγραμμα.

Νησίδα ασφαλείας: Το υπερυψωμένο τμήμα οδοστρώματος που προορίζεται είτε για καταφύγιο των πεζών είτε για την αποβίβαση-επιβίβαση αυτών σε συγκοινωνιακά μέσα.

Νύκτα: Η χρονική περίοδος η οποία αρχίζει μισή ώρα μετά τη δύση του ηλίου και λήγει μισή ώρα πριν από την ανατολή αυτού.

Οι διατάξεις του Κώδικα οι οποίες επιβάλλουν ειδικές υποχρεώσεις κατά τη νύκτα εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ορατότητα είναι ανεπαρκής, λόγω ειδικών συνθηκών (ομίχλης, χιονόπτωσης, ραγδαίας βροχής κ.λπ. ή μέσα σε σήραγγες).

Οδηγός: Πρόσωπο το οποίο οδηγεί κάθε είδους όχημα ή ζώα μεμονωμένα ή σε αγέλες και ποίμνια ή ζώα όταν χρησιμοποιούνται για έλξη, μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή ίππευση.

Οδός: Ολόκληρη η επιφάνεια που προορίζεται για τη δημόσια κυκλοφορία.

Οδός εξυπηρέτησης παροδίων: Οδός η οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των παροδίων.

Οδός ταχείας κυκλοφορίας: Οδός ειδικής μελέτης και κατασκευής για την ταχεία κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων, η οποία δεν εξυπηρετεί τις συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες παρά μόνο με παράπλευρες βοηθητικές οδούς και κόμβους και η οποία:

- α) συνδέεται μόνο με ειδικής διάταξης ισόπεδους ή ανισόπεδους κόμβους με το υπόλοιπο κύριο οδικό δίκτυο,
- β) δεν διασταυρώνεται ισόπεδα με τις υπόλοιπες οδούς ατραπούς, σιδηροδρομικές ή τροchioδρομικές γραμμές και
- γ) έχει ειδική σήμανση με πινακίδες ως οδός ταχείας κυκλοφορίας.

Οδόστρωμα: Το τμήμα της οδού που προορίζεται για την κυκλοφορία των οχημάτων.

Οριογραμμή οδοστρώματος: Η γραμμή η οποία ορίζει το τέλος του οδοστρώματος. Επί οδοστρώματων στα οποία υπάρχουν μία ή περισσότερες ακραίες λωρίδες κυκλοφορίας ή ζώνες για τη χρήση ορισμένων κατηγοριών οχημάτων, πεζών ή ζώων, οριογραμμή οδοστρώματος είναι, για τους λοιπούς που χρησιμοποιούν την οδό, το τέλος του οδοστρώματος που απομένει.

Όχημα αρθρωτό: Ο συνδυασμός οχημάτων που περιλαμβάνει ένα ρυμουλκό όχημα και ένα ή περισσότερα ημρυμουλκούμενα συνδεδεμένα μετ' αυτού.

Όχημα ζώηλατο: Το όχημα με τροχούς που σύρεται από ζώα.

Όχημα οδικό: Το μεταφορικό ή και για άλλες χρήσεις μέσο που κινείται στις οδούς και οδηγείται από πρόσωπο, με εξαίρεση των χωρίς κινητήρα μηχανή χρησιμοποιούμενων για τη μεταφορά βρεφών και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.

Δεν θεωρούνται ως οδικά οχήματα αυτά που κινούνται

επί σιδηροτροχιών, για τα οποία όμως εφαρμόζονται κανόνες κυκλοφορίας του παρόντος Κώδικα.

Όχημα μηχανοκίνητο: Το αυτοπροωθούμενο οδικό όχημα, πλην των μοτοποδηλάτων.

Όχημα χειροκίνητο: Το όχημα που ωθείται ή σύρεται με τα χέρια.

Παραχώρηση προτεραιότητας: Η υποχρέωση του οδηγού οχήματος να μη συνεχίσει ή επαναλάβει την κίνηση ή τους ελιγμούς, εάν με αυτόν τον τρόπο θα ανάγκαζε τους οδηγούς άλλων οχημάτων, να μεταβάλλουν απότομα την κατεύθυνση ή την ταχύτητα των οχημάτων τους.

Πεζοδρόμιο: Το υπερυψωμένο ή άλλως διαχωριζόμενο τμήμα της οδού που προορίζεται για πεζούς.

Πεζόδρομος: Οδός η οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τους πεζούς και για είσοδο - έξοδο οχημάτων προς και από ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης παροδίων ιδιοκτησιών ως και για οχήματα εφοδιασμού ή έκτακτης ανάγκης.

Ποδήλατο: Το όχημα δύο τουλάχιστον τροχών που προωθείται μόνο με τη μυική ενέργεια αυτών που επιβαίνουν ιδίως δε με ποδοστροφάλους ή χειροστροφάλους.

Ποδηλατόδρομος: Δρόμος ή λωρίδα αποκλειστικής κυκλοφορίας ποδηλάτων.

Ρυμουλκό: Το μηχανοκίνητο όχημα που χρησιμοποιείται μόνο για την έλξη άλλων οχημάτων.

Ρυμουλκούμενο: Το όχημα που στερείται ιδίας κινητήριας δύναμης και είναι κατασκευασμένο κατά τρόπο ώστε να έλκεται από άλλο μηχανοκίνητο όχημα. Στην κατηγορία των οχημάτων αυτών περιλαμβάνονται και τα ημιρυμουλκούμενα.

Στάθμευση: Η ακινησία του οχήματος για οποιονδήποτε λόγο, πλην της ανάγκης αποφυγής εμπλοκής του με άλλο όχημα που χρησιμοποιεί την οδό ή σύγκρουσης με εμπόδιο ή για τη συμμόρφωσή του με τους κανονισμούς κυκλοφορίας, εφόσον η χρονική περίοδος ακινητοποίησης του οχήματος δεν περιορίζεται στον απαιτούμενο χρόνο για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών ή φόρτωση ή εκφόρτωση πραγμάτων.

Στάση: Η ακινησία του οχήματος επί χρόνο απαιτούμενο για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών ή φόρτωση ή εκφόρτωση πραγμάτων.

Συνδυασμός οχημάτων (συρμός): Τα οχήματα που είναι συνδεδεμένα και κινούνται ως μία μονάδα.

Τροχιδρόμος: Όχημα που κινείται επί σιδηροτροχιών κατά μήκος των οδών με ηλεκτροκινητήρα, που τροφοδοτείται από ηλεκτροφόρο γραμμή και προορίζεται για τη μεταφορά προσώπων ή και πραγμάτων.

Φώτα δείκτη κατεύθυνσης (φλάς): Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να προειδοποιούν τους λοιπούς χρήστες της οδού ότι ο οδηγός πρόκειται να αλλάξει κατεύθυνση προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά.

Φώτα διασταύρωσης (μεσαία): Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για τον φωτισμό της οδού μπροστά από το όχημα και τα οποία δεν προκαλούν θάμβωση ή δυσχέρεια στους οδηγούς που έρχονται αντίθετα και στους λοιπούς χρήστες της οδού.

Φώτα έκτακτης ανάγκης (σύστημα φωτεινού συναγερμού): Τα φώτα του οχήματος που αναβοσβήνουν και χρησιμοποιούνται όταν το όχημα έχει ακινητοποιηθεί και δημιουργείται κίνδυνος για τους τρίτους από την ακινησία του οχήματος.

Φώτα θέσης μπροστά (μικρά): Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να διακρίνεται αυτό και το πλάτος του από μπροστά.

Φώτα θέσης πίσω (μικρά): Τα φώτα του οχήματος που

χρησιμοποιούνται για να διακρίνεται αυτό και το πλάτος του από πίσω.

Φώτα ομίχλης: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση του φωτισμού της οδού σε περιπτώσεις ομίχλης, χιονόπτωσης, ραγδαίων βροχών, νεφών, καπνού ή κονιορτού.

Φώτα οπισθοπορείας: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για το φωτισμό της οδού πίσω από το όχημα και τα οποία προειδοποιούν ότι το όχημα θα κινηθεί ή κινείται προς τα πίσω.

Φώτα πέδησης (φρένων): Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να ειδοποιούν αυτούς που κινούνται πίσω από το όχημα ότι ο οδηγός τροχοπεδεί (φρενάρει).

Φώτα πορείας (μεγάλα): Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για φωτισμό της οδού σε μεγάλη απόσταση μπροστά του.

Φωτιστική επιφάνεια: Προκειμένου για φώτα, η ορατή επιφάνεια από την οποία προέρχεται το φώς, προκειμένου δε για αντανakλαστικά στοιχεία, η ορατή επιφάνεια εκ της οποίας αντανakλάται το φώς.

2. Θεωρούνται ως πεζοί τα πρόσωπα τα οποία σπρώχνουν ή σύρουν βρεφικά οχήματα, καθίσματα ασθενών ή ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ή οποιοδήποτε μικρό όχημα χωρίς κινητήρα, ποδήλατο ως και τα πρόσωπα που κινούνται σε αναπηρικά καθίσματα με ταχύτητα πεζού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΣΗΜΑΝΣΗ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΗ - ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Άρθρο 3

Υποδείξεις και σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι

1. Αυτοί που χρησιμοποιούν τις οδούς υποχρεούνται να συμμορφώνονται αμέσως με τις πιο κάτω υποδείξεις και σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι όταν ρυθμίζουν την κυκλοφορία.

α) Βραχίονας υψωμένος κατακόρυφα σημαίνει: "Προσοχή, διακοπή πορείας" για όλους που χρησιμοποιούν την οδό, από όλες τις κατευθύνσεις πλην των οδηγών οι οποίοι δεν μπορούν να διακόψουν την πορεία του οχήματός τους αμέσως και ασφαλώς.

Αν το σήμα αυτό δίνεται σε οδικό κόμβο, δεν απαιτείται τα οχήματα που βρίσκονται στον κόμβο να διακόψουν την πορεία τους.

β) Βραχίονας ή βραχίονες τεντωμένοι οριζόντια σημαίνει: διακοπή πορείας για όλους που χρησιμοποιούν την οδό και πλησιάζουν από οποιαδήποτε κατεύθυνση, η οποία διέρχεται κάθετα προς την οριζόμενη με τον τεντωμένο βραχίονα ή βραχίονες κατεύθυνση.

Ο τροχονόμος που ρυθμίζει τη κυκλοφορία μπορεί, αφού δώσει το σήμα αυτό να κατεβάσει το βραχίονα ή τους βραχίονές του. Η στάση αυτή σημαίνει ομοίως "διακοπή πορείας" για αυτούς που κινούνται κατά μέτωπο και από πίσω από τον τροχονόμο.

γ) Κίνηση του χεριού προς κάποια κατεύθυνση σημαίνει κίνηση των οχημάτων προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση.

δ) Κινούμενο ερυθρό φώς σημαίνει "διακοπή πορείας" για αυτούς που χρησιμοποιούν την οδό προς τους οποίους κατευθύνεται το φώς.

2. Οι τροχονόμοι, όταν οι ανάγκες της κυκλοφορίας απαιτούν αυτό, μπορούν να επιβάλλουν επιτάχυνση ή επιβράδυνση της κυκλοφορίας ως και διακοπή ή αλλαγή πορείας οχημάτων ή πεζών.

3. Οι υποδείξεις και τα σήματα που δίνονται από τους τροχονόμους που ρυθμίζουν την κυκλοφορία υπερισχύουν των πινακίδων σήμανσης στις οδούς, των φωτεινών σηματοδοτών ρύθμισης της κυκλοφορίας ή των διαγραμμίσεων ή συμβόλων στις οδούς ως και των κανόνων κυκλοφορίας γενικά. Οι τροχονόμοι, όταν ρυθμίζουν την κυκλοφορία, πρέπει να διακρίνονται ευκρινώς από απόσταση τόσο κατά τη νύκτα όσο και κατά την ημέρα.

4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 4 Σήμανση οδών με πινακίδες

1. Οι για τη σήμανση των οδών τοποθετούμενες πινακίδες είναι κατά κατηγορίες οι εξής:

- α) Αναγγελίας κινδύνου (Κ), δηλωτικές.
 - αα) Επικίνδυνων θέσεων.
 - ββ) Προσβάσεων οδών κόμβων.
 - γγ) Προσβάσεων ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων.
- β) Ρυθμιστικές της κυκλοφορίας (Ρ), δηλωτικές.
 - αα) Προτεραιότητας.
 - ββ) Απαγορεύσεων ή περιορισμών.
 - γγ) Υποχρεώσεων.
- γ) Πληροφοριακές (Π), δηλωτικές.
 - αα) Προειδοποιήσεως κατευθύνσεων.
 - ββ) Κατευθύνσεων.
 - γγ) Αριθμήσεις οδών και χιλιομετρήσεων.
 - δδ) Τοπωνυμίων.
 - εε) Επιβεβαιώσεων.
 - στ) Χρήσιμων πληροφοριών για τους οδηγούς οχημάτων και
 - ζζ) Εγκαταστάσεων.
 - δ) Πρόσθετες (Πρ).

2. Οι πινακίδες αναγγελίας κινδύνου (Κ-1 μέχρι Κ-40) τοποθετούνται για να εφιστούν την προσοχή αυτών που χρησιμοποιούν τις οδούς για τους κινδύνους που υπάρχουν στην οδό προς την κατεύθυνση της κίνησής τους ώστε να λαμβάνουν έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα και, σε περίπτωση ανάγκης να μειώνουν την ταχύτητα πορείας τους για να τους αποφεύγουν. Η σημασία των πινακίδων αυτών είναι :

- Κ-1α Επικίνδυνη αριστερή στροφή.
- Κ-1β Επικίνδυνη δεξιά στροφή.
- Κ-2α Επικίνδυνες δύο αντίρροπες ή διαδοχικές (συνεχείς) στροφές, η πρώτη αριστερά.
- Κ-2β Επικίνδυνες δύο αντίρροπες ή διαδοχικές (συνεχείς) στροφές η πρώτη δεξιά.
- Κ-3 Επικίνδυνη κατωφέρεια (με κλίση ως η αναγραφόμενη στην πινακίδα).
- Κ-4 Απότομη ανωφέρεια, (με κλίση ως η αναγραφόμενη στην πινακίδα).
- Κ-5 Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος και στις δύο πλευρές.
- Κ-6α Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος στην αριστερή πλευρά.
- Κ-6β Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος στη δεξιά πλευρά.
- Κ-7 Κινητή γέφυρα.
- Κ-8 Η οδός οδηγεί σε αποβάθρα ή όχθη ποταμού.
- Κ-9 Επικίνδυνο ανώμαλο οδόστρωμα, σε κακή κατά-

σταση, με λάκκους κ.λπ..

- Κ-10 Επικίνδυνο υπερυψωμένο οδόστρωμα ή απότομη κυρτή αλλαγή της κατά μήκος κλίσης της οδού.
- Κ-11 Επικίνδυνο κάθετο ρείθρο (αυλάκι) ή απότομη κοίλη αλλαγή της κατά μήκος κλίσης της οδού.
- Κ-12 Ολισθηρό οδόστρωμα.
- Κ-13 Επικίνδυνη εκτίναξη χαλίκων (ασύνδετο αμμοχάλικο).
- Κ-14 Κίνδυνος από πτώση βράχων και από την παρουσία τους στο οδόστρωμα.
- Κ-15 Κίνδυνος λόγω διάβασης πεζών.
- Κ-16 Κίνδυνος λόγω συχνής κίνησης παιδιών (σχολεία, γήπεδα κ.λπ.).
- Κ-17 Κίνδυνος λόγω συχνής εισόδου ή διάβασης ποδηλατιστών.
- Κ-18 Κίνδυνος από τη διέλευση οικοσίων ζώων.
- Κ-19 Κίνδυνος από τη διέλευση αγρίων ζώων.
- Κ-20 Κίνδυνος λόγω εκτελούμενων εργασιών στην οδό.
- Κ-21 Προσοχή, κόμβος ή θέση όπου η κυκλοφορία ρυθμίζεται με τριχρώμη φωτεινή σηματοδότηση.
- Κ-22 Κίνδυνος λόγω χαμηλής πτήσης προσγειούμενων ή απογειούμενων αεροσκαφών.
- Κ-23 Κίνδυνος λόγω συχνού ισχυρού ανέμου (όπως δείχνει ως η κατεύθυνση του ανεμουρίου).
- Κ-24 Προαναγγελία διπλής κυκλοφορίας.
Η πινακίδα αυτή σημαίνει επικείμενη είσοδο από μονόδρομο ή από τμήμα οδού που περιλαμβάνει δύο καταστρώματα χωρισμένα ανά κατεύθυνση με μεσαία διαχωριστική νησίδα, σε τμήμα οδού με κυκλοφορία επί του αυτού οδοστρώματος προς τις δύο κατευθύνσεις, προσωρινά ή μόνιμα.
- Κ-25 Προσοχή, άλλοι κίνδυνοι (μη δηλούμενοι στις πινακίδες Κ-1 έως Κ-24).
- Κ-26 Προσοχή, διασταύρωση όπου ισχύει η προτεραιότητα από δεξιά.
- Κ-27 Διασταύρωση, με οδό, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.
- Κ-28α Διακλάδωση με κάθετη οδό αριστερά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.
- Κ-28β Διακλάδωση με κάθετη οδό δεξιά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.
- Κ-29α Διακλάδωση με λοξή οδό αριστερά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.
- Κ-29β Διακλάδωση με λοξή οδό δεξιά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.
- Κ-30 Προσέγγιση σε κυκλική υποχρεωτική διαδρομή.
- Κ-31 Κίνδυνος λόγω ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης με κινητά φράγματα.
- Κ-32 Κίνδυνος λόγω ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης χωρίς κινητά φράγματα.
- Κ-33, Κ-34, Κ-35 Πρόσθετες επαναληπτικές πινακίδες στις προσβάσεις ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων ή κινητών γεφυρών, οι οποίες δηλώνουν την προσέγγιση σε αυτές.
- Κ-36 Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, μονής σιδηροδρομικής γραμμής.

- K37 Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, διπλής ή πολλαπλής σιδηροδρομικής γραμμής.
 K-38α Επικίνδυνο έρεισμα αριστερά.
 K-38β Επικίνδυνο έρεισμα δεξιά.
 K-39 Συχνή κυκλοφοριακή συμφόρηση.
 K-40 Σήραγγα.

3. Οι ρυθμιστικές της κυκλοφορίας πινακίδες (P-1 μέχρι P-72) τοποθετούνται για να πληροφορούν αυτούς που χρησιμοποιούν τις οδούς για τις ειδικές υποχρεώσεις, περιορισμούς ή απαγορεύσεις, προς τις οποίες πρέπει αυτοί να συμμορφώνονται.

Η σημασία των πινακίδων αυτών είναι:

- P-1 Υποχρεωτική παραχώρηση προτεραιότητας. Η πινακίδα αυτή σημαίνει ότι στον κόμβο προ του οποίου τοποθετείται, οι οδηγοί πρέπει να παραχωρούν την προτεραιότητα στα οχήματα, τα οποία κινούνται στην άλλη οδό.
 P-2 Υποχρεωτική διακοπή πορείας (STOP).
 (1) Η πινακίδα αυτή που τοποθετείται πριν από κόμβο σημαίνει υποχρεωτική διακοπή πορείας του οχήματος πριν από την είσοδο στον κόμβο και παραχώρηση προτεραιότητας στα οχήματα τα οποία κινούνται στην οδό, προς την οποία πλησιάζει.
 (2) Η αυτή πινακίδα που τοποθετείται σε άλλα σημεία πλην κόμβου, σημαίνει υποχρεωτική διακοπή πορείας του οχήματος στη θέση της πινακίδας και μη εκ νέου εκκίνηση μέχρις ότου βεβαιωθεί ο οδηγός του ότι μπορεί να το πράξει χωρίς κίνδυνο.
 P-3 Οδός προτεραιότητας.
 P-4 Τέλος οδού προτεραιότητας.
 P-5 Προτεραιότητα της αντιθέτως ερχόμενης κυκλοφορίας λόγω στενότητας του οδοστρώματος.
 P-6 Προτεραιότητα, έναντι της επερχόμενης κυκλοφορίας, (λόγω στενότητας οδοστρώματος).
 P-7 Απαγορεύεται η είσοδος σε όλα τα οχήματα.
 P-8 Κλειστή οδός για όλα τα οχήματα και προς τις δύο κατευθύνσεις.
 P-9 Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα εκτός των διτρώχων μοτοσυκλετών.
 P-10 Απαγορεύεται η είσοδος στις μοτοσυκλέτες.
 P-11 Απαγορεύεται η είσοδος στα ποδήλατα.
 P-12 Απαγορεύεται η είσοδος στα μοτοποδήλατα.
 P-13 Απαγορεύεται η είσοδος στα φορτηγά αυτοκίνητα. Η αναγραφή αριθμού τόννων, είτε με λευκό χρώμα στο περίγραμμα του ρυμουλκούμενου, είτε σε πρόσθετη πινακίδα, που τοποθετείται κάτω από τη πινακίδα P-13, σημαίνει ότι η απαγόρευση ισχύει μόνο αν το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος του οχήματος ή του συνδυασμού οχημάτων υπερβαίνει τον αριθμό αυτόν.
 P-14 Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητο όχημα το οποίο σύρει ρυμουλκούμενο, πλην ημιρυμουλκούμενου ή ρυμουλκούμενου ενός άξονα. Η αναγραφή αριθμού τόννων είτε με λευκό χρώμα στο περίγραμμα του ρυμουλκούμενου, είτε σε πρόσθετη πινακίδα, που τοποθετείται κάτω από την πινακίδα P-14, σημαίνει ότι η απαγόρευση ισχύει μόνο αν το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος του ρυμουλκούμενου υπερβαίνει τον αριθμό αυτόν.

- P-15 Απαγορεύεται η είσοδος σε πεζούς.
 P-16 Απαγορεύεται η είσοδος σε ζωήλατα οχήματα.
 P-17 Απαγορεύεται η είσοδος σε χειράμαξες.
 P-18 Απαγορεύεται η είσοδος σε αγροτικά μηχανήματα.
 P-19 Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα.
 P-20 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα ορισμένων κατηγοριών (π.χ. σε μηχανοκίνητα και ζωήλατα οχήματα).
 P-21 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού πλάτους που υπερβαίνει τα (π.χ. 2) μέτρα.
 P-22 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού ύψους που υπερβαίνει τα ... (π.χ. 3,5) μέτρα.
 P-23 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού βάρους που υπερβαίνει τους ... (π.χ. 5) τόννους.
 P-24 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα βάρους ανά άξονα που υπερβαίνει τους ... (π.χ. 2) τόννους.
 P-25 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα ή συνδυασμούς οχημάτων μήκους που υπερβαίνει ... (π.χ. 10) μέτρα.
 P-26 Απαγορεύεται η οδήγηση οχήματος σε απόσταση μικρότερη των ... (π.χ. 70) μέτρων από του προηγούμενου.
 P-27 Απαγορεύεται η αριστερή στροφή.
 P-28 Απαγορεύεται η δεξιά στροφή.
 P-29 Απαγορεύεται η αναστροφή (στροφή κατά 180 μοίρες).
 P-30 Απαγορεύεται το προσπέρασμα μηχανοκίνητων οχημάτων, πλην των δίτροχων μοτοσυκλετών χωρίς κάνιστρο.
 P-31 Απαγορεύεται στους οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους, που υπερβαίνει τους 3,5 τόννους να προσπερνούν άλλα οχήματα. Αναγραφή στην πινακίδα P-31 ή πρόσθετη πινακίδα, που τοποθετείται κάτω από την πινακίδα P-31 μπορεί να μεταβάλει το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος, πάνω από το οποίο ισχύει η απαγόρευση αυτή.
 P-32 Η μέγιστη ταχύτητα περιορίζεται στον αναγραφόμενο αριθμό (π.χ. 50) χλμ. την ώρα. Αναγραφή αριθμού τόννων σε πρόσθετη πινακίδα που τοποθετείται κάτω από την πινακίδα P-32, σημαίνει ότι ο περιορισμός της ταχύτητας αφορά μόνο οχήματα συνολικού βάρους που υπερβαίνει τον αριθμό αυτόν.
 P-33 Απαγορεύεται η χρήση ηχητικών οργάνων προειδοποίησης (εκτός για αποφυγή δυστυχήματος).
 P-34 Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ του Τελωνείου. Η αντικατάσταση της ένδειξης Τελωνείο με άλλη σημαίνει την απαγόρευση της διέλευσης χωρίς στάση προ της δηλούμενης θέσης.
 P-35 Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ του σταθμού διοδίων.
 P-36 Τέλος όλων των τοπικών απαγορεύσεων οι οποίες έχουν επιβληθεί με απαγορευτικές πινακίδες στα κινούμενα οχήματα.
 P-37 Τέλος ορίου ταχύτητας το οποίο έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα (π.χ. 40 χλμ.) την ώρα.
 P-38 Τέλος απαγόρευσης προσπεράσματος το οποίο έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα.

- P-39 Απαγορεύεται η στάθμευση.
- P-40 Απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση. Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με πρόσθετη πινακίδα κ.λπ.. Οι απαγορεύσεις των πινακίδων P-39 και P-40 ισχύουν από τη θέση των πινακίδων μέχρι του επόμενου σημείου συνάντησης με οδό και στην πλευρά του οδοστρώματος στην οποία είναι τοποθετημένες αυτές.
- P-41 Απαγορεύεται η στάθμευση στην πλευρά της πινακίδας τους μονούς μήνες.
- P-42 Απαγορεύεται η στάθμευση στην πλευρά της πινακίδας τους ζυγούς μήνες. Οι απαγορεύσεις και οι περιορισμοί των σταθμεύσεων εφαρμόζονται μόνο στην πλευρά του οδοστρώματος στην οποία είναι τοποθετημένες οι πινακίδες P-41 και P-42.
- P-43 Περιοχή απαγόρευσης στάθμευσης (στάθμευση περιορισμένης χρονικής διάρκειας).
- P-44 Έξοδος από περιοχή απαγορευμένης στάθμευσης.
- P-45 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω απ'ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες.
- P-46 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα ύλες οι οποίες μπορεί να προκαλέσουν μόλυνση υδάτων.
- P-47 Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα αριστερά.
- P-48 Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα δεξιά.
- P-49 Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα εμπρός.
- P-50 Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή αριστερά ή δεξιά.
- P-50a Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή αριστερά.
- P-50b Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή δεξιά.
- P-51a Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας εμπρός ή αριστερά.
- P-51b Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας εμπρός ή δεξιά.
- P-52 Υποχρεωτική διέλευση είτε από τη δεξιά είτε από την αριστερή πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.
- P-52a Υποχρεωτική διέλευση μόνο από την αριστερή πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.
- P-52b Υποχρεωτική διέλευση μόνο από τη δεξιά πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.
- P-53 Κυκλική υποχρεωτική διαδρομή.
- P-54 Οδός υποχρεωτικής διέλευσης ποδηλάτων (απαγορευμένης της διέλευσης άλλων οχημάτων).
- P-55 Οδός υποχρεωτικής διέλευσης πεζών (πεζόδρομος, απαγορευμένης της διέλευσης άλλων εκτός πεζών, οχημάτων άμεσης ανάγκης και οχημάτων για την είσοδο-έξοδο σε παρόδιες ιδιοκτησίες).
- P-56 Οδός υποχρεωτικής διέλευσης εφίπων (απαγορευμένης της διέλευσης άλλων, εκτός εφίπων που χρησιμοποιούν την οδό).
- P-57 Υποχρεωτική ελάχιστη ταχύτητα που αναγράφεται με λευκούς αριθμούς σε ...(π.χ. 30) χιλ. την ώρα. Η πινακίδα αυτή σημαίνει ότι τα οχήματα που χρησιμοποιούν την οδό, στην είσοδο της οποίας είναι τοποθετημένη, πρέπει να κινούνται με ελάχιστη ταχύτητα (π.χ. των 30) χλμ. την ώρα.
- P-58 Τέλος υποχρεωτικής ελάχιστης ταχύτητας, που έχει επιβληθεί με την πινακίδα P-57.
- P-59 Υποχρεωτικές αντιολισθητικές αλυσίδες χιόνων σε δύο τουλάχιστον από τους κινητήριους τροχούς του αυτοκινήτου.
- P-60 Ανώτατη ταχύτητα περιοχής.
- P-61 Έξοδος από περιοχή με ανώτατο όριο ταχύτητας.
- P-62 Τέλος απαγόρευσης προσπεράσματος από φορητά αυτοκίνητα που έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα.
- P-63 Απαγορεύεται το ρυμουλκούμενο όχημα να έχει βάρος μεγαλύτερο από ...(π.χ. 3) τόννους.
- P-64 Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν επικίνδυνα υλικά.
- P-65 Η κάθε κατηγορία χρηστών που απεικονίζει το αντίστοιχο σύμβολο πρέπει να χρησιμοποιεί την πλευρά του αντίστοιχου διαδρόμου που είναι ειδικά επιλεγμένη για αυτήν την κατηγορία.
- P-66 Οι διάφορες κατηγορίες χρηστών που απεικονίζουν τα αντίστοιχα σύμβολα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ταυτόχρονα τον ειδικό διάδρομο.
- P-67 Αποκλειστική διέλευση λεωφορείων ή τρόλλεϋ.
- P-68 Τέλος αποκλειστικής διέλευσης λεωφορείων ή τρόλλεϋ.
- P-69 Χώρος στάθμευσης με κάρτα.
- P-70 Χώρος στάθμευσης ορισμένης κατηγορίας οχημάτων π.χ. TAXI.
- P-71 Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, ύστερα από ειδική άδεια.
- P-72 Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για συγκεκριμένο όχημα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, ύστερα από ειδική άδεια και με αριθμό κυκλοφορίας..... Επιτρέπεται:
α) Συνδυασμός ρυθμιστικής και πρόσθετης πινακίδας, με τον οποίο η ρύθμιση περιορίζεται στη συγκεκριμένη κατηγορία χρηστών της οδού που δείχνει η πρόσθετη πινακίδα.
β) Συνδυασμός ρυθμιστικής και πρόσθετης πινακίδας, με τον οποίο εξαιρείται από τη ρύθμιση η συγκεκριμένη κατηγορία χρηστών της οδού που δείχνει η πρόσθετη πινακίδα.
4. Οι πληροφοριακές πινακίδες (Π-1 μέχρι Π-90γ) τοποθετούνται για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις οδούς, για τη διευκόλυνση των χρηστών των οδών (κατευθύνσεις, αρίθμηση, χιλιομέτρηση, τοπωνυμίες, εγκαταστάσεις κ.λπ.). Η σημασία των πινακίδων αυτών είναι:
- Π-1 Προειδοποιητική κατευθύνσεων η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διασταυρώσεων με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.
- Π-2 Προειδοποιητική κατευθύνσεων, η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διακλαδώσεων με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.
- Π-3 Προειδοποιητική κατευθύνσεων για συνήθεις οδούς με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.
- Π-4 Προειδοποιητική για αδιέξοδο.
- Π-5 Προειδοποιητική για αδιέξοδο.

- Π-6 Προειδοποιητική υποχρεωτικής διαδρομής για στροφή αριστερά στην επόμενη διασταύρωση όπου απαγορεύεται αυτή.
- Π-7 Προειδοποιητική πινακίδα για προεπιλογή λωρίδας σε διασταύρωση σε οδούς με πολλές λωρίδες κυκλοφορίας.
- Π-8α Κατεύθυνση μίας τοπωνυμίας με μορφή βέλους.
- Π-8β
- Π-8γ Κατεύθυνση για περισσότερες της μίας τοπωνυμίας με μορφή βέλους.
- Π-9 Κατεύθυνση μίας τοπωνυμίας, μορφής ορθογωνίου.
- Π-10 Κατεύθυνσης προς αεροδρόμιο.
- Π-11 Κατεύθυνση προς κατασκήνωση.
- Π-12 Κατεύθυνση προς Ξενώνα Νεότητας.
- Π-13 Αρίθμηση εθνικών οδών.
- Π-14 Αρίθμηση διεθνών αρτηριών.
- Π-15 Χιλιόμετρηση οδών.
- Π-16 Χιλιόμετρηση οδών.
- Π-17 Αρχή κατοικημένης περιοχής.
- Π-18 Τέλος κατοικημένης περιοχής.
Οι πινακίδες Π-17 ή Π-58 και Π-18 ή Π-59, εκτός της πληροφοριακής τους σημασίας, ειδοποιούν τους χρήστες των οδών ότι οι εφαρμοζόμενοι στις κατοικημένες περιοχές κανονισμοί κυκλοφορίας, όπως ο περιορισμός της ταχύτητας, η απαγόρευση χρήσης ηχητικών οργάνων, προειδοποιήσεων κ.λπ., ισχύουν από την πινακίδα Π-17 ή Π-58 μέχρι την πινακίδα Π-18 ή Π-59, εκτός των τμημάτων εκείνων της οδού, εντός κατοικημένης περιοχής, στα οποία, με άλλες πινακίδες, παρέχεται ειδοποίηση για διαφορετικούς τυχόν κανονισμούς.
Ρυθμιστικές πινακίδες, οι οποίες τοποθετούνται στην αυτή θέση με την πινακίδα Π-17 ή Π-58 ισχύουν σε όλο το μήκος της οδού, εντός της κατοικημένης περιοχής, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με άλλες πινακίδες, σε ορισμένα τμήματα της οδού αυτής.
- Π-19 Τοπωνύμια
- Π-20 Επιβεβαιωτική πινακίδα (παράδειγμα).
- Π-21 Διάβαση πεζών.
- Π-22 Νοσοκομείο (για την αποφυγή ή μείωση οιουδήποτε μη αναγκαίου θορύβου).
- Π-23 Μονόδρομος.
- Π-24 Μονόδρομος.
- Π-25 Οδός αδιέξοδος.
- Π-26 Οδός ταχείας κυκλοφορίας.
- Π-26α Τέλος οδού ταχείας κυκλοφορίας.
- Π-27 Αυτοκινητόδρομος.
- Π-27α Τέλος αυτοκινητόδρομου.
- Π-28 Στάση λεωφορείου ή "τρόλλεϊ".
- Π-29 Ορεινή οδός ανοικτή ή κλειστή ανάλογα με τις ενδείξεις μέσα στα πλαίσια 1,2,3 της πινακίδας.
- Π-30 Συνιστώνται αλυσίδες ή ελαστικά χιόνων (για το πλαίσιο 2 της Π-29).
- Π-31 Χώρος επιτρεπόμενης στάθμευσης.
- Π-31α Περιοχή επιτρεπόμενης στάθμευσης.
- Π-31β Έξοδος από περιοχή επιτρεπόμενης στάθμευσης.
- Π-31γ Κατεύθυνση προς χώρο επιτρεπόμενης στάθμευσης.
- Π-32 Σταθμός πρώτων βοηθειών.
- Π-33 Συνεργείο επισκευής βλαβών.
- Π-34 Τηλέφωνο.
- Π-35 Πρατήριο καυσίμων.
- Π-36 Ξενοδοχείο ή MOTEL.
- Π-37 Εστιατόριο.
- Π-38 Αναψυκτήριο ή Καφενείο.
- Π-39 Θέση για παραμονή εκδρομένων.
- Π-40 Σημείο έναρξης περιπάτου.
- Π-41 Θέσεις για κατασκηνώσεις.
- Π-42 Θέση για τροχόσπιτα.
- Π-43 Θέση για κατασκηνώσεις και τροχόσπιτα.
- Π-44 Ξενώνας Νεότητας.
- Π-45 Τουριστικές πληροφορίες.
- Π-46 Περιοχή κολύμβησης.
- Π-47 Εγκαταστάσεις υγιεινής.
- Π-48 Ραδιοφωνική συχνότητα πληροφοριών οδικής κυκλοφορίας.
- Π-49 Σήραγγα.
- Π-50 Αεροδρόμιο.
- Π-51 Ελικοδρόμιο.
- Π-52 Εναέρια μεταφορά.
- Π-53 Λιμάνι.
- Π-54 Τουριστικό λιμάνι.
- Π-55 Λιμενικός σταθμός ιπτάμενων σκαφών.
- Π-56 Λιμενικός σταθμός εμπορικών οχηματαγωγών πλοίων.
- Π-57 Αστυνομία.
- Π-58 Αρχή Περιοχής κατοικίας.
- Π-59 Τέλος Περιοχής κατοικίας.
- Π-60 Άτομα με μειωμένη κινητικότητα.
- Π-61 Άνοδος διάβασης πεζών.
- Π-62 Κάθοδος διάβασης πεζών.
- Π-63 Ανισόπεδη διάβαση πεζών χωρίς σκαλοπάτια.
- Π-64 Συνιστωμένη ταχύτητα.
- Π-65 Γενικά όρια ταχύτητας.
- Π-66 Λωρίδα αποκλειστικής κυκλοφορίας λεωφορείων ή τρόλλεϊ.
- Π-67 Ανώτατα όρια ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας.
- Π-68 Όρια ελάχιστων ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας.
- Π-69 Αριθμός και κατευθύνσεις κυκλοφοριακών λωρίδων.
- Π-69α
- Π-70 Περιορισμός αριθμού κυκλοφοριακών λωρίδων.
- Π-70α Περιορισμός αριθμού κυκλοφοριακών λωρίδων.
- Π-71 Εγκαταστάσεις υγιεινής για άτομα με μειωμένη κινητικότητα.
- Π-72 Κατεύθυνση οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο χώρο (π.χ. ΜΕΤΡΟ για χρησιμοποίησή του μεταφορικού αυτού μέσου).
- Π-73 Προειδοποίηση κατεύθυνσης οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο στεγασμένο χώρο.
- Π-74 Κατεύθυνση - επισήμανσης επικίνδυνων καμπυλών.
- Π-75 Διαδοχικά βέλη κατεύθυνσης, που τοποθετούνται σε επικίνδυνες καμπύλες κυρίων αρτηριών.
- Π-76 Εμπόδιο κινητό, λόγω έργων επί της οδού.
- Π-77 Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα δεξιά νησίδας ή εμποδίου (Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη Π-52δ).
- Π-78 Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα αριστερά νησίδας ή εμποδίου (Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη Π-52α).
- Π-79 Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα δεξιά ή αριστερά νησίδας ή εμποδίου. (Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με την Π-52).

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥΣ

- Π-80 Αναγγελία προσέγγισης σε ανισόπεδο κόμβο.
Π-81 Προειδοποιητική κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου.
Π-82 Προειδοποιητική κατευθύνσεων εισόδου σε αυτοκινητόδρομο από δευτερεύουσα οδό μέσω ανισόπεδου κόμβου.
Π-83 Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου.
Π-84 Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου με αφαίρεση λωρίδας τρι-αυτοκινητόδρομου.
Π-85 Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων στην αρχή εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο (αρχή λωρίδας επιβράδυνσης κόμβου).
Π-86 Κατεύθυνση εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο.
Π-87 Επιβεβαιωτική της εισόδου στο συγκεκριμένο αυτοκινητόδρομο μετά τον ανισόπεδο κόμβο.
Π-88 Προειδοποιητική κατεύθυνσης εισόδου στον αυτοκινητόδρομο.
Π-89 Κατεύθυνση εισόδου στον αυτοκινητόδρομο.
Π-90α Προειδοποιητικές εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο σε α,β,γ αποστάσεις 300, 200, 100 μέτρα αντίστοιχα προ της αρχής της λωρίδας επιβράδυνσης του κόμβου (όπου η πινακίδα Π-85). Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων η εφαρμογή των ανωτέρω πληροφοριακών πινακίδων (Π-80 έως Π-90γ) μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες κατηγορίες οδών με αντίστοιχη χρωματική κωδικοποίηση για κάθε κατηγορία.
Είναι δυνατόν, ύστερα από έγκριση της αρμόδιας Υπηρεσίας Κυκλοφορίας της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ο σχεδιασμός, κατασκευή και τοποθέτηση πληροφοριακών πινακίδων σήμανσης οδών που προκύπτουν από συνδυασμό δύο ή πινακίδων σήμανσης του σχετικού πίνακα σχεδίων που συνοδεύει τον παρόντα Κώδικα.

5. Οι πρόσθετες πινακίδες (Πρ-1 μέχρι Πρ-18β) τοποθετούνται σε συνδυασμό πάντοτε με άλλες (κύριες) πινακίδες σήμανσης για να δηλώνουν απόσταση, μήκος και λοιπά διευκρινιστικά στοιχεία ισχύος των κυρίων πινακίδων.

Η σημασία των πινακίδων αυτών είναι:

- Πρ-1 Απόσταση από τη θέση της πινακίδας μέχρι την αρχή της επικίνδυνης θέσης ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος με αυτήν κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 200 μ.).
Πρ-2 Μήκος του επικίνδυνου τμήματος ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος, με την πινακίδα κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 1 χιλιόμετρο).
Πρ-3α Αρχή ισχύος πινακίδας Π-39 ή Π-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί... (π.χ. 10 μ.) από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους.
Πρ-3β Υπόμνηση ισχύος πινακίδας Π-39 ή Π-40 που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί... (π.χ. 5 μ.)

- και από τις δύο πλευρές της θέσης της πινακίδας.
Πρ-3γ Τέλος ισχύος πινακίδας Π-39 ή Π-40 που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί... (π.χ. 10 μ.) από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους.
Πρ-4α Αρχή ισχύος πινακίδας Π-39 ή Π-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.
Πρ-4β Επανάληψη ισχύος πινακίδας Π-39 ή Π-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.
Πρ-4γ Τέλος ισχύος πινακίδας Π-39 ή Π-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.
Πρ-4δ Επιτρέπεται μόνο για οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ύστερα από ειδική άδεια.
Πρ-4ε Εξαιρούνται μόνο οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ύστερα από ειδική άδεια. Ως αναπηρικά οχήματα νοούνται αυτά των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα τα οποία φέρουν στο άνω δεξιό μέρος του πίσω κρυστάλλου το ειδικό σήμα, το οποίο χορηγείται από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
Πρ-5 Πάγος.
Πρ-6 Βροχή.
Πρ-7 Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διασταύρωση (π.χ. α-β).
Πρ-8 Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διασταύρωση μορφής (π.χ. α-β).
Πρ-9 Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-γ).
Πρ-10 Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).
Πρ-11 Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).
Πρ-12 Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-γ).
Πρ-13 Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).
Πρ-14α Επικίνδυνη κλειστή στροφή αριστερά.
Πρ-14β Επικίνδυνη κλειστή στροφή δεξιά.
Πρ-15α Ανακάμπτων ελιγμός αριστερά.
Πρ-15β Ανακάμπτων ελιγμός δεξιά.
Πρ-16 Επιτρέπεται μόνο για τη συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο.

ΣΥΜΒΟΛΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

- Πρ-16α Ζωήλατο όχημα.
Πρ-16β Χειράμαξα.
Πρ-16γ Ποδήλατο.
Πρ-16δ Μοτοποδήλατο.
Πρ-16ε Μοτοσυκλέτα.
Πρ-16στ Εμβατικό όχημα.
Πρ-16ζ Εμβατικό με ρυμουλκούμενο ενός άξονα (τρέιλερ).
Πρ-16η Αγροτικό μηχάνημα.
Πρ-16θ Λεωφορείο ή Τρόλλεϊ.
Πρ-16ι Φορτηγό αυτοκίνητο.
Πρ-16ια Φορτηγό αρθρωτό (KONTAINNER).

- Πρ-16ιβ Φορτηγό με ρυμουλκούμενο όχημα (ΝΤΑΛΙΚΑ) πλην ρυμουλκούμενου ενός άξονα.
 Πρ-16ιγ Φορτηγό με ρυμουλκούμενο όχημα ενός άξονα (τρέιλερ).
 Πρ-16ιδ Όχημα που φέρει πάνω από ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες.
 Πρ-17 Εξαιρείται (από την ισχύουσα ρύθμιση) μόνο η (α+δ) συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο (αρίθμηση αντίστοιχη με την Πρ-16).
 Πρ-18α Επιτρέπεται μόνο για τα "TAXI".
 Πρ-18β Εξαιρούνται μόνο τα "TAXI".

6. Το σχήμα, η μορφή, τα χρώματα και οι επ' αυτών αναγραφές εκάστης των κατά το άρθρο αυτό πινακίδων σήμανσης οδών εμφανίζονται στο συνοδευόντα τον παρόντα Κώδικα πίνακα σχεδίων πινακίδων σήμανσης οδών.

7. Οι τοποθετούμενες πινακίδες σήμανσης οδών πρέπει να είναι κατασκευασμένες και τοποθετημένες σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές, του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

8. Για την όσο το δυνατό πιο εύκολη ερμηνεία των πινακίδων σήμανσης ή τον περιορισμό της εφαρμογής των ρυθμιστικών πινακίδων σε ορισμένες κατηγορίες οχημάτων ή κατα ορισμένες χρονικές περιόδους, είναι δυνατή η προσθήκη επεξηγηματικών εγγραφών ή συμβόλων μέσα σε ορθογώνιο παραλληλόγραμμο κάτω από τη πινακίδα. Οι εγγραφές αυτές ή τα σύμβολα μπορεί επίσης να περιλαμβάνονται στην πινακίδα εφόσον δεν καθιστούν αυτή δυσνόητη.

9. Οι πινακίδες σήμανσης αφορούν τους οδηγούς οι οποίοι κυκλοφορούν σε ολόκληρο το πλάτος του ανοικτού στην κυκλοφορία οδοστρώματος, εκτός αν, με κατάλληλη τοποθέτησή τους, απευθύνονται αποκλειστικά σε αυτούς που οδηγούν σε μία ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας που χωρίζονται με κατά μήκος διαγραμμίσεις ή κατάλληλα διαχωριστικά μέσα.

10. Ο οδηγός που δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με τις ρυθμιστικές πινακίδες, Ρ-39, Ρ-40, Ρ-41, Ρ-42, Ρ-43, Ρ-69, Ρ-70, Ρ-71 και Ρ-72 ή το συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, τιμωρείται για παράβαση της μεν πινακίδας Ρ-40 με διοικητικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών, των δε λοιπών πινακίδων με διοικητικό πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Η παράβαση βεβαιώνεται από το αστυνομικό όργανο, που επιλαμβάνεται αυτής, το οποίο και συντάσσει σχετική έκθεση. Ο παραβάτης καλείται, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, εφόσον το επιθυμεί, να εμφανιστεί στην Αρχή στην οποία υπάγεται το αστυνομικό όργανο που βεβαίωσε την παράβαση και να υποβάλει τις αντιρρήσεις του. Σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί ή εφόσον οι αντιρρήσεις κριθούν αβάσιμες ο Διοικητής της πιο πάνω Αστυνομικής Αρχής επιβάλλει το διοικητικό πρόστιμο το οποίο και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης ορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

11. Ο οδηγός που δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με τις λοιπές, πλην τις Ρ-39, Ρ-40, Ρ-41, Ρ-42, Ρ-43, Ρ-69, Ρ-70, Ρ-71, Ρ-72, ρυθμιστικές πινακίδες ή το συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 5

Σήμανση οδοστρωμάτων με διαγραμμίσεις

1. Οι σήμανσεις των οδοστρωμάτων με διαγραμμίσεις χρησιμοποιούνται για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας ή για την προειδοποίηση ή καθοδήγηση αυτών που χρησιμοποιούν οδούς, είτε μόνες είτε σε συνδυασμό με πινακίδες σήμανσης ή σηματοδότες, για να τονιστεί ή διευκρινιστεί η σημασία αυτών.

2. Τα κύρια είδη των σήμανσεων επί των οδοστρωμάτων με διαγραμμίσεις είναι:

- α) Οι κατά μήκος διαγραμμίσεις.
- β) Οι κατά πλάτος (εγκάρσιες) διαγραμμίσεις και
- γ) Οι ειδικές διαγραμμίσεις.

3. Οι κατά μήκος διαγραμμίσεις είναι:

α) Η αποτελούμενη από μία ή δύο συνεχείς γραμμές η οποία σημαίνει διαχωρισμό των λωρίδων αντίθετων κατευθύνσεων.

β) Η αποτελούμενη από μία διακεκομμένη γραμμή επί του οδοστρώματος, η οποία καθορίζει τα όρια των λωρίδων για την καθοδήγηση της κυκλοφορίας. Η αποτελούμενη από μία διακεκομμένη γραμμή, διπλάσιου πλάτους της προηγούμενης, καθορίζει τα όρια μεταξύ της λωρίδας επιτάχυνσης ή επιβράδυνσης και της παραπλεύρως λωρίδας κυκλοφορίας.

γ) Η αποτελούμενη από μία διακεκομμένη γραμμή επί του οδοστρώματος με μήκη τμημάτων και των μεταξύ των κενών πολύ μικρότερα της προηγούμενης υπό στοιχείο 3β διακεκομμένης γραμμής, η οποία σημαίνει προειδοποίηση για την προσέγγιση σε διπλή ή συνεχή γραμμή ή για την προσέγγιση σε άλλο τμήμα οδού, το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερο κίνδυνο.

Η προειδοποιητική αυτή γραμμή μπορεί να συμπληρωθεί ή να αντικατασταθεί με βέλη εκτροπής.

δ) Η αποτελούμενη από μία συνεχή γραμμή και άλλη παραπλεύρως διακεκομμένη, η οποία σημαίνει διαχωρισμό των λωρίδων αντίθετων κατευθύνσεων.

ε) Η αποτελούμενη από διπλές διακεκομμένες γραμμές, η οποία καθορίζει λωρίδα ή λωρίδες κυκλοφορίας στις οποίες η κατεύθυνση της κυκλοφορίας μπορεί να αντιστραφεί.

4. Οι κατά πλάτος (εγκάρσιες) διαγραμμίσεις είναι:

α) Η αποτελούμενη από μία συνεχή γραμμή επί του πλάτους μιας ή περισσότερων λωρίδων κυκλοφορίας, η οποία καθορίζει τη θέση προ της οποίας οι οδηγοί είναι υποχρεωμένοι να διακόψουν τη πορεία τους λόγω της πινακίδας "ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΠΟΡΕΙΑΣ (STOP)" (Ρ-2), λόγω ένδειξης φωτεινού σηματοδότη, σήματος τροχονόμου ή προ σιδηροδρομικής διάβασης (γραμμή διακοπής πορείας).

Η λέξη "STOP" μπορεί να αναγράφεται επί του οδοστρώματος προ των πιο πάνω διαγραμμίσεων.

β) Η αποτελούμενη από μία διακεκομμένη γραμμή επί του πλάτους μιας ή περισσότερων λωρίδων κυκλοφορίας, η οποία καθορίζει τη θέση προ της οποίας οι οδηγοί οχημάτων οφείλουν να παραχωρούν προτεραιότητα, συμμορφούμενοι προς την πινακίδα Ρ-1 "ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ".

Μπροστά από μία τέτοια διαγράμμιση μπορεί να σημειωθεί επί του οδοστρώματος, για να συμβολίζει την πινακίδα Ρ-1, μεγάλο τρίγωνο με τη μία πλευρά παράλληλη προς τη διαγράμμιση και την απέναντι αυτής κορυφή προς τον υποχρεούμενο να παραχωρήσει προτεραιότητα.

Η διακεκομμένη αυτή γραμμή μπορεί να αντικατασταθεί με τρίγωνα σημειούμενα το ένα κοντά στο άλλο επί του

οδοστρώματος, με τις κορυφές τους προς τον οδηγό ο οποίος υποχρεούται να παραχωρήσει προτεραιότητα.

γ) Η αποτελούμενη από ραβδώσεις μεγάλου πλάτους παράλληλα προς τον άξονα του οδοστρώματος, η οποία καθορίζει διάβαση πεζών (ZEBRA).

δ) Η αποτελούμενη από τετράγωνα ή παραλληλόγραμμα σχήματα, η οποία καθορίζει τις διαβάσεις των ποδηλατιστών.

5. Οι ειδικές διαγραμμίσεις είναι:

α) Η αποτελούμενη από παράλληλες λοξές λωρίδες οι οποίες πλαισιώνονται από μία συνεχή ή διακεκομμένη γραμμή επί τμήματος ή επί ελαφρώς ανυψωμένης περιοχής του οδοστρώματος και η οποία σημαίνει απαγόρευση ή περιορισμό εισόδου οχημάτων στις περιοχές αυτές.

β) Η τεθλασμένη κίτρινη γραμμή (ζιγκ-ζαγκ) στην πλευρά του οδοστρώματος, η οποία σημαίνει ότι σε όλο το μήκος της γραμμής επί της πλευράς αυτής απαγορεύεται η στάθμευση.

γ) Συνεχής κίτρινη γραμμή στο κράσπεδο ή στην άκρη του οδοστρώματος που σημαίνει ότι σε όλο το μήκος της και προς την πλευρά αυτήν του οδοστρώματος απαγορεύεται η στάση και στάθμευση των οχημάτων, ανεξαρτήτως της παράλληλης οδικής σήμανσης με κατακόρυφες πινακίδες απαγορευτικές της στάσης και της στάθμευσης.

δ) Διακεκομμένη κίτρινη γραμμή στο κράσπεδο ή στο άκρο του οδοστρώματος, η οποία σημαίνει ότι σε όλο το μήκος της γραμμής και επί της πλευράς αυτής του οδοστρώματος απαγορεύεται ή υπόκειται σε περιορισμούς η στάθμευση, η οποία υποδεικνύεται με άλλα μέσα.

ε) Πλέγμα κίτρινων γραμμών, οι οποίες σχηματίζουν παραλληλογράμμο, σε ισόπεδους οδικούς κόμβους, το οποίο σημαίνει περιοχή μέσα στην οποία δεν μπορεί να εισέλθει όχημα και αν ακόμη οι φωτεινοί σηματοδότες επιτρέπουν αυτό όταν η πυκνότητα της κυκλοφορίας είναι τέτοια ώστε, αν εισέλθει να υποχρεωθεί πιθανώς να παραμείνει στη διασταύρωση. Οι διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 2 εξακολουθούν να ισχύουν και αν ακόμη δεν υπάρχει η πιο πάνω διαγράμμιση.

στ) Συνεχής ή διακεκομμένη γραμμή που προσδιορίζει λωρίδα κυκλοφορίας συνοδευόμενη από πινακίδες σήμανσης ή αναγραφής λέξεων στο οδόστρωμα ως π.χ. λεωφορεία, ταξί, κ.λπ., η οποία σημαίνει ότι η χρήση της λωρίδας κυκλοφορίας επιτρέπεται μόνο στα αναγραφόμενα οχήματα.

ζ) Βέλη εκτροπής, βέλη επιλογής, παράλληλες ή λοξές λωρίδες ή αναγραφές μπορούν να χρησιμοποιούνται για την επανάληψη των διδομένων από πινακίδες οδηγίων ή για να δίνουν σε αυτούς που χρησιμοποιούν τις οδούς πληροφορίες, οι οποίες δεν μπορούν να δοθούν ικανοποιητικά με πινακίδες.

Τέτοιες διαγραμμίσεις χρησιμοποιούνται ιδίως για να δείχνουν τις οριογραμμές ζωνών ή λωρίδων στάθμευσης, για να σημειώνουν στάσεις λεωφορείων, ως και για την προεπιλογή λωρίδας κυκλοφορίας, μπροστά από διασταυρώσεις. Εάν υπάρχει βέλος επιλογής στο οδόστρωμα, όπου αυτό είναι χωρισμένο σε λωρίδες κυκλοφορίας με κατά μήκος διαγραμμίσεις, οι οδηγοί υποχρεούνται να επιλέγουν έγκαιρα τη λωρίδα, η οποία φέρει το βέλος της κατεύθυνσης την οποία θέλουν να ακολουθήσουν και δεν μπορούν πλέον να πάρουν άλλη κατεύθυνση.

η) Περιγράμματα ρόμβων κατά αποστάσεις στο μέσο λωρίδας κυκλοφορίας, τα οποία σημαίνουν ότι η λωρίδα αυτή έχει καθοριστεί ως αμέσου ανάγκης με την έννοια του άρθρου 44 παράγραφος 3.

6. Δεν θεωρούνται ως κατά μήκος διαγραμμίσεις, με την έννοια του άρθρου αυτού κατά μήκος γραμμές, που χρησιμοποιούνται ως οριογραμμές των άκρων του οδοστρώματος (για να καταστούν αυτά ευκολότερα ορατά), κατά μήκος γραμμές που συνδέονται με τέτοιες κάθετους οι οποίες χρησιμοποιούνται για την οριοθέτηση χώρων στάθμευσης στο οδόστρωμα ως και κατά μήκος γραμμές που δείχνουν απαγορεύσεις ή περιορισμούς στις στάσεις ή στις σταθμεύσεις.

7. Οι διαγραμμίσεις των οδών είναι λευκές, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Διαγραμμίσεων χώρων στους οποίους επιτρέπεται ή περιορίζεται η στάθμευση οι οποίες μπορούν να είναι κυανές.

β) Τεθλασμένων γραμμών (ζιγκ-ζαγκ) σε χώρους όπου απαγορεύεται η στάθμευση, οι οποίες είναι κίτρινες.

γ) Της συνεχούς ή διακεκομμένης γραμμής στο κράσπεδο ή το άκρο του οδοστρώματος, της απαγορευτικής ή περιοριστικής στάσης ή στάθμευσης, η οποία είναι κίτρινη.

δ) Των γραμμών πλέγματος των διασταυρώσεων της παραγράφου 5ε του άρθρου αυτού, οι οποίες είναι κίτρινες.

Ως λευκό χρώμα νοούνται και οι αποχρώσεις του αργυρόχρους ή του ανοικτού γκριζου χρώματος.

Σε περίπτωση ανάγκης προσωρινής ακύρωσης των μονιμών διαγραμμίσεων με αντικατάσταση με άλλες, οι προσωρινές αυτές διαγραμμίσεις πρέπει να είναι χρώματος άλλου από το συνήθως χρησιμοποιούμενο και από υλικό που να εξαλείφεται εύκολα.

Για τις προσωρινές αυτές διαγραμμίσεις οδών, μπορεί να χρησιμοποιούνται ανακλαστικές, φωτεινοί δείκτες, πλαστικοί κώνοι και οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο υλικό ή αντικείμενο, οι προδιαγραφές των οποίων καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 10 του παρόντος Κώδικα.

8. Στους οδηγούς των οδικών οχημάτων απαγορεύεται :

α) Να διαβαίνουν την εκ μιας ή δύο συνεχών γραμμών, κατά μήκος, διαγράμμιση, ως και να κινούνται στην αριστερή πλευρά αυτής.

β) Να διαβαίνουν την εκ διπλών διακεκομμένων γραμμών, κατά μήκος, διαγράμμιση, ως και να κινούνται στην αριστερή πλευρά αυτής, όταν η διαγράμμιση αυτή διαχωρίζει τις δύο κατευθύνσεις.

γ) Σε μια συνεχή γραμμή και άλλη παραπλεύρως διακεκομμένη, να διαβαίνουν τη συνεχή γραμμή, όταν κινούνται επί της πλευράς αυτής επιτρεπόμενης της κίνησης και του προσπεράσματος από την πλευρά της διακεκομμένης. Στην περίπτωση αυτήν η συνεχής γραμμή δεν εμποδίζει τον οδηγό, ο οποίος προσπέρασε κατά τον επιτρεπόμενο τρόπο να επανέλθει στην κανονική του θέση επί του οδοστρώματος.

δ) Να κινούνται πάνω σε κατά μήκος διαγραμμίσεις (ιπ-παστί).

ε) Να υπερβαίνουν τη διαγράμμιση μιας συνεχούς γραμμής κατά πλάτος σε περίπτωση υποχρεωτικής διακοπής πορείας.

στ) Να υπερβαίνουν τη διαγράμμιση μιας διακεκομμένης γραμμής κατά πλάτος σε περίπτωση υποχρεωτικής παραχώρησης προτεραιότητας.

ζ) Να εισέρχονται σε περιοχή του οδοστρώματος η οποία προσδιορίζεται με παράλληλες λοξές λωρίδες και πλαισιώνεται με συνεχή γραμμή. Αν η περιοχή αυτή πλαισιώνεται με διακεκομμένη γραμμή, οι οδηγοί επιτρέπεται να εισέρχονται σε αυτή μόνο όταν βεβαιωθούν ότι είναι δυνατό να κάμουν αυτό ασφαλώς ή για να στρίψουν σε οδό η οποία συμβάλλει στη πλευρά της αντίθετης κατεύθυνσης της

κυκλοφορίας.

η) Να σταθμεύουν στη πλευρά της οδού που έχει διαγραμμιστεί με κίτρινη τεθλασμένη γραμμή (ζιγκ-ζαγκ).

θ) Να σταματούν ή να σταθμεύουν ή να μη συμμορφώνονται με τους περιορισμούς, οι οποίοι υποδεικνύονται με άλλα μέσα, κατά περίπτωση επί της πλευράς του οδοστρώματος, η οποία έχει τη συνεχή ή διακεκομμένη κίτρινη γραμμή στο κράσπεδο ή το άκρο του οδοστρώματος σε όλο το μήκος της γραμμής αυτής.

ι) Να κινούνται μέσα σε λωρίδα κυκλοφορίας, η οποία έχει πινακίδες σήμανσης ή λέξεις επί του οδοστρώματος, ως π.χ. λεωφορεία, ταξί κ.λπ., εάν δεν οδηγούν οχήματα της κατηγορίας αυτής.

ια) Να ακολουθούν στις διασταυρώσεις άλλη κατεύθυνση από αυτήν που δείχνουν τα βέλη επιλογής, αν κινούνται σε λωρίδα κυκλοφορίας προδιαλογής, η οποία έχει τα βέλη αυτά.

ιβ) Να εισέρχονται σε περιοχή οδοστρώματος, η οποία έχει σημειωθεί με πλέγμα κίτρινων γραμμών, οι οποίες σχηματίζουν παραλληλόγραμμα, όταν η πυκνότητα της κυκλοφορίας είναι τέτοια ώστε, αν εισέλθουν, να υποχρεωθούν, πιθανώς, να παραμείνουν στη διασταύρωση.

ιγ) Να διαβαίνουν σε οδούς ταχείας κυκλοφορίας, τις διακεκομμένες κατά μήκος γραμμές, εκτός από την περίπτωση αλλαγής λωρίδας κυκλοφορίας.

9. Στους οδηγούς των οδικών οχημάτων επιβάλλεται να παραχωρούν προτεραιότητα στις διαβάσεις πεζών ή ποδηλατιστών, όταν σε αυτές κινούνται πεζοί ή ποδηλατιστές αντίστοιχα.

10. Η χάραξη και η σχεδίαση των διαγραμμίσεων των οδών εκτελείται με βάση τις προδιαγραφές διαγραμμίσεων οδών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

11. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της παραγράφου 8 περιπτ. η' και θ' του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών, τις δε λοιπές διατάξεις του αυτού άρθρου με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

Άρθρο 6

Φωτεινή σηματοδότηση για την κυκλοφορία οχημάτων

1. Οι οδηγοί των οδικών οχημάτων υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις πιο κάτω ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών ρύθμισης της κυκλοφορίας, εκτός αν η ρύθμιση αυτής γίνεται από τροχονόμο κατά διάφορο τρόπο.

α) Πράσινο σταθερό φως κυκλικής μορφής:

Ο οδηγός προχωρεί κατευθείαν μπροστά ή στρίβει προς τα δεξιά ή αριστερά, εκτός αν άλλο σήμα ή πινακίδα απαγορεύει την κατευθείαν κίνηση ή στροφή. Ο οδηγός υποχρεούται, και αν ακόμη ο φωτεινός σηματοδότης δείχνει πράσινο φως, κινούμενος κατευθείαν μπροστά, να παραχωρεί προτεραιότητα σε άλλο όχημα ή πεζό που κινείται ακόμη από προηγούμενη σηματοδότηση, στρίβοντας δε να παραχωρεί προτεραιότητα στους πεζούς, οι οποίοι κινούνται στην οδό στην οποία πρόκειται να εισέλθει.

β) Ερυθρό σταθερό φως κυκλικής μορφής:

Ο οδηγός υποχρεούται να σταματήσει προ της ειδικής γραμμής διακοπής αυτής, ή αν δεν υπάρχει τέτοια, σε αρκετή απόσταση από το σηματοδότη, ώστε η σηματοδότηση να είναι σ' αυτόν ευχερώς ορατή, να παραμένει δε σε στάση μέχρις ότου ανάψει το πράσινο φως. Επίσης υποχρεούται να μην εισέρχεται στον οδικό κόμβο ούτε να

κινείται πάνω στις διαβάσεις πεζών, εάν ο σηματοδότης είναι τοποθετημένος στο μέσο ή στην απέναντι πλευρά του κόμβου.

γ) Κίτρινο σταθερό φως κυκλικής μορφής:

Ο οδηγός υποχρεούται να σταματήσει όπως και προ ερυθρού φωτός, εκτός αν βρίσκεται τόσο κοντά στο σηματοδότη, ώστε να μην μπορεί να κάμει αυτό ασφαλώς.

δ) Απλό ή διπλό κίτρινο φως κυκλικής μορφής το οποίο αναβοσβήνει (αναλάμπων):

Ο οδηγός υποχρεούται να ανακόπτει ταχύτητα, να παραχωρεί με ιδιαίτερη προσοχή και να παραχωρεί προτεραιότητα στους πεζούς και στα οχήματα.

ε) Απλό ερυθρό φως το οποίο αναβοσβήνει (αναλάμπων) κυκλικής μορφής ή διπλό εναλλασσόμενο στον ίδιο ιστό, στο αυτό ύψος και προς την αυτήν κατεύθυνση:

Σημαίνει μεγάλο κίνδυνο και υποχρεώνει τον οδηγό σε ακινητοποίηση του οχήματος, όπως και προ ερυθρού σταθερού φωτός. Η σηματοδότηση αυτή χρησιμοποιείται μόνο σε ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις, σε προσβάσεις σε κινητές γέφυρες ή αποβάθρες οχηματογώνων, όταν πυροσβεστικά οχήματα εισέρχονται στην οδό ή πλησιάζουν αεροσκάφη, τα οποία θα διέλθουν σε χαμηλό ύψος πάνω από την οδό.

στ) Πράσινο φως με μορφή ενός ή περισσότερων βελών:

Ο οδηγός μπορεί να προχωρήσει μόνο προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος ή τα βέλη. Βέλος προς τα πάνω σημαίνει υποχρεωτική κίνηση κατευθείαν μπροστά.

ζ) Σηματοδότης τρίχρωμου συστήματος, ο οποίος περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα πρόσθετα πράσινα βέλη:

Ο οδηγός μπορεί να προχωρεί προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος ή τα βέλη, ανεξάρτητα από τη φάση που έχει ο σηματοδότης κατά τη στιγμή εκείνη, αφού προηγουμένως εισέλθει στη λωρίδα κυκλοφορίας, η οποία προορίζεται για τα οχήματα τα κινούμενα προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος ή τα βέλη.

Οδηγός, ο οποίος βρίσκεται μέσα στη λωρίδα κυκλοφορίας η οποία προορίζεται για τα οχήματα που κινούνται προς την κατεύθυνση του βέλους, υποχρεούται να κινηθεί προς την κατεύθυνση αυτήν, εκτός αν, η διακοπή της πορείας του δεν εμποδίζει την κίνηση των οχημάτων που κινούνται πίσω του στην ίδια λωρίδα.

Στις πιο πάνω περιπτώσεις ο οδηγός επιτρέπεται να προχωρήσει προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος μόνο αν το επιτρέπουν οι συνθήκες κυκλοφορίας στην οδό στην οποία πρόκειται να εισέλθει και δεν εκτίθενται σε κίνδυνο οι πεζοί.

η) Ερυθρό φως με μορφή βέλους:

Ο οδηγός απαγορεύεται να κινηθεί προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος και υποχρεούται να σταματήσει το όχημά του όπως και προ ερυθρού φωτός κυκλικής μορφής.

θ) Κίτρινο φως με μορφή βέλους το οποίο είναι σταθερό ή αναβοσβήνει:

Ο οδηγός έχει τις αυτές υποχρεώσεις όπως και προ κίτρινου φωτός κυκλικής μορφής.

ι) Ερυθρό φως, με μορφή δύο ράβδων που τέμνονται σε σχήμα Χ, το οποίο είναι τοποθετημένο πάνω από λωρίδα κυκλοφορίας, σε οδόστρωμα με περισσότερες από δύο λωρίδες, οι οποίες χωρίζονται με κατά μήκος διαγραμμίσεις, απαγορεύει τη χρησιμοποίηση της λωρίδας αυτής, πράσινο δε φως, με μορφή βέλους προς τα κάτω, παρέχει δικαίωμα κίνησης σε αυτήν.

2. Φωτεινοί σηματοδότες, οι οποίοι έχουν σύμβολο πο-

δήλατο στα φώτα ή σηματοδότες μικρότερου μεγέθους του κανονικού, με ορθογώνια παραλληλόγραμμη πινακίδα της αυτής ένδειξης στον ιστό τους, ισχύουν μόνο για τους ποδηλάτες.

3. Η ρύθμιση της κυκλοφορίας από τροχονόμο, κατά τρόπο αντίθετο από τις ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών, γίνεται σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις λήψης ειδικών και έκτακτων μέτρων. Αν δεν είναι δυνατό, μετά προηγούμενη ειδοποίηση του τροχονόμου, να οβήσουν οι φωτεινοί σηματοδότες, η ως άνω ρύθμιση γίνεται με σήματα προς τους χρησιμοποιούντες την οδό και αφού βεβαιωθεί ο τροχονόμος ότι από την ενέργειά του αυτή δεν δημιουργείται κίνδυνος ατυχημάτων.

4. Ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις της παρ. 1 περιπτ. β', ε', η' και ι' του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών. Ο παραβάτης των λοιπών διατάξεων του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 7

Φωτεινή σηματοδότηση για τους πεζούς

1. Οι πεζοί υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις ενδείξεις των ειδικών γι' αυτούς φωτεινών σηματοδοτών ως ακολούθως, εκτός αν η ρύθμιση της κυκλοφορίας γίνεται από τροχονόμους κατά διάφορο τρόπο.

α) Πράσινο σταθερό φως με σύμβολο άτομο που βαδίζει: Οι πεζοί μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα.

β) Ερυθρό σταθερό φως με σύμβολο άτομο σε στάση: Οι πεζοί δεν μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα.

γ) Πράσινο φώς το οποίο αναβοσβήνει με σύμβολο άτομο που βαδίζει. Οι πεζοί μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα με ιδιαίτερη προσοχή και με παραχώρηση της προτεραιότητας στα οχήματα.

2. Αν ο πεζός καταληφθεί στη διάβαση από το ερυθρό φώς με το σύμβολο ατόμου σε στάση, δικαιούται να συνεχίσει την πορεία του προς την απέναντι πλευρά της οδού.

3. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 8

Σήμανση ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων

1. Στις σιδηροδρομικές διαβάσεις τοποθετούνται, κατά περίπτωση, οι πινακίδες αναγγελίας κινδύνου Κ-31 ή Κ-32, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παρ. 2 του παρόντος Κώδικα.

2. Στις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις, χωρίς κινητά φράγματα, η φωτεινή σηματοδότηση τοποθετείται πλησίον και προ της διάβασης και επί του αυτού ιστού η πινακίδα υποχρεωτικής διακοπής πορείας (Ρ-2) σε συνδυασμό με τις πινακίδες Κ-36 ή Κ-37.

Άρθρο 9

Σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς

1. Όταν εκτελούνται στις οδούς εργασίες, τοποθετούνται σε κατάλληλες θέσεις όλες οι πινακίδες σήμανσης που απαιτούνται κατά περίπτωση (κινδύνου, ρυθμιστικές, πληροφοριακές), κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του παρόντος Κώδικα.

2. Επιπλέον της κατά την προηγούμενη παράγραφο σήμανσης τα όρια των επί του οδοστρώματος εκτελούμενων

εργασιών ή οι χώροι εναπόθεσης υλικών πρέπει να επισημαίνονται με την τοποθέτηση συνεχών ή διακεκομμένων εμποδίων, τα οποία να έχουν εναλλασσόμενες λωρίδες ερυθρού και λευκού χρώματος.

Κατά τη νύκτα δε, αν τα εμπόδια δεν είναι αντανakλαστικά, με φώτα και αντανakλαστικά στοιχεία, τα για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιούμενα αντανakλαστικά στοιχεία και σταθερά φώτα πρέπει να είναι χρώματος ερυθρού, αν δε χρησιμοποιηθούν φώτα τα οποία αναβοσβήνουν πρέπει να έχουν χρώμα βαθύ κίτρινο.

Κατ' εξαίρεση των πιο πάνω οριζόμενων:

α) Φώτα και αντανakλαστικά στοιχεία ορατά μόνο από μία κατεύθυνση της κυκλοφορίας, τα οποία επισημαίνουν τα όρια οδικών εργασιών επί της απέναντι πλευράς της οδού, πρέπει να είναι λευκά.

β) Φώτα και αντανakλαστικά στοιχεία, τα οποία επισημαίνουν τα όρια οδικών εργασιών, οι οποίες διαχωρίζουν τις δύο κατευθύνσεις της κυκλοφορίας, πρέπει να είναι λευκά ή κίτρινα ανοικτού χρώματος.

3. Τα μέσα σήμανσης των προηγούμενων παραγράφων τοποθετούνται με μέριμνα και ευθύνη των εργοληπτών ή των εκτελούντων τις εργασίες.

Σε περίπτωση δε που οι εργασίες εκτελούνται απολογιστικά, από τον επιβλέποντα το έργο. Οι φορείς που κατασκευάζουν τα διάφορα έργα στις οδούς ή αναθέτουν την κατασκευή τους σε τρίτους υποχρεούνται να ελέγχουν την τοποθέτηση των μέσων σήμανσης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι λεπτομέρειες και οι προδιαγραφές, τις οποίες πρέπει να πληρούν οι διάφορες σήμανσεις των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς.

5. Αυτός που παραλείπει την τοποθέτηση και συντήρηση των πιο πάνω μέσων σήμανσης, ως και αυτός που τα τοποθετεί πλημμελώς, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρις έξι (6) μηνών ή χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών.

Άρθρο 10

Εγκατάσταση μέσων σήμανσης και σηματοδότησης

1. Η κατακόρυφη και οριζόντια σήμανση των οδών εκτελείται μόνο κατόπιν σχετικής μελέτης. Αρμόδιοι φορείς για την εκπόνηση ή έγκριση μελετών εφαρμογής που αφορούν την κατακόρυφη και οριζόντια σήμανση των οδών (πινακίδες και διαγραμμίσεις) και για την εγκατάσταση και συντήρηση της σήμανσης αυτής είναι είτε η Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, είτε οι δήμοι και κοινότητες που τις συντηρούν, κατά περίπτωση.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες των φορέων αυτών έχουν την υποχρέωση της υλοποίησης, σε εύλογο χρονικό διάστημα και των σχετικών αστυνομικών αποφάσεων.

Η Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ασκεί σε όλη τη Χώρα την εποπτεία και παρέχει τις οδηγίες για θέματα κυκλοφοριακής σήμανσης. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί ν' ακυρώνει αποφάσεις των Ο.Τ.Α. που αναφέρονται σε θέματα κυκλοφοριακής σήμανσης και οι οποίες δεν είναι σύμφωνες με τις τεχνικές προδιαγραφές και οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων.

2. Για την εγκατάσταση και λειτουργία των φωτεινών σηματοδοτών, οι οποίοι ρυθμίζουν την κυκλοφορία οχημάτων

και πεζών απαιτείται προηγούμενη εκπόνηση ή έγκριση της σχετικής μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

3. Για τη μελέτη, εγκατάσταση και συντήρηση των κάθε είδους σηματοδοτών, ηχητικών συσκευών ή κινητών φραγμάτων στις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις, αρμόδιες είναι οι υπηρεσίες του φορέα εκμετάλλευσης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές, οι όροι και ο τρόπος της κατακόρυφης και οριζόντιας σήμανσης των οδών, της σηματοδότησής τους, της σήμανσης των οδών, της σηματοδότησης των εκτελούμενων έργων και κάθε άλλο συναφές θέμα.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μπορεί να τροποποιείται ή να συμπληρώνεται το σύστημα κατακόρυφης και οριζόντιας σήμανσης και το σύστημα σηματοδότησης που προβλέπονται από τον Κώδικα αυτόν.

6. Σε δρόμους δευτερεύουσας κυκλοφοριακής σημασίας, από όπου δεν διέρχονται οχήματα αστικών συγκοινωνιών, που την ευθύνη συντήρησής τους έχουν οι δήμοι ή οι κοινότητες, επιτρέπεται, όπου η αναγκαστική μείωση της ταχύτητας των οχημάτων επιβάλλεται για ειδικούς λόγους, η δημιουργία ειδικών διαμορφώσεων του οδοστρώματος μετά από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, για τις περιοχές των Ρυθμιστικών Σχεδίων της Αθήνας και Θεσσαλονίκης και των οικείων Τεχνικών Υπηρεσιών των Νομαρχιών για τις υπόλοιπες περιοχές της χώρας. Οι σχετικές προδιαγραφές κατασκευής και σήμανσης των παραπάνω διαμορφώσεων του οδοστρώματος, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

7. Επιτρέπεται ο διαχωρισμός των λωρίδων κυκλοφορίας με κατάλληλη διαμόρφωση και εγκατάσταση εξοπλισμού, ύστερα από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

8. Απαγορεύεται η τοποθέτηση πινακίδων σήμανσης ή η χάραξη διαγραμμίσεων, καθώς και η εγκατάσταση σηματοδοτών, από άλλους εκτός από τις παραπάνω καθοριζόμενες αρμόδιες υπηρεσίες. Επίσης απαγορεύεται η καταστροφή, παραποίηση, μετάθεση, αλλοίωση και γενικά η με οποιονδήποτε τρόπο επενέργεια στις πινακίδες σήμανσης, στους σηματοδότες και το σύστημα στήριξής τους, στις διαγραμμίσεις πάνω στο οδόστρωμα, καθώς και στις συσκευές ρύθμισης ή μέτρησης της κυκλοφορίας. Οι διατάξεις του άρθρου 47 του Κώδικα αυτού, για τον καταλογισμό της σχετικής δαπάνης, εφαρμόζονται ανάλογα στις παραπάνω περιπτώσεις.

9. Απαγορεύεται η εγκατάσταση οποιασδήποτε πινακίδας, αφίσας, διαγράμμισης ή συσκευής, η οποία μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση με πινακίδες σήμανσης ή με κυκλοφοριακή διαγράμμιση ή με άλλη συσκευή ρύθμισης της κυκλοφορίας ή να τις καταστήσει λιγότερο ορατές ή αποτελεσματικές ή να προκαλέσει θάμβωση στους χρήστες της οδού και γενικά να αποσπάσει την προσοχή τους κατά τρόπο που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην ασφάλεια της κυκλοφορίας. Οι πινακίδες, αφίσες, διαγραμμίσεις ή συσκευές, οι οποίες τοποθετούνται, κατά παράβαση της

παρούσας παραγράφου, αφαιρούνται ή εξαλείφονται, αυτεπάγγελα ή ύστερα από ειδοποίηση της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, με μέριμνα της δημόσιας, δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας που είναι αρμόδια για τη συντήρηση της οδού κατά περίπτωση, η οποία επίσης μεριμνά για τον καταλογισμό της σχετικής δαπάνης σε βάρος των παραβατών. Για τον καταλογισμό αυτόν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

10. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους, με την επιφύλαξη της εφαρμογής κάθε άλλης διάταξης που προβλέπει επιβολή βαρύτερης ποινής για τυχόν άλλα αδικήματα που συρρέουν.

Άρθρο 11

Επιγραφές - Διαφημίσεις

1. Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση που πραγματοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, σε ζώνη μέχρις εκατό πενήντα (150) μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των τμημάτων εθνικών και επαρχιακών οδών και είναι ορατή από τους χρήστες των οδών αυτών. Η παραπάνω ζώνη απαγόρευσης περιορίζεται στα σαράντα (40) μέτρα και από τις δύο πλευρές του άξονα των τμημάτων εθνικών και επαρχιακών οδών, τα οποία εφάπτονται τουλάχιστον κατά τη μία πλευρά τους σε οικισμούς που έχουν εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή επίκειται η ένταξή τους στο ρυμοτομικό σχέδιο, σύμφωνα με τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις ή είναι οικισμοί προ του 1923, εκτός αν το επιτρεπόμενο ανώτατο όριο ταχύτητας στα παραπάνω τμήματα είναι εβδομήντα (70) χιλιόμετρα την ώρα ή μικρότερο, οπότε το τέλος της παραπάνω ζώνης απαγόρευσης καθορίζεται από τις οικοδομικές γραμμές, εφόσον υπάρχουν. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μπορούν να επεκτείνονται οι παραπάνω περιορισμοί ή απαγορεύσεις στις διαφημίσεις σε μη χαρακτηρισμένες ως εθνικές ή επαρχιακές οδούς, εφόσον έχουν τρεις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας.

2. Σε οδούς στις οποίες είναι εγκατεστημένοι φωτεινοί σηματοδότες ρύθμισης της κυκλοφορίας, απαγορεύεται η τοποθέτηση έγχρωμων φωτεινών διαφημίσεων ή πινακίδων ή αναγραφών με χρώματα που χρησιμοποιούνται στους φωτεινούς σηματοδότες, σε απόσταση μικρότερη των δέκα (10) μέτρων από τον οπτικό άξονα οποιουδήποτε φανού σηματοδότησης.

3. Με παράλληλη τήρηση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και της παραγράφου 7 του άρθρου 10 του Κώδικα αυτού, επιτρέπεται να τοποθετούνται ή να λειτουργούν επιγραφές, που αναφέρονται στην επωνυμία ή σε άλλο διακριτικό σημείο ή τίτλο επιχείρησης που λειτουργεί παρά την οδό.

Οι διαφημιστικές πινακίδες και οι επιγραφές πρέπει να τοποθετούνται παράλληλα προς τον άξονα της οδού.

4. Διαφημίσεις και επιγραφές, που τοποθετούνται κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού, αφαιρούνται ή εξαλείφονται ή εφόσον είναι φωτεινές τίθενται εκτός λειτουργίας από την αρμόδια υπηρεσία για τη συντήρηση της οδού χωρίς προειδοποίηση.

Η αυτή υπηρεσία καταλογίζει τη σχετική δαπάνη σε βάρος των διαφημιστών ή των διαφημιζομένων, η είσπραξη της οποίας γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Η υπηρεσία δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν ζημιές κατά την αποξήλωση, καθώς και για τη

φύλαξη και την απόδοση των σχετικών υλικών στους διαφημιστές ή διαφημιζόμενους.

5. Απαγορεύεται οποιαδήποτε αναγραφή λέξεων, εικόνων ή συμβόλων σε επιφάνειες τεχνικών έργων οδοποιίας, είτε αυτή γίνεται απευθείας στις επιφάνειες αυτές είτε σε επιφάνειες μέσων εξαρτώμενων από τα τεχνικά έργα.

6. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών το οποίο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την εισπραξη των δημοσίων εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΤΙΣ ΟΔΟΥΣ

Άρθρο 12 Γενικές διατάξεις

1. Αυτοί που χρησιμοποιούν τις οδούς πρέπει να αποφεύγουν οποιαδήποτε συμπεριφορά που είναι ενδεχόμενο να εκθέσει σε κίνδυνο ή να παρεμβάλλει εμπόδια στην κυκλοφορία, να εκθέσει σε κίνδυνο πρόσωπα ή ζώα ή να προκαλέσει ζημιές σε δημόσιες ή ιδιωτικές περιουσίες. Οι οδηγοί υποχρεούνται να οδηγούν με σύνεση και με διαρκώς τεταμένη την προσοχή, να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή στα παιδιά, τα πρόσωπα που χρειάζονται βοήθεια, ως οι τυφλοί, που χρησιμοποιούν λευκή ράβδο και οι υπερήλικες και να μην προκαλούν γενικά με τη συμπεριφορά τους τρόπο ή ανησυχία στους λοιπούς χρήστες των οδών ή τους κατοικούντες πλησίον αυτών.

2. Απαγορεύεται η απόθεση, η εγκατάλειψη ή η απόρριψη οιαδήποτε αντικειμένου ή ύλης στις οδούς, εφόσον παρακωλύει έστω και κατ' ελάχιστο την κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων ως και τη στάθμευση των οχημάτων.

Απαγορεύεται επίσης να χύνονται στις οδούς ουσίες ή υλικά τα οποία μπορούν να καταστήσουν την οδό ολισθηρή (π.χ. λάδια, ασβέστης κ.λπ.).

3. Απαγορεύεται η απόρριψη από το όχημα οποιουδήποτε αντικειμένου έστω και αν από αυτό δεν τίθεται σε κίνδυνο ούτε παρακωλύεται η κυκλοφορία.

Απαγορεύεται η απόρριψη από το όχημα κάθε άλλου αντικειμένου ή ουσίας που μπορεί να προκαλέσει πυρκαϊά ή να ρυπάνει το περιβάλλον.

4. Αν οι χρήστες των οδών δεν μπορούν να αποφύγουν τη δημιουργία εμποδίου ή κινδύνου, υποχρεούνται να λαμβάνουν αμέσως τα αναγκαία μέτρα για την απομάκρυνση ή αποτροπή αυτού, και αν δεν μπορούν, οφείλουν να ειδοποιούν τους λοιπούς χρήστες της οδού, για την ύπαρξη του εμποδίου ή του κινδύνου. Αυτοί που επιθυμούν, για εύλογη αιτία, να καταλάβουν για λίγο μέρος του πεζοδρομίου ή του οδοστρώματος (μεταφορές, επιβίβαση, αποβίβαση κ.λπ.), οφείλουν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την απρόσκοπτη και ασφαλή κυκλοφορία πεζών και οχημάτων.

5. Οι οδηγοί οχημάτων οφείλουν να συμπεριφέρονται με ευγένεια στους πεζούς και τους άλλους οδηγούς. Οι οδηγοί των επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, μετά ή άνευ μετρητού, ως και οι οδηγοί των μέσων μαζικής κυκλοφορίας περιλαμβανομένων και των τουριστικών οχημάτων, οφείλουν να συμπεριφέρονται με ευγένεια στους επιβάτες.

6. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 13 Οδηγοί

1. Κάθε κινούμενο όχημα ή συνδυασμός οχημάτων επιβάλλεται να έχει οδηγό.

2. Ο οδηγός επιβάλλεται να έχει την κατά τις σχετικές διατάξεις αναγκαία σωματική και διανοητική ικανότητα και να βρίσκεται σε κατάλληλη κατάσταση για να οδηγεί, οφείλει δε κατά το χρόνο της οδήγησης να είναι σε θέση να ελέγχει το όχημά του ή τα ζώα του. Ιδιαίτερα, ο οδηγός κάθε οχήματος υποχρεούται να έχει πλήρη ελευθερία των κινήσεών του, για να ενεργεί ελεύθερα τους αναγκαίους χειρισμούς.

3. Ο οδηγός μηχανοκίνητου οχήματος και μοτοποδηλάτου επιβάλλεται να έχει κατά τις σχετικές διατάξεις, αναγκαίες γνώσεις και επιδεξιότητα, για να οδηγεί. Τις αυτές αναγκαίες γνώσεις πρέπει να έχει και ο εκπαιδευόμενος οδηγός όταν οδηγεί.

4. Οι οδηγοί λεωφορείων, επιβατηγών δημόσιας χρήσης και φορτηγών αυτοκινήτων απαγορεύεται να οδηγούν πέραν των χρονικών ορίων τα οποία καθορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.

5. Ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών, οι νομάρχες, κατά περίπτωση, ή οι από αυτούς εξουσιοδοτούμενες αρχές, μπορούν να επιβάλλουν την επανεξέταση κατόχου άδειας ικανότητας οδηγού, αν ανακλύψουν αμφιβολίες για την ικανότητά του προς οδήγηση ή την ιατρική επανεξέτασή του, αν ανακλύψουν αμφιβολίες για τη σωματική ή πνευματική του κατάσταση.

Στις περιπτώσεις αυτές η άδεια ικανότητας οδήγησης του παραπεμπόμενου για επανεξέταση οδηγού αφαιρείται μετά την έκδοση της απόφασης για επανεξέταση και αποδίδεται μόνο αν αυτός κριθεί ικανός. Τα του τρόπου και της διαδικασίας επανεξέτασης των οδηγών ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, προκειμένου δε για τα μοτοποδήλατα του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

6. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της μεν παραγράφου 4 του άρθρου αυτού τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο τριάντα χιλιάδων (30.000) δραχμών το οποίο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την εισπραξη των δημοσίων εσόδων, των δε λοιπών παραγράφων με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 14 Ζώα, αναβάτες αλόγων και συνοδοί ζώων

1. Ζώα που είναι πιθανό να θέσουν σε κίνδυνο τους χρήστες των οδών δεν επιτρέπεται να κινούνται σε οδούς, εκτός κι αν βρίσκονται κάτω από την επίβλεψη και έλεγχο κάποιου κατάλληλου οδηγού. Τα σκυλιά πρέπει, γενικά, να είναι δεμένα με ειδικό λουρί.

2. Ζώα επιτρέπεται να οδηγούνται μόνο από ανθρώπους απόλυτα ικανούς γι' αυτό και που να είναι σε θέση να τα ελέγχουν πλήρως.

Ζώα επικίνδυνα, είτε σε αγέλες ή κοπάδια πρέπει επίσης να κινούνται κάτω από τον έλεγχο ενός ατόμου επικεφαλής. Μεγάλες αγέλες ή κοπάδια ζώων πρέπει να έχουν πολλούς οδηγούς.

3. Εφόσον μεγάλα ζώα ή αγέλες ή κοπάδια κινούνται

κατά τη διάρκεια της νύκτας στις οδούς, οι οδηγοί τους υποχρεούνται να επισημαίνουν τα ζώα ως και την αρχή και το τέλος της αγέλης ή του κοπαδιού με ευδιάκριτα φώτα.

4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 15

Εκπομπές ρύπων, θόρυβοι κ.λπ.

1. Απαγορεύεται η κυκλοφορία ως και η οδήγηση κάθε οδικού οχήματος το οποίο:

α) εκπέμπει ουσίες ή προϊόντα βλαπτικά για την υγεία του ανθρώπου ή που ρυπαίνουν το περιβάλλον πέραν των επιτρεπόμενων ορίων.

β) προκαλεί γενικά από την κίνηση και λειτουργία του θόρυβο, πέραν των επιτρεπόμενων ορίων.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επιχειρηματικών και Κοινωνικών Καθολικών τα επιτρεπόμενα όρια περιεκτικότητας σε βλαπτικές ουσίες για την υγεία του ανθρώπου και σε προϊόντα αερίων που ρυπαίνουν το περιβάλλον, που εκπέμπονται από τα οδικά οχήματα, καθώς επίσης και τα επιτρεπόμενα όρια των θορύβων που προκαλούνται από αυτά.

Όλα τα πιο πάνω όρια μπορούν να κλιμακώνονται ανάλογα με την ηλικία του κινητήρα και με άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά του οχήματος.

3. Απαγορεύεται η οδήγηση οδικών οχημάτων για επίδειξη ικανότητας και εντυπωσιασμό ή τέλεση αυτοσχέδιων αγώνων.

4. Αυτοί που παραβαίνουν τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού τιμωρούνται με πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών και με επί τόπου αφαίρεση των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος από τον βεβαιούνται την παράβαση. Τα αφαιρούμενα στοιχεία κρατούνται στην αρμόδια Αρχή μέχρι να προσκομιστεί από τον παραβάτη σημείωμα της αρμόδιας Υπηρεσίας Συγκοινωνιών για την καταλληλότητα του οχήματος από πλευράς εκπομπής καυσαερίων ή θορύβων.

Αυτοί που παραβαίνουν τη διατάξη της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, τιμωρούνται με πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών και με επί τόπου αφαίρεση των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος και της άδειας ικανότητας οδηγού από τον βεβαιούνται την παράβαση για 30 ημέρες.

5. Οι οδηγοί οδικών οχημάτων υποχρεούνται να αποφεύγουν, κατά τις περιστάσεις, με την κατάλληλη οδήγηση, να παρενοχλούν τους λοιπούς χρήστες της οδού ή τους παροδίσους.

Οι παραβάτες τιμωρούνται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 16

Θέση επί της οδού

1. Στο οδικό δίκτυο της Χώρας ισχύει η δεξιά κατεύθυνση κυκλοφορίας.

Ο οδηγός κάθε οχήματος υποχρεούται, τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 12 παρ. 1 και 17 παρ. 6 του παρόντος Κώδικα, να οδηγεί το όχημά του πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος και αν ακόμη ολόκληρο το οδόστρωμα είναι ελεύθερο.

2. Οι οδηγοί ζώων υποχρεούνται να τα οδηγούν όσο το

δυνατόν πλησιέστερα στο δεξιό άκρο της οδού, στην περίπτωση δε που υπάρχει έρρισμα, υποχρεούνται να τα οδηγούν επ'αυτού.

3. Ο οδηγός, με εξαίρεση την περίπτωση απολύτου ανάγκης, υποχρεούται να κινείται αποκλειστικά στις καθορισμένες, για την κατηγορία του οχήματός του, ειδικές οδούς, οδοστρώματα και λωρίδες κυκλοφορίας όπου υφίστανται τέτοιες. Αν δεν έχει οριστεί λωρίδα κυκλοφορίας, ή ειδική οδός γι' αυτούς, οι μέν οδηγοί φορτηγών, λεωφορείων και βραδυκίνητων και βραδυπορούντων γενικά οδικών οχημάτων υποχρεούνται, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 17 παρ. 6 του Κώδικα αυτού, να οδηγούν αυτά στη δεξιά λωρίδα κυκλοφορίας στις οδούς οι οποίες έχουν δύο τουλάχιστον λωρίδες κατά κατεύθυνση, οι δε οδηγοί μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων και μη μηχανοκίνητων οχημάτων, υποχρεούνται να κινούνται κατά μήκος οποιούδήποτε προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας βατού ερείσματος της οδού, εφόσον υπάρχει και δεν προκαλείται δυσχέρεια στους χρησιμοποιούντες αυτό, άλλως πλησίον του άκρου δεξιού του οδοστρώματος.

4. Σε οδοστρώματα που είναι χωρισμένα σε δύο ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας, κατά κατεύθυνση με κατά μήκος διαγραμμίσεις, οι οδηγοί οχημάτων υποχρεούνται να οδηγούν αυτά μέσα στα όρια μιας λωρίδας και κατά το δυνατόν, στο μέσο αυτής.

5. Ο οδηγός δεν επιτρέπεται να κυκλοφορεί σε οδοστρώμα που προορίζεται για την αντίθετη προς την κατεύθυνσή του κυκλοφορία, καθώς και σε πλατείες, πεζόδρομους, πεζοδρόμια, νησίδες ασφαλείας και διαχωριστικές νησίδες ή ειδικά ερείσματα, τα οποία προορίζονται για την κυκλοφορία των πεζών, εκτός από περιπτώσεις απολύτου ανάγκης ή όταν ειδικές ρυθμίσεις το επιτρέπουν.

6. Σε οδοστρώματα διπλής κατεύθυνσης, τα οποία έχουν τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ο οδηγός δεν επιτρέπεται να καταλαμβάνει τις λωρίδες κυκλοφορίας, που προορίζονται για την κίνηση προς την αντίθετη κατεύθυνση.

7. Σε οδοστρώματα διπλής κατεύθυνσης, τα οποία έχουν τρεις λωρίδες κυκλοφορίας, ο οδηγός δεν επιτρέπεται να καταλαμβάνει την ακραία λωρίδα κυκλοφορίας της αντίθετης κατεύθυνσης.

8. Σε μονόδρομους (οδούς μοναδικής κατεύθυνσης), οι οποίοι έχουν ειδικά σημειωθεί, ο οδηγός δεν επιτρέπεται να οδηγεί αντίθετα με την κατεύθυνση του μονόδρομου.

9. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις των μεν παραγράφων 1 έως 4 του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών, των δε παραγράφων 5 έως και 8 με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

Άρθρο 17

Προσπέρασμα-Κίνηση της κυκλοφορίας σε στοίχους

1. Ο οδηγός επιτρέπεται να προσπεράσει προπορευόμενο όχημα μόνο εφόσον μπορεί να το κάνει χωρίς κίνδυνο ή παρακώλυση της κυκλοφορίας και εφόσον προειδοποιήσει έγκαιρα γι' αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 του παρόντος Κώδικα.

2. Το προσπέρασμα επιτρέπεται, κατά κανόνα, από τα αριστερά. Κατ' εξαίρεση, το προσπέρασμα επιτρέπεται από τα δεξιά αν ο προπορευόμενος οδηγός έχει δώσει σήμα ότι προτίθεται να στρίψει αριστερά και έχει μετακινήσει το όχημα ή τα ζώα του προς την πλευρά αυτήν.

3. Το προσπέρασμα απαγορεύεται γενικά στις εξής περιπτώσεις:

α) Όταν κάποιος από τους οδηγούς που ακολουθούν αυτόν που προτίθεται να προσπεράσει άρχισε ήδη το προσπέρασμα.

β) Όταν ο οδηγός που προπορεύεται στην αυτή λωρίδα κυκλοφορίας, δώσει σήμα ότι προτίθεται να προσπεράσει άλλον.

γ) Όταν η λωρίδα κυκλοφορίας την οποία θα χρησιμοποιήσει ο οδηγός κατά το προσπέρασμα, δεν είναι ελεύθερη σε αρκετή απόσταση μπροστά του, κατά τρόπο ώστε, λαμβανομένης υπόψη της διαφοράς ταχύτητας του οχήματός του, κατά το χρόνο του προσπεράσματος, και εκείνης των οχημάτων, τα οποία προτίθεται να προσπεράσει, να μην εκθέσει σε κίνδυνο ή παρεμποδίσει τους ερχόμενους αντίθετα.

δ) Αμέσως προ ή επί μη κυκλικού ισόπεδου οδικού κόμβου, εκτός αν:

αα) επιτρέπεται το προσπέρασμα προς τα δεξιά, κατά την περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου αυτού.

ββ) η οδός, στην οποία γίνεται το προσπέρασμα, έχει προτεραιότητα.

γγ) η κυκλοφορία ρυθμίζεται από τροχονόμο ή με φωτεινούς σηματοδότες και

δδ) το όχημα το οποίο προσπερνάει είναι ποδήλατο, μοτοποδήλατο, ή μοτοσυκλέτα με ή χωρίς κάνιστρο.

ε) Αμέσως προ ή επί ισόπεδου αιθροδρομικής διάβασης χωρίς κινητά φράγματα, εκτός αν η οδική κυκλοφορία ρυθμίζεται από φωτεινούς σηματοδότες, όπως αυτοί που χρησιμοποιούνται στους ισόπεδους οδικούς κόμβους.

στ) Αμέσως προ ή σε διάβαση πεζών, η οποία έχει σημανθεί ως διάβαση πεζών στο οδόστρωμα ή με πινακίδα σήμανσης.

ζ) Μέσα στις σήραγγες.

4. Ειδικότερα σε οδόστρωμα διπλής κατεύθυνσης το προσπέρασμα απαγορεύεται και κατά την προσέγγιση σε κυρτή αλλαγή κλίσης ή σε στροφές με ανεπαρκή ορατότητα, εκτός αν υπάρχει στα σημεία αυτά διαχωριστική νησίδα ή δύο τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας προς την κατεύθυνση αυτού που προσπερνά, οι οποίες ορίζονται με κατά μήκος διαγραμμίσεις, το δε προσπέρασμα γίνεται χωρίς να εγκαταλείψει ο οδηγός τις λωρίδες κυκλοφορίας που σημειώνονται ως κλειστές γι' αυτούς που έρχονται αντίθετα.

5. Ο οδηγός, κατά το προσπέρασμα, υποχρεούται να αφήνει στο όχημα το οποίο προσπερνά αρκετό χώρο παραπλεύρως.

6. Ο οδηγός, υποχρεούται μετά το προσπέρασμα, να επαναφέρει το όχημά του πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος, χωρίς κίνδυνο γι' αυτούς που προσπερνά.

Αν όμως κινείται σε οδόστρωμα με δύο τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας κατά κατεύθυνση και προτίθεται να προσπεράσει περισσότερα από ένα οχήματα, μπορεί να παραμείνει στη λωρίδα που χρησιμοποιεί για το προσπέρασμα, αν η ενέργειά του αυτή δεν προκαλεί δυσχέρεια στους οδηγούς ταχύτερων οχημάτων που τον πλησιάζουν από πίσω.

7. Οδηγός που αντιλαμβάνεται ότι άλλος οδηγός προτίθεται να τον προσπεράσει, υποχρεούται να κινείται πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος και να μην επιταχύνει την κίνησή του. Ο οδηγός βραδώς κινούμενου ή ογκώδους οχήματος, του οποίου δεν είναι ευχερές και ασφαλές το προσπέρασμα, λόγω της στενότητας ή της κατάστασης του

οδοστρώματος, σε συνδυασμό με την πυκνότητα της αντίθετης ερχόμενης κυκλοφορίας, υποχρεούται να μειώνει την ταχύτητά του και να πλησιάζει κατά το δυνατό, στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος, για να διευκολύνει το προσπέρασμα από οχήματα που ακολουθούν.

8. Σε μονόδρομους και οδούς διπλής κατεύθυνσης, που υπάρχουν δύο τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας, κατά κατεύθυνση, μέσα σε κατοικημένες περιοχές και τρεις εκτός αυτών, διαχωριζόμενες με κατά μήκος διαγραμμίσεις, επιτρέπεται η κυκλοφορία σε παράλληλες σειρές (στοίχους). Στην περίπτωση αυτήν, αλλαγή λωρίδας επιτρέπεται μόνο, εφόσον δεν προκαλείται κίνδυνος ή παρακώλυση της κυκλοφορίας και δίνεται έγκαιρα προειδοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 του παρόντος Κώδικα.

9. Αν η πυκνότητα της κυκλοφορίας είναι τέτοια ώστε τα οχήματα να καταλαμβάνουν ολόκληρο το πλάτος του οδοστρώματος προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας και κινούνται με την ταχύτητα του προπορευόμενου αυτών οχήματος, αλλαγή λωρίδας επιτρέπεται μόνο προκειμένου το όχημα να στρίψει δεξιά ή αριστερά ή να σταθμεύσει.

10. Στις περιπτώσεις κίνησης των οχημάτων σε παράλληλες σειρές (στοίχους), οι οδηγοί των βραδυπορούντων οχημάτων υποχρεούνται να κινούν αυτά στη δεξιά λωρίδα του οδοστρώματος.

11. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 18

Διέλευση οχημάτων που κινούνται αντίθετα

1. Ο οδηγός κατά τη συνάντησή του με οχήματα που έρχονται αντίθετα υποχρεούται να παραχωρεί επαρκή χώρο παραπλεύρως, κινούμενος στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος. Αν κατά τη συνάντηση αυτήν παρεμποδίζεται η διέλευση του οχήματος, λόγω εμποδίου ή από άλλη αιτία, υποχρεούται ο οδηγός να μειώνει την ταχύτητα και αν είναι αναγκαίο, να διακόπτει την πορεία του για να επιτρέψει τη διέλευση στον ερχόμενο ή τους ερχόμενους.

2. Σε οδούς μεγάλης κλίσης, που η διέλευση των οχημάτων που έρχονται αντίθετα είναι αδύνατη ή δυσχερής, ο οδηγός του κατερχόμενου οχήματος υποχρεούται να παραχωρήσει επαρκή χώρο για τη διέλευση του ανερχόμενου οχήματος.

Αν το ένα από τα δύο οχήματα απαιτείται να οπισθοδρομήσει, για να μπορέσει να περάσει το άλλο, ο συνδυασμός οχημάτων (συρμός) έχει προτεραιότητα διέλευσης σε σχέση με τα άλλα οχήματα, τα βαρέα προς τα ελαφρά και τα λεωφορεία προς τα φορτηγά αυτοκίνητα. Αν και τα δύο οχήματα είναι της ίδιας κατηγορίας, υποχρεούται να οπισθοδρομήσει ο οδηγός του κατερχόμενου οχήματος εκτός αν, λόγω των συνθηκών κυκλοφορίας, της διαμόρφωσης και κατάστασης της οδού και του μεταφερόμενου φορτίου, μπορεί πιο εύκολα να οπισθοδρομήσει ο οδηγός του ανερχόμενου.

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση εκτός από τις αναφερόμενες πιο πάνω στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, που η διέλευση οχημάτων που κινούνται αντίθετα είναι δυσχερής ή αδύνατη, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των δύο τελευταίων περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου με την προσθήκη ότι σε περίπτωση οχημάτων της αυτής κατηγορίας υποχρεούται να οπισθοδρομήσει ο οδηγός του οχήματος που του επιτρέπουν οι κυκλοφοριακές συνθήκες.

4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 19

Ταχύτητα και απόσταση μεταξύ οχημάτων

1. Ο οδηγός οδικού οχήματος επιβάλλεται να έχει τον έλεγχο του οχήματός του ώστε να μπορεί σε κάθε στιγμή να εκτελεί τους απαιτούμενους χειρισμούς.

2. Ο οδηγός επιβάλλεται να ρυθμίζει την ταχύτητα του οχήματός του λαμβάνων συνεχώς υπόψη του τις επικρατούσες συνθήκες, ιδιαίτερα δε τη διαμόρφωση του εδάφους, την κατάσταση και τα χαρακτηριστικά της οδού, την κατάσταση και το φορτίο του οχήματός του, τις καιρικές συνθήκες και τις συνθήκες κυκλοφορίας, κατά τρόπον ώστε να είναι σε θέση να διακόψει την πορεία του οχήματός του μπροστά από οποιοδήποτε εμπόδιο που μπορεί να προβλεφθεί και το οποίο βρίσκεται στο ορατό από αυτόν μπροστινό τμήμα της οδού. Υποχρεούται επίσης να μειώνει την ταχύτητα του οχήματός του και, σε περίπτωση ανάγκης, να διακόπτει την πορεία του, όταν οι περιστάσεις το επιβάλλουν.

3. Ιδιαίτερα, ο οδηγός επιβάλλεται να μειώνει την ταχύτητα του οχήματός του σε τμήματα της οδού με περιορισμένο πεδίο ορατότητας, στις στροφές, πλησίον των σχολείων, πλησίον των ισόπεδων οδικών κόμβων, στις απότομες κατωφέρειες, πλησίον των μέσων μαζικής μεταφοράς, που σταθμεύουν για να αποβιβάζουν ή επιβιβάζουν επιβάτες, κατά τις νυκτερινές ώρες, σε περίπτωση ομίχλης, βροχής, χιόνων, παγετού και γενικά όταν το οδόστρωμα είναι ολισθηρό. Την αυτή επίσης υποχρέωση έχει κατά τη διέλευσή του από στενές διόδους και αν η διασταύρωσή του με άλλα οχήματα καθίσταται δυσχερής, όταν υπάρχουν ζώα επί της οδού που παρουσιάζουν σημεία ταραχής, κατά τη διέλευσή του από κατοικημένες περιοχές, αν πεζοί, που βρίσκονται στην τροχιά του, καθυστερούν να απομακρυνθούν, ως και σε κάθε άλλη ειδική περίπτωση, που επιβάλλεται μετριασμός ταχύτητας.

Οι οδηγοί αυτοκινήτων οχημάτων, που κινούνται σε οδό με χιόνια, υποχρεούνται, εφόσον το όχημα δεν φέρει ειδικά ελαστικά, να τοποθετούν στους δύο τουλάχιστον κινητήριους τροχούς αντιολισθητικές αλυσίδες ή άλλα ανάλογα αντιολισθητικά μέσα. Την ίδια υποχρέωση έχουν οι οδηγοί των πιο πάνω οχημάτων και όταν κινούνται σε οδό με παγετό, εφόσον ειδοποιούνται προς τούτο με ρυθμιστικές πινακίδες ή από τις αρμόδιες αρχές.

4. Ο οδηγός οχήματος υποχρεούται να μην παρεμποδίζει την ομαλή πορεία άλλων οχημάτων κινούμενος με ασυνήθη βραδύτητα, χωρίς αποχρώντα λόγο.

5. Απαγορεύεται στους οδηγούς οχημάτων να συναγωνίζονται μεταξύ τους στην ταχύτητα.

6. Στην τήρηση των πιο πάνω διατάξεων υποχρεούνται και οι οδηγοί ζώων έλξης, φορτίου ή ιππασίας.

7. Ο οδηγός οχήματος, το οποίο κινείται πίσω από άλλο, υποχρεούται να τηρεί αρκετή απόσταση για την αποφυγή σύγκρουσης αν, το προ αυτού κινούμενο όχημα, μειώσει ξαφνικά την ταχύτητά του ή διακόψει την πορεία του.

8. Εκτός των κατοικημένων περιοχών, για τη διευκόλυνση του προσπεράσματος, οι οδηγοί οχημάτων, για τα οποία επιβάλλεται ειδικός περιορισμός ταχύτητας, ή συνδυασμού οχημάτων συνολικού μήκους πάνω από δέκα (10) μέτρα, υποχρεούνται, εκτός των περιπτώσεων κατά τις οποίες ή προσπερνούν ή ετοιμάζονται να προσπεράσουν, να τηρούν αρκετή απόσταση από τα προ αυτών κινούμενα μηχανοκίνητα

οχήματα, ώστε τα άλλα οχήματα που τους προσπερνούν να μπορούν ακίνδυνα να κινηθούν στο μπροστινό χώρο του οχήματός τους.

9. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου δεν έχει εφαρμογή:

α) Όταν η κυκλοφορία είναι πυκνή.

β) Σε περιπτώσεις που απαγορεύεται το προσπέρασμα και

γ) Στις οδούς οι οποίες έχουν δύο ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας, κατά την κατεύθυνση των οχημάτων.

10. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις των μεν παραγράφων 3, 4, 5 και 8 του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών, των δε λοιπών παραγράφων με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 20

Όρια ταχύτητας

1. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας των αυτοκινήτων οχημάτων, μέσα στις κατοικημένες περιοχές, ορίζεται σε 50 χιλιόμετρα την ώρα.

2. Εκτός κατοικημένων περιοχών ορίζεται ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας για:

α) Τα επιβατηγά αυτοκίνητα, σε 120 χιλιόμετρα την ώρα στους αυτοκινητόδρομους, σε 110 χιλιόμετρα την ώρα στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας και 90 χιλιόμετρα την ώρα στο άλλο οδικό δίκτυο.

β) Τα φορτηγά αυτοκίνητα, επιτρεπόμενου μέγιστου βάρους πάνω από 3.500 χλγ., σε 80 χιλιόμετρα την ώρα. Τα αρθρωτά λεωφορεία ή φορτηγά οχήματα ως και οι συνδυασμοί φορτηγών οχημάτων σε 70 χιλιόμετρα την ώρα.

γ) Τα άλλα φορτηγά αυτοκίνητα, ως και τα λεωφορεία αυτοκίνητα, σε 90 χιλιόμετρα την ώρα στους αυτοκινητόδρομους και οδούς ταχείας κυκλοφορίας και σε 80 χιλιόμετρα την ώρα στο άλλο οδικό δίκτυο.

δ) Τα λεωφορεία αυτοκίνητα, όταν χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά μαθητών σε 60 χιλιόμετρα την ώρα.

ε) Τις δίκυκλες μοτοσυκλέτες πάνω από 100 κυβικά εκατοστά σε 90 χιλιόμετρα την ώρα στους αυτοκινητόδρομους και οδούς ταχείας κυκλοφορίας και 80 χιλιόμετρα την ώρα στο άλλο οδικό δίκτυο, τις λοιπές δίκυκλες σε 70 χιλιόμετρα την ώρα και τις τρίκυκλες μοτοσυκλέτες σε 60 χιλιόμετρα την ώρα.

3. Για τα οχήματα που μεταφέρουν επικίνδυνες ύλες, εκτός από τα συνήθη υγρά καύσιμα, ως και για τα φορτηγά αυτοκίνητα που μεταφέρουν πρόσωπα, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε 40 χιλιόμετρα την ώρα, μέσα στις κατοικημένες περιοχές και σε 50 χιλιόμετρα την ώρα, έξω από αυτές.

4. Για τα μοτοποδήλατα, τα αγροτικά μηχανήματα και τα μηχανήματα έργων, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε 40 χιλιόμετρα την ώρα, αν δε τα αγροτικά μηχανήματα, τα μηχανήματα έργων ή τα υπό αυτών ρυμουλκούμενα στερούνται ελαστικών με αεροθάλαμο, σε 15 χιλιόμετρα την ώρα.

5. Οι αρμόδιες κατά τόπους Αστυνομικές Διευθύνσεις και Διευθύνσεις Τροχαίας μπορούν με αποφάσεις τους που αιτιολογούνται επαρκώς και που εκδίδονται ύστερα από γνώμη της οικείας Γνωμοδοτικής Επιτροπής Κυκλοφορίας ή της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να καθορίζουν όρια ταχύτητας διάφορα των πιο πάνω οριζόμενων μέσα στις

κατοικημένες περιοχές και κατώτερα έξω από αυτές, ως και ελάχιστο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας για τις οδούς ή τμήματα οδών της περιοχής τους.

6. Ειδικά για το βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο, όπως αυτό καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, τα όρια ταχύτητας αυτού, εκτός των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων που προβλέπονται από το άρθρο αυτό, καθορίζονται και μεταβάλλονται μόνο με απόφαση του Υπουργού αυτού. Οι κατά την προηγούμενη και την παράγραφο αυτή αποφάσεις τίθενται σε ισχύ ύστερα από την τοποθέτηση των οικείων πινακίδων στις οδούς.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορούν να μεταβάλλονται τα υπό του άρθρου αυτού οριζόμενα όρια ταχύτητας.

8. Στα φορτηγά αυτοκίνητα και στα ρυμουλκούμενα απ' αυτά ως και στα λεωφορεία αυτοκίνητα πρέπει ν' αναγράφεται στο πίσω μέρος του αμαξώματός τους, με στοιχεία ύψους 0,15 μ. μαύρου χρώματος σε άσπρη κυκλική επιφάνεια, ο αριθμός των χιλιομέτρων την ώρα του επιτρεπόμενου ανώτατου ορίου ταχύτητάς τους.

9. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορεί να επιβάλλεται, για τον έλεγχο των στοιχείων πορείας (διανυόμενα χιλιόμετρα, διακοπές πορείας και χρόνος αυτών, ταχύτητα) των φορτηγών, λεωφορείων και άλλων κατηγοριών αυτοκινήτων, ο εφοδιασμός τους με αυτόματη συσκευή καταγραφής των στοιχείων αυτών, ως και η υποχρέωση λειτουργίας αυτής.

Με την αυτή απόφαση καθορίζονται, ο τύπος και οι τεχνικές προδιαγραφές της συσκευής, ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της πιο πάνω διάταξης.

10. Ο έλεγχος της ταχύτητας των οδικών οχημάτων μπορεί να γίνεται από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές και με ειδικές συσκευές. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των ειδικών αυτών συσκευών ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

11. Σ' αυτόν που υπερβαίνει το ανώτατο όριο ταχύτητας έως 20 χλμ/ώρα επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Για υπέρβαση του ανώτατου ορίου ταχύτητας πάνω από 20 χλμ/ώρα επιβάλλεται πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

Για υπέρβαση του ανώτατου ορίου ταχύτητας πάνω από 40 χλμ/ώρα ως και για κίνηση οχημάτων στους αυτοκινητόδρομους με ταχύτητα πάνω από 140 χλμ/ώρα, στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας πάνω από 130 χλμ/ώρα και στο υπόλοιπο οδικό δίκτυο με ταχύτητα πάνω από 120 χλμ/ώρα, επιβάλλεται χρηματική ποινή τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) δραχμών και επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος, από αυτόν που βεβαιώνει την παράβαση, για τριάντα (30) ημέρες, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 103 του παρόντος Κώδικα.

Σ' αυτόν που οδηγεί με ταχύτητα κατώτερη του ελάχιστου επιτρεπόμενου ορίου ταχύτητας, ως και σ' αυτόν που παραβαίνει τη διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού

επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

12. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία ως και αυτός που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα χωρίς αυτό να είναι εφοδιασμένο με τη συσκευή που προβλέπεται από την παράγραφο 9 του άρθρου αυτού, ως και αυτός που επενεργεί σκόπημα στο μηχανισμό της για να αλλοιώσει τα καταγεγραμμένα απ' αυτή στοιχεία, τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών, το οποίο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Αυτός που παραβαίνει κατά τα λοιπά τη διάταξη της παρ. 9 του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 21

Κανόνες για τους ελιγμούς των οχημάτων

1. Ο οδηγός που προτίθεται να εκτελέσει ελιγμό, π.χ. για να εξέλθει από τη σειρά οχημάτων που σταθμεύουν σ' αυτή, να μετακινηθεί προς τα δεξιά ή αριστερά του οδοστρώματος, για ν' αλλάξει λωρίδα κυκλοφορίας, να εισέλθει αριστερά ή δεξιά σε άλλη οδό ή παρόδιο χώρο, να πραγματοποιήσει αναστροφή ή να κινηθεί προς τα πίσω, οφείλει προηγουμένως να βεβαιωθεί ότι μπορεί να το πράξει χωρίς κίνδυνο ή παρακώλυση των λοιπών χρηστών της οδού, οι οποίοι κινούνται πίσω, μπροστά ή πλάι του, ή ετοιμάζονται να τον προσπεράσουν, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση, την κατεύθυνση και την ταχύτητά τους.

2. Πριν από κάθε αλλαγή κατεύθυνσης ή ελιγμό για στάθμευση ο οδηγός υποχρεούται να καταστήσει έγκαιρα γνωστή την πρόθεσή του αυτή χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτόν τους δείκτες κατεύθυνσης, αν δε αυτοί δεν λειτουργούν, υποχρεούται να δώσει τα ακόλουθα σήματα με το χέρι:

α) Έκταση του βραχίονα για στροφή προς την κατεύθυνση αυτού.

β) Κάμψη του βραχίονα προς τα πάνω για στροφή προς την αντίθετη πλευρά αυτού.

γ) Κάμψη του βραχίονα προς τα κάτω, για τον ελιγμό στάθμευσης.

3. Η προειδοποίηση που δίνεται με τους δείκτες κατεύθυνσης, επιβάλλεται να συνεχίζεται σ' όλη τη διάρκεια του ελιγμού και να παύει όταν ολοκληρωθεί ο ελιγμός.

4. Ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Ομοίως με την αυτή ποινή τιμωρείται αυτός που επιχειρεί, στην οδό, συνεχείς ή διακεκομμένους ελιγμούς και κίνηση που δημιουργεί κίνδυνο για τους λοιπούς χρήστες της οδού.

Άρθρο 22

Κίνηση προς τα πίσω

1. Απαγορεύεται η πρὸς τα πίσω κίνηση των οχημάτων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρὸς τα μπρος κίνηση είναι αδύνατη ή γίνεται ελιγμός στάθμευσης. Ο ελιγμός στάθμευσης επιτρέπεται να εκτελεστεί στην ίδια οδό και σε μήκος όχι μεγαλύτερο του διπλάσιου μήκους του οχήματος.

2. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 23 **Αλλαγή κατεύθυνσης**

1. Ο οδηγός, προκειμένου να αλλάξει κατεύθυνση προς τα δεξιά, υποχρεούται να κινηθεί έγκαιρα προς το δεξιό άκρο του οδοστρώματος και να πραγματοποιήσει τη στροφή κατά το δυνατόν κλειστή.

2. Προκειμένου ο οδηγός να αλλάξει κατεύθυνση προς τ' αριστερά, υποχρεούται να πλησιάσει προοδευτικά προς τον άξονα του οδοστρώματος, αν είναι διπλής κατεύθυνσης και προς το αριστερό άκρο αυτού αν είναι μονής κατεύθυνσης (μονόδρομος). Για να εισέλθει σε οδό διπλής κατεύθυνσης, πρέπει να πραγματοποιήσει τη στροφή στο κέντρο της διασταύρωσης, ώστε το όχημα να εισέλθει στη δεξιά πλευρά του οδοστρώματος αυτής της οδού. Κατά την κίνηση αυτήν ο οδηγός υποχρεούται να επιτρέπει τη διέλευση των οχημάτων που κινούνται αντίθετα στο οδόστρωμα που πρόκειται να εγκαταλείψει.

3. Αν ο οδηγός, κατά την αλλαγή της κατεύθυνσης, πρόκειται να διασχίσει ειδική λωρίδα που προορίζεται για την κίνηση των μέσων μαζικής μεταφοράς, ποδηλάτων ή μοτοποδηλάτων υποχρεούται να παραχωρεί προτεραιότητα σ' αυτά.

4. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού και εφόσον ο οδηγός που προτίθεται να αλλάξει κατεύθυνση καταστήσει γνωστή την πρόθεσή του αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 21 του παρόντος Κώδικα, οι οδηγοί που τον ακολουθούν και κινούνται στις παρακείμενες λωρίδες, υποχρεούνται να τον διευκολύνουν με τη μείωση της ταχύτητας του οχήματός τους, αυτός δε να μην αλλάξει κατεύθυνση αν δεν μπορεί να το πράξει με ασφάλεια.

5. Ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 24 **Επιβράδυνση**

1. Απαγορεύεται η απότομη τροχοπέδηση εκτός αν την επιβάλλουν λόγοι ασφάλειας.

2. Με εξαίρεση την περίπτωση που η μείωση της ταχύτητας γίνεται για την αποτροπή επικείμενου κινδύνου, ο οδηγός μπορεί να επιβραδύνει σε σημαντικό βαθμό την κίνηση του οχήματός του μόνο αν αυτό δεν δημιουργεί κίνδυνο ή δεν προκαλεί δυσχέρεια στους άλλους οδηγούς και μετά προηγούμενη πάντοτε σαφή και έγκαιρη προειδοποίηση. Η προειδοποίηση δίνεται με τα φώτα πέδησης ή φωτεινού συναγερμού του οχήματος ή με το χέρι (έκταση του βραχίονα και συνεχής κίνηση αυτού προς τα πάνω και κάτω).

3. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 25 **Ειδικοί κανόνες για τα οχήματα των δημόσιων συγκοινωνιών**

1. Για τη διευκόλυνση της κίνησης των οχημάτων δημόσιων συγκοινωνιών (μαζικής μεταφοράς επιβατών) μέσα στις κατοικημένες περιοχές οι οδηγοί των άλλων οχημάτων υποχρεούνται, εφόσον δεν δημιουργείται κίνδυνος, να μειώσουν την ταχύτητά τους και σε ανάγκη να διακόπτουν την πορεία τους για να επιτρέπουν στα οχήματα αυτά να εκτελέσουν

τον αναγκαίο ελιγμό για την εκκίνηση από τις καθορισμένες στάσεις.

2. Στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, οι οδηγοί των οχημάτων δημόσιων συγκοινωνιών δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση να προειδοποιήσουν με τους δείκτες κατεύθυνσης των οχημάτων τους για την πρόθεσή τους να εκκινήσουν και να λάβουν τις αναγκαίες προφυλάξεις για την αποφυγή κάθε κινδύνου.

3. Για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών οι οδηγοί των οχημάτων δημόσιων συγκοινωνιών υποχρεούνται να πλησιάζουν, κατά το δυνατόν, το άκρο του οδοστρώματος.

4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 26 **Ισόπεδοι οδικοί κόμβοι και υποχρέωση παραχώρησης προτεραιότητας**

1. Ο οδηγός που πλησιάζει σε ισόπεδο οδικό κόμβο υποχρεούται να καταβάλλει ιδιαίτερη προσοχή για να μην προκαλέσει επί του κόμβου κίνδυνο ή παρακώλυση της κυκλοφορίας, ρυθμίζοντας την ταχύτητα του οχήματός του, ώστε να μπορεί να διακόψει την πορεία αυτού, για να διέλθουν τα οχήματα, που έχουν προτεραιότητα.

2. Ο οδηγός απαγορεύεται να εισέρχεται στον κόμβο, έστω και αν οι τυχόν υπάρχοντες φωτεινοί σηματοδότες το επιτρέπουν, όταν η πυκνότητα της κυκλοφορίας είναι τέτοια ώστε να υποχρεωθεί ενδεχομένως, να παραμείνει στη διασταύρωση.

3. Ο οδηγός, που έχει εισέλθει στον κόμβο όπου η κυκλοφορία ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες, μπορεί να εξέλθει αυτού και πριν δοθεί το σήμα ελεύθερης κυκλοφορίας προς την κατεύθυνση την οποία θα ακολουθήσει, αν δεν θα παρεμποδιστεί εκ τούτου η διέλευση των λοιπών οχημάτων που χρησιμοποιούν την οδό και κινούνται προς την ανοικτή κατεύθυνση.

4. Στους κόμβους η προτεραιότητα ορίζεται με κατάλληλη σήμανση.

5. Στους κόμβους χωρίς τέτοια σήμανση η προτεραιότητα ανήκει σ' αυτόν που έρχεται από τα δεξιά. Κατ' εξαίρεση:

α) Αυτοί που κυκλοφορούν στους αυτοκινητόδρομους και οδούς ταχείας κυκλοφορίας έχουν προτεραιότητα.

β) Αυτοί που εισέρχονται σε οδό από χωματόδρομο, μονοπάτι παρόδιο ιδιοκτησία, χώρο στάθμευσης και σταθμούς ανεφοδιασμού και εξυπηρέτησης οφείλουν να παραχωρούν προτεραιότητα σ' αυτούς που κινούνται στην οδό.

γ) Αυτοί που εκκινούν ή κινούνται προς τα πίσω, όπου αυτό επιτρέπεται, οφείλουν να παραχωρούν προτεραιότητα.

δ) Τα σιδηροδρομικά ή τροχιοδρομικά οχήματα έχουν προτεραιότητα.

6. Οι ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών κυκλοφορίας υπερισχύουν των ενδείξεων των πινακίδων σήμανσης οι οποίες καθορίζουν την προτεραιότητα.

7. Ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

Άρθρο 27 **Ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις**

1. Αυτοί που χρησιμοποιούν τις οδούς οφείλουν να καταβάλλουν ιδιαίτερη προσοχή, όταν πλησιάζουν ή διασχίζουν

σιδηροδρομικές διαβάσεις και να τηρούν τους πιο κάτω κανόνες:

α) Ο οδηγός οχήματος υποχρεούται να μειώνει την ταχύτητα του οχήματός του προ των πινακίδων αναγγελίας κινδύνου Κ-31 έως Κ-35.

β) Προ ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα ή φωτεινή σηματοδότηση, που επισημαίνεται με πινακίδες υποχρεωτικής διακοπής πορείας Ρ-2 και πλησίον σιδηροδρομικής διάβασης με πινακίδα Κ-36 ή Κ-37, ο οδηγός υποχρεούται, να διακόπτει την πορεία του στην ειδική προς τούτο γραμμή, ή, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοια, στη θέση των πινακίδων και να μην εκκινεί, αν δεν βεβαιωθεί ότι δεν πλησιάζει σιδηροδρομικός συρμός.

γ) Προ ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, που επισημαίνεται με φωτεινή σηματοδότηση με κινητά φράγματα που λειτουργούν αυτόματα, ο χρήστης της οδού υποχρεούται μπροστά από ερυθρό φως που αναβοσβύνει ή μπροστά από δύο τέτοια φώτα τα οποία αναβοσβύνουν διαδοχικά, να διακόπτει την πορεία προ της ειδικής γραμμής ή προ του σηματοδότη, αν δεν υπάρχει τέτοια. Την ίδια υποχρέωση έχει και στην περίπτωση ηχητικού σήματος που εκπέμπει συσκευή εγκατεστημένη στη διάβαση.

δ) Αυτοί που χρησιμοποιούν την οδό υποχρεούνται να μην εισέρχονται σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, όταν τα κινητά φράγματα έχουν κλείσει την οδό και κατά το χρόνο που αυτά ανεβαίνουν ή κατεβαίνουν.

ε) Αυτός που διασχίζει ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση οφείλει να κινείται χωρίς καθυστέρηση.

στ) Σε περίπτωση αναγκαστικής ακινητοποίησης του οχήματος πάνω στις σιδηροτροχιές, κατά το χρόνο που διέρχεται την ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, ο οδηγός ως και οι λοιποί χρήστες της οδού πλησίον της διάβασης, υποχρεούνται να το μετακινήσουν και αν δεν μπορούν να ειδοποιήσουν αμέσως και με κάθε τρόπο τους μηχανοδηγούς των σιδηροδρομικών οχημάτων για τον κίνδυνο.

2. Ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις της παραγράφου 1 περιπτ. γ' και δ' του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών, τις δε λοιπές διατάξεις του άρθρου αυτού με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

Άρθρο 28

Οχήματα που κινούνται σε σιδηροτροχιές

1. Όπου επί οδοστρωμάτων κινούνται τροchioδρομικά οχήματα, αυτοί που χρησιμοποιούν την οδό, υποχρεούνται να αφήνουν ελεύθερη τη σιδηροτροχιά, όταν αυτά πλησιάζουν, για να επιτρέπουν το πέρασμά τους.

2. Το προσπέρασμα των κινούμενων τροchioδρομικών οχημάτων ή αυτών που βρίσκονται σε στάση γίνεται από τα δεξιά. Αν αυτό είναι αδύνατο λόγω έλλειψης χώρου, η διέλευση ή το προσπέρασμα μπορεί να γίνει και από τα αριστερά αν δεν προκαλούνται κίνδυνοι, ή δυσχέρειες γι' αυτούς που έρχονται αντίθετα. Στους μονόδρομους το προσπέρασμα των τροchioδρομικών οχημάτων μπορεί να γίνει και από τα αριστερά, αν οι συνθήκες της κυκλοφορίας το επιτρέπουν.

3. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 29

Κίνηση οχημάτων σε αυτοκινητόδρομους, οδούς ταχείας κυκλοφορίας και σήραγγες

1. Στους αυτοκινητόδρομους και στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας, οι οποίες διακρίνονται από τις ειδικές πινακίδες σήμανσης και στις οδούς εισόδου και εξόδου εξ αυτών, απαγορεύεται η κυκλοφορία πεζών, εφίπων, ζώων, ποδηλάτων, ζωηλάτων οχημάτων και γενικά οχημάτων τα οποία δεν κινούνται με κινητήρα, ως και μηχανοκίνητων οχημάτων τα οποία εξ υπολογισμού ή εκ κατασκευής ή εξ άλλης αιτίας δεν μπορούν να αναπτύξουν σε οριζόντια οδό ταχύτητα μεγαλύτερη των 50 χιλιομέτρων την ώρα.

2. Στις πιο πάνω οδούς απαγορεύεται:

α) η πραγματοποίηση επιτόπιας στροφής

β) η οπισθοπορεία οχημάτων

γ) η οδήγηση οχημάτων στην κεντρική διαχωριστική λωρίδα, συμπεριλαμβανομένων και των επ' αυτής σημείων σύνδεσης των δύο οδοστρωμάτων.

δ) η εκπαίδευση υποψήφιων οδηγών.

3. Εάν όχημα ακινητοποιηθεί αναγκαστικά επί του οδοστρώματος από βλάβη ή άλλη αιτία, ο οδηγός του υποχρεούται να καταβάλλει κάθε προσπάθεια να το μετακινήσει εκτός του οδοστρώματος, και, αν δεν μπορεί, να τοποθετήσει αμέσως την κατ' άρθρο 81 του παρόντος Κώδικα τριγωνική πινακίδα σε απόσταση 100 τουλάχιστον μέτρων πίσω από το όχημα ή την ειδική προειδοποιητική συσκευή σε κατάλληλη θέση και κατά τη νύχτα να έχει αναμμένα τα φώτα θέσης.

Αν το όχημα εξ αιτίας βλάβης ρυμουλκείται στον αυτοκινητόδρομο ή την οδό ταχείας κυκλοφορίας, υποχρεούται να εξέλθει αυτών στην πρώτη έξοδο.

4. Σε αυτοκινητόδρομους ή οδούς ταχείας κυκλοφορίας τριών ή περισσότερων λωρίδων κυκλοφορίας προς την αυτή κατεύθυνση απαγορεύεται στους οδηγούς των φορτηγών αυτοκινήτων, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους πάνω από 3,5 τόννους, των λεωφορείων ή των συνδυασμών οχημάτων (συρμών), μήκους μεγαλύτερου των 7 μέτρων, να καταλαμβάνουν άλλη λωρίδα εκτός των δύο πλησιέστερων προς το δεξιό άκρο του οδοστρώματος.

5. Οι οδηγοί που εισέρχονται σε αυτοκινητόδρομο ή οδό ταχείας κυκλοφορίας υποχρεούνται να:

α) Αν η οδός εισόδου δεν συνεχίζεται με λωρίδα επιτάχυνσης, παραχωρούν προτεραιότητα στα κινούμενα οχήματα επί του αυτοκινητόδρομου ή της οδού ταχείας κυκλοφορίας.

β) Αν υπάρχει λωρίδα επιτάχυνσης, χρησιμοποιούν αυτήν και εισερχόμενοι στον αυτοκινητόδρομο ή την οδό ταχείας κυκλοφορίας, συμμορφώνονται με αυτά που ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 21 του παρόντος Κώδικα.

6. Ο οδηγός που εξέρχεται από αυτοκινητόδρομο ή οδό ταχείας κυκλοφορίας υποχρεούται να καταλάβει έγκαιρα τη λωρίδα κυκλοφορίας που αντιστοιχεί στην έξοδο του αυτοκινητόδρομου ή της οδού ταχείας κυκλοφορίας και να εισέλει το ταχύτερο στη λωρίδα επιβράδυνσης, αν υπάρχει τέτοια.

7. Απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση η δημιουργία πρόσβασης προς ή από αυτοκινητόδρομους και οδούς ταχείας κυκλοφορίας για την εξυπηρέτηση παρόδων ιδιοκτησιών.

8. Σε σήραγγες, που υποδεικνύονται από ειδικές πινακίδες, ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες:

Οι οδηγοί απαγορεύεται να:

α) κινηθούν προς τα πίσω
 β) πραγματοποιήσουν επιτόπια στροφή
 γ) σταματήσουν ή σταθμεύσουν το όχημά τους εκτός από τους χώρους που υποδεικνύονται ειδικά γι' αυτόν το σκοπό. Ακόμα και αν η σήραγγα είναι φωτισμένη, ο οδηγός πρέπει ν' ανάψει τα φώτα διασταύρωσης ή τα φώτα πορείας. Σε περίπτωση παρατεταμένης στάσης, ο οδηγός πρέπει να σβήσει τη μηχανή του οχήματός του.

9. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου αυτού τιμωρείται με φυλάκιση ενός μέχρι δώδεκα μηνών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Αυτός που παραβαίνει τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών, τις δε λοιπές διατάξεις του αυτού άρθρου με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 30

Άνοιγμα των θυρών οχημάτων

1. Απαγορεύεται σ' όλους ν' ανοίγουν ή ν' αφήνουν τις θύρες του οχήματος ανοικτές ή να εισέρχονται/εξέρχονται αυτού αν προηγουμένως δεν βεβαιωθούν ότι, εκ των ενεργειών τους, δεν προκαλείται κίνδυνος στους χρήστες της οδού.

2. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 31

Εμπόδια στο οδόστρωμα

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 16 του Κώδικα αυτού, οι οδηγοί επιτρέπεται να διέρχονται από την αριστερή ή δεξιά πλευρά κάθε κατασκευής, νησίδας, στύλου, πασσάλου, μνημείου, έργου ή συσκευής που βρίσκονται στο οδόστρωμα και τα οποία αποτελούν εμπόδιο για την κατ' ευθείαν κίνηση των οχημάτων, εκτός αν με πινακίδες σήμανσης ορίζεται η πλευρά στην οποία υποχρεούνται να κινηθούν.

2. Αν εμπόδιο από τα πιο πάνω βρίσκεται στον άξονα οδοστρώματος διπλής κατεύθυνσης, οι οδηγοί υποχρεούνται να διέρχονται από τη δεξιά πλευρά αυτού.

3. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 32

Φόρτωση οχημάτων

1. Το μεικτό βάρος οχήματος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος του.

2. Το φορτίο του οχήματος πρέπει να τακτοποιείται και να στοιβάζεται κατά τρόπον ώστε:

α) Να μην εκτίθενται σε κίνδυνο πρόσωπα και να μην προκαλούνται ζημιές από διαρροή ή πτώση αυτού στην οδό.

β) Να μην περιορίζεται ή παρεμποδίζεται η ορατότητα του οδηγού, να μην εμποδίζεται η οδήγηση του οχήματος και να μη μειώνεται η σταθερότητα αυτού.

γ) Να μην προκαλούνται θόρυβοι ή σκόνη ή άλλες ενοχλήσεις οι οποίες μπορούν ν' αποφευχθούν.

δ) Να μη καλύπτονται οι φανοί, συμπεριλαμβανομένων και των φανών στάθμευσης και πορείας, τα αντανakλαστικά στοιχεία, οι πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας και το διακριτικό σήμα της χώρας απογραφής του οχήματος, ως και τα

σήματα που δίνονται με το χέρι, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

3. Τα εξαρτήματα, ως καλώδια, σχοινιά, αλυσίδες, καλύμματα κ.λπ. που χρησιμοποιούνται για εξασφάλιση ή προστασία του φορτίου πρέπει να σφίγγονται και να στερεώνονται καλά. Ιδιαίτέρως τα εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται για την προστασία του φορτίου πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της προηγούμενης παραγράφου. Το φορτίο των ανοικτών φορτηγών αυτοκινήτων που αποτελείται από υλικά που μπορούν, κατά τη διαδρομή, να εκφύγουν από το αμάξωμα ως π.χ. αδρανή υλικά, δημητριακά, χορτάρι, άχυρα, κουρέλια, πρέπει να καλύπτεται με ειδικό κάλυμμα, οι προδιαγραφές του οποίου θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

4. Το φορτίο απαγορεύεται να προεξέχει από το πίσω τμήμα του οχήματος περισσότερο από 30% του μήκους του αμαξώματος. Ειδικά, στα μοτοποδήλατα και μοτοσυκλέτες το φορτίο απαγορεύεται να προεξέχει από τις πλευρές τους ή του μπρος ή πίσω ακραίου σημείου αυτών περισσότερο από 0,50 μ. Προκειμένου για ειδική μεταφορά αντικειμένων που προεξέχουν από το πίσω τμήμα των αυτοκινήτων οχημάτων πέραν του 30% του μήκους του αμαξώματος, απαιτείται προηγούμενη άδεια της κατά τόπον αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

5. Τα προεξέχοντα φορτία από το μπρος ή πίσω τμήμα ή τις πλευρές του οχήματος, αν αυτό επιτρέπεται, πρέπει να επισημαίνονται με σταθερή προσαρμοσμένη πινακίδα διαστάσεων τουλάχιστον 0,50 X 0,50 μ. λευκού χρώματος με διαγώνιες ερυθρές λωρίδες, κατασκευασμένη από υλικά υψηλής αντανakλαστικότητας και τοποθετημένη με το πάνω άκρο όχι πιο ψηλά από 1,60 μ. και το κάτω άκρο όχι πιο χαμηλά από 0,40 μ. από το οδόστρωμα, όταν δεν μπορούν την προεξοχή να αντιληφθούν οι οδηγοί των άλλων οχημάτων. Κατά τη νύκτα, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος Κώδικα, για την επισημάνση αυτήν πρέπει να χρησιμοποιείται λευκό φώς και λευκό αντανakλαστικό στοιχείο μπροστά, ερυθρό δε φως και ερυθρό αντανakλαστικό στοιχείο πίσω.

6. Ειδικότερα προκειμένου για μηχανοκίνητα οχήματα και αν αυτό επιτρέπεται:

α) Τα προεξέχοντα φορτία περισσότερο από ένα (1) μέτρο πέραν του μπρος ή πίσω τμήματος του οχήματος, πρέπει να επισημαίνονται οπωσδήποτε.

β) Τα φορτία τα οποία προεξέχουν κατά πλάτος περισσότερο από 0,40 μ. από το εξωτερικό άκρο του μπρος φανού ή του πίσω ερυθρού φανού του οχήματος, πρέπει να επισημαίνονται τη νύκτα.

7. Η μεταφορά αντικειμένων που σύρονται στο έδαφος, επιτρέπεται μόνον εφόσον αυτά δεν φθείρουν το οδόστρωμα και ύστερα από ειδική άδεια της αρμόδιας κατά τόπον Τεχνικής Υπηρεσίας.

8. Ο κάτοχος ή ο οδηγός αυτοκινήτου οχήματος που παραβαίνει τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου αυτού, με υπέρβαση του μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους του οχήματος κατά ποσοστό μέχρι 10%, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών. Αν η υπερφόρτωση υπερβαίνει το 10% του μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους του οχήματος ο κάτοχος ή οδηγός αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών και σε περίπτωση που η υπερφόρτωση υπερβαίνει το 20% του μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους του οχήματος επιβάλλεται στον κάτοχο ή οδηγό

αυτού πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, και επί τόπου αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας μετά των κρατικών πινακίδων του οχήματος για τριάντα (30) ημέρες, από το αρμόδιο όργανο που βεβαιώνει την παράβαση, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 103 του παρόντος Κώδικα. Με τα ως άνω πρόστιμα τιμωρούνται και όποιοι συνεργούν στις ως άνω υπερφορτώσεις.

Αυτός που παραβαίνει τις λοιπές διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

9. Σε περίπτωση επικίνδυνης φόρτωσης, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού ή υπερφόρτωσης με υπέρβαση του μέγιστου επιτρεπόμενου μεικτού βάρους πάνω από 10%, επιβάλλεται και η ακινητοποίηση του οχήματος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 46 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 33

Μεταφορά επιβατών με οχήματα

1. Απαγορεύεται η μεταφορά επιβατών με οδικά οχήματα κατά τρόπον τέτοιο ώστε να δημιουργείται κίνδυνος.

2. Ειδικότερα απαγορεύεται:

α) Η με μηχανοκίνητα οχήματα και μοτοποδήλατα μεταφορά επιβατών περισσότερων των αναγραφόμενων στην άδεια κυκλοφορίας τους.

β) Η κατάληψη θέσης, παραπλεύρως του οδηγού, από παιδιά ηλικίας μικρότερης των δώδεκα (12) ετών, εφόσον δεν συγκρατούνται με εγκεκριμένο σύστημα συγκράτησης κατάλληλο για την ηλικία, το ύψος και το βάρος τους, ως και από περισσότερα πρόσωπα από όσα επιτρέπεται στη θέση αυτή.

3. Ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 34

Στάση και στάθμευση

1. Η στάση και η στάθμευση επιτρέπονται, αν δεν δημιουργείται εξ αυτών κίνδυνος ή παρακώλυση της κυκλοφορίας και αν δεν υπάρχουν σχετικές απαγορευτικές πινακίδες ή διαγραμμίσεις.

2. Η στάση ή στάθμευση οχήματος απαγορεύεται:

α) Σε απόσταση μικρότερη από 5 μέτρα από τις διαβάσεις πεζών ή πάνω σε αυτές ως και στις διαβάσεις ποδηλατιστών.

β) Σε απόσταση μικρότερη από 12 μέτρα από στάσεις αστικών, υπεραστικών, ηλεκτροκίνητων λεωφορείων και τροχιοδρομικών οχημάτων.

γ) Σε εισόδους και εξόδους κόμβων και σε απόσταση μικρότερη από 10 μέτρα από τη νοητή προέκταση της πλησιέστερης οριογραμμής του κάθετου οδοστρώματος.

δ) Σε σιδηροδρομικές ή τροχιοδρομικές γραμμές ή γ.ο.λύ πλησίον αυτών, ώστε να παρεμποδίζεται η κίνηση των σιδηροδρομικών ή τροχιοδρομικών οχημάτων.

ε) Σε πεζοδρόμια, πλατείες, ειδικά ερείσματα που προορίζονται για πεζούς ως και ποδηλατοδρόμους, εκτός αν επιτρέπεται σ' αυτούς η στάθμευση με ειδική σήμανση.

στ) Πάνω και κάτω από τις γέφυρες, εκτός αν υπάρχουν χώροι για στάθμευση ειδικά προορισμένοι.

ζ) Πλησίον και πάνω σε κυρτές αλλαγές των κατά μήκος κλίσεων των οδών (ράχων) και σε στροφές ανεπαρκούς ορατότητας για προσπέρασμα.

η) Σε οδοστρώματα που είναι χωρισμένα σε δύο λωρίδες

κυκλοφορίας και αν το εναπομένον πλάτος της λωρίδας μεταξύ οχήματος και απαγορευτικής γραμμής υπέρβασης είναι μικρότερο από τρία (3) μέτρα.

θ) Σε απόσταση μικρότερη από είκοσι (20) μέτρα από φωτεινούς σηματοδότες και δώδεκα (12) μέτρα από πινακίδες υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP), ως και σε θέση, στην οποία το όχημα κρύβει από τους χρήστες της οδού τη θέα των πινακίδων σήμανσης και σηματοδοτών.

ι) Σε απόσταση πέντε (5) μέτρων από την τομή οικοδομικών γραμμών ή των νοητών προεκτάσεων αυτών.

ια) Πάνω στις νησίδες ασφαλείας ως και στις διαχωριστικές νησίδες.

ιβ) Στους αυτοκινητόδρομους και τις οδούς ταχείας κυκλοφορίας, εκτός των χώρων στάθμευσης, που καθορίζονται με σήμανση.

ιγ) Σε λωρίδες επιτάχυνσης και επιβράδυνσης.

3. Η στάθμευση οχήματος στο οδοστρώμα απαγορεύεται και:

α) Σε απόσταση μικρότερη από δεκαπέντε (15) μέτρα προ και μετά τις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις.

β) Μπροστά από την είσοδο και έξοδο οχημάτων παροδίου ιδιοκτησίας ως και απέναντι από αυτήν όταν η οδός είναι στενή και παρεμποδίζεται η είσοδος - έξοδος οχημάτων εξ αυτής.

γ) Σε θέση από την οποία παρεμποδίζεται όχημα που σταθμεύει κανονικά να εξέλθει από το χώρο που έχει σταθμεύσει.

δ) Εάν το ελεύθερο μέρος της οδού που απομένει είναι ανεπαρκές για την κυκλοφορία των οχημάτων.

ε) Παράπλευρα άλλου οχήματος, σε στάση ή στάθμευση, εκτός αν άλλως ορίζεται με ειδική σήμανση. Κατ' εξαίρεση, τα δίκυκλα ποδήλατα, μοτοποδήλατα και μοτοσυκλέτες χωρίς κάνιστρο, μπορούν να σταθμεύουν το ένα παράπλευρα με το άλλο σε διπλή σειρά.

ζ) Σε απόσταση μικρότερη από πέντε (5) μέτρα προ και μετά από πυροσβεστικά σημεία.

η) Προ της εισόδου και εξόδου της προοριζόμενης για τη διακίνηση ασθενών προς και από νοσοκομεία, κλινικές και σταθμούς πρώτων βοηθειών γενικά.

θ) Εάν εμποδίζει τη χρήση χώρων στάθμευσης που σημαίνεται κατάλληλα.

ι) Σε ειδικούς χώρους στάθμευσης επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (TAXI).

ια) Σε ειδικούς χώρους στάθμευσης οχημάτων ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.

ιβ) Στις εισόδους και εξόδους των πεζοδρόμων ως και πάνω σ' αυτούς.

4. Εκτός κατοικημένων περιοχών, επιτρέπεται η στάση ή η στάθμευση μόνο στους χώρους που έχουν διατεθεί για το σκοπό αυτόν ή στα ερείσματα των οδών, αν δε δεν υπάρχουν τέτοια, όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος και παράλληλα προς τον άξονά του, εκτός αν απαγορεύεται αυτό.

5. Μέσα στις κατοικημένες περιοχές, σε θέσεις όπου επιτρέπεται η στάση ή η στάθμευση οι οδηγοί οχημάτων ή ζών υποχρεούνται να θέτουν αυτά όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος.

Στους μονόδρομους επιτρέπεται η στάση ή η στάθμευση και στην αριστερή πλευρά. Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο οι οδηγοί υποχρεούνται να αφήνουν ελεύθερο χώρο πλάτους ενός (1) μέτρου, τουλάχιστον, για τη διέλευση των πεζών.

Στις κατοικημένες περιοχές απαγορεύεται η στάθμευση φερτγών αυτοκινήτων μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους πάνω από 3,5 τόννους, λεωφορείων, μηχανημάτων έργων, αγροτικών μηχανημάτων, ρυμουλκουμένων, τροχόσπιτων και σκαφών, πέραν από 24 συνεχείς ώρες.

6. Τα οχήματα που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση επιβάλλεται να τοποθετούνται παράλληλα με την οριογραμμή του οδοστρώματος, εκτός αν ορίζεται με σήμανση διαφορετικά.

7. Οι οδηγοί οχημάτων ή ζώων που σταθμεύουν δεν επιτρέπεται να απομακρύνονται από αυτά, εάν δεν λάβουν προηγουμένως τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή δυστυχήματος και, προκειμένου για μηχανοκίνητα οχήματα, για να εμποδισθεί η χρησιμοποίηση αυτών χωρίς την άδεια των οδηγών τους.

8. Τα αρμόδια αστυνομικά όργανα μπορούν να ακινητοποιούν τα οχήματα με ειδικούς μηχανισμούς (τροχοσφιγκτήρες κ.λπ.) να ενεργούν τη μεταφορά οχήματος, το οποίο σταθμεύει σε απαγορευμένη θέση ή την απομάκρυνση τροχόσπιτων, σκαφών ή άλλων ογκωδών αντικειμένων, αν εξαιτίας της στάθμευσης των οχημάτων ή της εγκατάλειψης των τροχόσπιτων και σκαφών ως και των αντικειμένων αυτών παρεμποδίζεται η «κυκλοφορία. Η μεταφορά των οχημάτων γίνεται με κατάλληλα τεχνικά μέσα αποκλεισμένης της παραβίασης των θυρών του οχήματος σε σταθμό αυτοκινήτων ή άλλο κατάλληλο χώρο, αφού ληφθούν μέτρα για την αποτροπή υλικών ζημιών.

Για τη μεταφορά ειδοποιείται ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος του οχήματος μέσα σε εύλογη προθεσμία. Τα έξοδα μεταφοράς, τα οποία καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ως και τα φύλακτρα του οχήματος, βαρύνουν τον ιδιοκτήτη ή κάτοχο αυτού ή του σκάφους ή των άλλων αντικειμένων, ο οποίος μπορεί να τα παραλάβει αμέσως μετά την καταβολή των εξόδων αυτών.

9. Ο οδηγός μηχανοκίνητου οχήματος, εκτός των δίτροχων μοτοποδηλάτων και δίτροχων μοτοσυκλετών χωρίς κάνιστρο, αν υποχρεωθεί να σταθμεύσει σε οδόστρωμα σε θέση που απαγορεύεται η στάθμευση είναι υποχρεωμένος να τοποθετήσει πινακίδα ή κατάλληλη συσκευή, σύμφωνα με το άρθρο 81 του παρόντος Κώδικα, με τρόπο ώστε να ειδοποιούνται από απόσταση οι οδηγοί που πλησιάζουν. Η πινακίδα τοποθετείται στο οδόστρωμα και σε απόσταση μεγαλύτερη από 20 μέτρα στις κατοικημένες περιοχές, 50 δε μέτρα εκτός κατοικημένων περιοχών. Η αυτή υποχρέωση υφίσταται και για τα ρυμουλκούμενα στην ως άνω περίπτωση.

10. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της παραγράφου 2 περ. α', β', γ', ε', θ', ι' και ια' ως και τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού πλην των περιπτώσεων γ' και ε' τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών, τις δε διατάξεις της παραγράφου 2 περιπτώσεις δ', στ', ζ', η', ιβ' και ιγ' και της παραγράφου 3 περιπτώσεις γ' και ε' του αυτού άρθρου, με διοικητικό πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών. Αυτός που παραβαίνει τις λοιπές διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών. Αν η παράνομη στάθμευση συνεχίζεται και πέραν των τριών (3) ωρών από τη βεβαίωση της παράβασης, βεβαιώνεται νέα παράβαση από το ίδιο ή άλλο αστυνομικό όργανο και μετά την πάροδο του δεύτερου τριώρου γίνεται μεταφορά του οχήματος, τροχόσπιτου, σκάφους ή των άλλων ογκωδών αντικειμένων κατά τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου αυτού. Η παράβαση βεβαιούται από το αστυνομικό όργανο

που τη διαπίστωσε, το οποίο συντάσσει σχετική έκθεση, με την οποία καλείται ο παραβάτης αν το επιθυμεί, να εκθέσει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, τις αντιρρήσεις του στην Αρχή που υπάγεται το αστυνομικό όργανο που βεβαίωσε την παράβαση. Στην περίπτωση που δεν παρουσιαστεί ή εφόσον οι αντιρρήσεις κριθούν αβάσπες, ο διοικητής της υπηρεσίας επιβάλλει το διοικητικό πρόστιμο, το οποίο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, ορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

11. Ως παραβάτης των διατάξεων για τη στάθμευση του παρόντος Κώδικα λογίζεται ο οδηγός του οχήματος που καταλαμβάνεται επ' αυτοφώρω και σε περίπτωση απουσίας του οδηγού ο κάτοχος αυτού.

12. Απαγορεύεται η κατάληψη με οποιοδήποτε μέσο και για οποιονδήποτε λόγο μέρους ή ολόκληρου του οδοστρώματος των εθνικών, επαρχιακών, και δημοτικών ή κοινοτικών οδών δια των οποίων διεξάγεται η κυκλοφορία μηχανοκινήτων και μη οχημάτων. Αυτοί που παραβαίνουν με πρόθεση τη διάταξη του προηγούμενου εδαφίου τιμωρούνται με τις ποινές της παρ. 1 του άρθρου 292 του Ποινικού Κώδικα. Παράλληλα, και ανεξάρτητα, της κατά το προηγούμενο εδάφιο ποινής με πράξη του οικείου νομάρχη, μετά προηγούμενη ακρόαση αυτού εις βάρος του οποίου λαμβάνεται το μέτρο, ανακαλείται για ένα (1) έτος και σε περίπτωση υποτροπής, οριστικά αν πρόκειται για όχημα δημόσιας χρήσης, το δικαίωμα κυκλοφορίας αυτού ως δημόσιας χρήσης, διατασσόμενης συγχρόνως της αφαίρεσης των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος.

13. Για τον καθορισμό στις κατοικημένες περιοχές των θέσεων στάσης, αφετηρίας ή στάθμευσης αστικών, υπεραστικών, ηλεκτροκινήτων λεωφορείων, τροχιοδρομικών οχημάτων ως και επιβατικών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (TAXI-ΑΓΟΡΑΙΩΝ), επιτρέπεται παρέκκλιση από τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού.

Στις περιπτώσεις αυτές ο καθορισμός των θέσεων στάσης, αφετηρίας και στάθμευσης γίνεται προκειμένου μεν, για την περιοχή αρμοδιότητας του Ο.Α.Σ. από αυτόν, ύστερα από ειδική μελέτη αυτού, προκειμένου δε για τις λοιπές περιοχές της Χώρας από τον οικείο νομάρχη, ύστερα από ειδική μελέτη που καθαρίζεται από τον εκάστοτε αρμόδιο φορέα για τον καθορισμό τέτοιων θέσεων και γνωμοδότηση της Επιτροπής του άρθρου 106 του παρόντος Κώδικα. Με τη μελέτη αυτήν πρέπει να εξασφαλίζεται η ομαλή, ασφαλής και απρόσκοπτη διεξαγωγή της κυκλοφορίας στις θέσεις αυτές.

Άρθρο 35

Κανόνες χρήσης φώτων θέσης

1. Τα μηχανοκίνητα οχήματα στις οδούς, πλην των δίτροχων μοτοσυκλετών χωρίς κάνιστρο, επιβάλλεται να έχουν τη νύκτα αναμμένα τουλάχιστον τα δύο λευκά ή ειδικής επιλογής κίτρινα φώτα θέσης στο μπρος μέρος τους και ίσο αριθμό ερυθρών φώτων θέσης πίσω, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στα άρθρα 65 και 66 του παρόντος Κώδικα. Στο συνδυασμό μηχανοκίνητου οχήματος με ένα ή περισσότερα ρυμουλκούμενα, πρέπει ερυθρά φώτα θέσης να είναι προσαρμοσμένα και στο πίσω μέρος του τελευταίου ρυμουλκούμενου. Τα ρυμουλκούμενα, των οποίων το πλάτος υπερβαίνει τα 1,60 μέτρα, επιβάλλεται να έχουν αναμμένα

στο μπροστινό μέρος τους τα δύο λευκά φώτα θέσης (πλευρικά) του άρθρου 65 του παρόντος Κώδικα.

2. Οχήματα ή συνδυασμός οχημάτων στα οποία δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλεται τη νύκτα να έχουν αναμμένα τουλάχιστον ένα λευκό ή ειδικής επιλογής κίτρινο φως στο μπροστινό μέρος και τουλάχιστον ένα ερυθρό φως στο πίσω μέρος αυτών. Αν υπάρχει μόνο ένα φως μπροστά και ένα φως πίσω πρέπει να τοποθετείται αυτό στην κεντρική γραμμή του οχήματος ή στην αριστερή του πλευρά.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού κατά περίπτωση δεν έχουν εφαρμογή:

α) Για τα οχήματα που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση σε οδό που φωτίζεται αρκετά.

β) Για τα δίκτροχα ποδήλατα, δίκτροχα μοτοποδήλατα ή δίκτροχες μοτοσυκλέτες χωρίς κάνιστρο, που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση στο άκρο του οδοστρώματος σε κατοικημένη περιοχή και δεν είναι εφοδιασμένα με συσσωρευτή (μπαταρία).

γ) Για τα οχήματα που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση σε ειδικούς χώρους έξω από το οδόστρωμα και

δ) Για τα οχήματα που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση σε οδούς κατοικημένων περιοχών με ελάχιστη κυκλοφορία οχημάτων.

4. Τα φώτα που καθορίζονται στη παράγραφο 1, του άρθρου αυτού πρέπει να είναι ικανά ώστε να γίνεται αντιληπτή η παρουσία του οχήματος στους χρήστες της οδού. Το μπρος και πίσω φως απαγορεύεται να εκπέμπεται από τον αυτό φανό ή την αυτή συσκευή, εκτός αν το επιτρέπουν τα χαρακτηριστικά του οχήματος, ιδιαίτερα το μήκος του.

5. Τα μηχανοκίνητα οχήματα, το μήκος των οποίων δεν υπερβαίνει τα έξι (6) μέτρα και το πλάτος τα δύο (2) μέτρα και στα οποία δεν έχει συνδεθεί άλλο όχημα, επιτρέπεται, όταν βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση, σε οδό κατοικημένης περιοχής, να έχουν αναμμένο ένα μόνο φως που είναι τοποθετημένο στην πλευρά του οχήματος ή οποία βρίσκεται προς το μέρος όπου διεξάγεται η κυκλοφορία. Το φως αυτό πρέπει να είναι λευκό ή κίτρινο μπροστά και ερυθρό ή κίτρινο πίσω.

6. Δεν επιτρέπεται σε όχημα να φέρει μπροστά ερυθρά φώτα, ερυθρές αντανakλαστικές συσκευές ή ερυθρά αντανakλαστικά υλικά και πίσω λευκά ή ειδικής επιλογής κίτρινα φώτα, λευκής ή ειδικής επιλογής κίτρινες αντανakλαστικές συσκευές ή λευκά ή ειδικής επιλογής κίτρινα αντανakλαστικά υλικά.

Η διατάξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται προκειμένου για χρήση λευκών ή ειδικής επιλογής κίτρινων φώτων οπισθοδρόμησης ούτε για την αντανakλαση των ανοικτού χρώματος αριθμών ή γραμμάτων των πίσω πινακίδων αναγνώρισης ή άλλων χαρακτηριστικών ή διακριτικών σημάτων, που προβλέπονται και περιγράφονται από τις σχετικές διατάξεις. Επίσης δεν εφαρμόζεται για την αντανakλαση του ανοικτού χρώματος των ως άνω πινακίδων ή σημάτων, ούτε για τα ερυθρά φώτα ορισμένων οχημάτων άμεσης ανάγκης, τα οποία περιστρέφονται ή αναβοσβύνουν.

7. Οι οδηγοί των οδικών και τροχοδρομικών οχημάτων, που κυκλοφορούν κατά τη διάρκεια της νύκτας υποχρεούνται να μεριμνούν για το φωτισμό της πίσω πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας, ώστε να είναι εύκολη η αναγνώριση των στοιχείων της.

8. Στα ζωήλατα οχήματα και χειράμαξες η συσκευή που

εκπέμπει το φωτισμό μπορεί να φέρεται από τον οδηγό ή από το συνοδό ο οποίος βαδίζει στην αριστερή πλευρά αυτών.

9. Ομάδες πεζών οι οποίες οδηγούνται από επιφορτισμένο για το σκοπό αυτόν πρόσωπο ή σχηματίζουν πομπή, όπως επίσης οι οδηγοί ζώων έλξης, φορτίου ή ιππασίας ή κτηνών, οι οποίοι κινούνται κατά μήκος του οδοστρώματος τη νύκτα, υποχρεούνται να έχουν προς την πλευρά στην οποία διεξάγεται η κυκλοφορία αντανakλαστικό στοιχείο ή ένα τουλάχιστον αναμμένο φως λευκό ή ειδικής επιλογής κίτρινο μπροστά και ένα ερυθρό φως πίσω ή κίτρινο φως και στα δύο πιο πάνω σημεία. Τα φώτα αυτά είναι δυνατό να εκπέμπονται και από την αυτή συσκευή. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται σε κατοικημένη περιοχή που φωτίζεται αρκετά.

10. Των διατάξεων του άρθρου αυτού εξαιρούνται τα αμαξίδια βρεφών και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ως και άλλα μικρά οχήματα χωρίς μηχανή, τα οποία σύρονται ή προωθούνται από τους πεζούς, εκτός και αν κυκλοφορούν τη νύκτα εκτός κατοικημένης περιοχής, οπότε υποχρεούνται να φέρουν αντανakλαστικά στοιχεία χρώματος λευκού ή κίτρινου.

11. Δεν επιτρέπεται, σε όχημα να έχει φώτα διαφορετικού χρώματος, από αυτά που ορίζονται κατά περίπτωση στο άρθρο αυτό.

12. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 36

Κανόνες χρήσης των φώτων οχημάτων

1. Κατά τη διάρκεια της νύκτας ο οδηγός υποχρεούται να έχει τα φώτα του οχήματός του αναμμένα και να τα χρησιμοποιεί όπως πιο κάτω:

α) Τα φώτα πορείας απαγορεύεται να είναι αναμμένα, όταν το οδόστρωμα φωτίζεται αρκετά μεν μέσα στις κατοικημένες περιοχές αρκετά δε και συνεχώς εκτός κατοικημένων περιοχών, ώστε ο οδηγός να μπορεί να διακρίνει ευκρινώς από απόσταση τουλάχιστον εκατό (100) μέτρων, ως και όταν το όχημα βρίσκεται σε στάση ή στάθμευση.

β) Τα φώτα πορείας πρέπει, στις ακόλουθες περιπτώσεις να μην είναι αναμμένα ή, όταν είναι αναμμένα η λειτουργία τους να ρυθμίζεται κατά τρόπον ώστε να αποτρέπεται η θάμβωση:

αα) Όταν ο οδηγός πρόκειται να συναντηθεί με όχημα που έρχεται αντίθετα τα τυχόν αναμμένα φώτα πορείας πρέπει να σβήνουν ή η λειτουργία τους να ρυθμίζεται κατά τρόπον ώστε να αποτρέπεται η θάμβωση για αρκετό διάστημα και αντ' αυτών να είναι αναμμένα τα φώτα διασταύρωσης για να μπορεί ο οδηγός του άλλου οχήματος να προχωρήσει εύκολα και ακίνδυνα.

ββ) Όταν ένα όχημα ακολουθεί πίσω και πλησίον άλλου. Τα φώτα πορείας μπορούν να χρησιμοποιούνται κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου αυτού για να δοθεί προειδοποίηση για την πρόθεση προσπεράσματος κατά το προβλεπόμενο από το άρθρο 37 του παρόντος Κώδικα.

γγ) Σε κάθε άλλη περίπτωση κατά την οποία είναι αναγκαίο να αποφευχθεί η θάμβωση των άλλων που χρησιμοποιούν την αυτήν οδό, ή αυτών που χρησιμοποιούν άλλη οδό ή υδάτινη οδό ή σιδηροδρομική γραμμή, οι οποίες βαίνουν παράπλευρα αυτής.

γ) Τα φώτα διασταύρωσης επιβάλλεται να ανάβουν μέσα

και έξω από τις κατοικημένες περιοχές όπου απαγορεύεται η χρήση των φώτων πορείας.

δ) Τα φώτα θέσης επιβάλλεται να χρησιμοποιούνται εκτός των περιπτώσεων του άρθρου 35 του παρόντος Κώδικα και με τα φώτα πορείας, τα φώτα διασταύρωσης και τα φώτα ομίχλης. Σε περίπτωση στάσης ή στάθμευσης μπορούν να ανάβουν μόνο τα φώτα θέσης.

2. Αν υπάρχουν φώτα ομίχλης, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στο άρθρο 69 του παρόντος Κώδικα, πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε περίπτωση ομίχλης, χιονόπτωσης, ή καταρρακτώδους βροχής, μόνα τους ή μαζί με τα φώτα διασταύρωσης. Τα φώτα αυτά επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται σε στενούς ελικοειδείς οδούς και αν δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις.

3. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις του άρθρου 37 παρ. 3 του παρόντος Κώδικα απαγορεύεται, κατά τη συνάντηση με όχημα που έρχεται αντίθετα, το άναμμα και το σβύσιμο των φώτων ή η εναλλαγή της χρήσης τους κατά μικρά χρονικά διαστήματα.

4. Η κατά το άρθρο 37 παρ. 3 του παρόντος Κώδικα φωτεινή προειδοποίηση είναι το άναμμα των φώτων διασταύρωσης, με διακοπές σε μικρά χρονικά διαστήματα ή το άναμμα με διακοπές των φώτων πορείας ή η εναλλαγή των φώτων διασταύρωσης και των φώτων πορείας με διακοπές επίσης σε μικρά χρονικά διαστήματα.

5. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου αυτού τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδήγησης για χρονικό διάστημα ενός (1) μήνα η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο. Αυτός δε που παραβαίνει τις λοιπές διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 37

Ηχητικές και φωτεινές προειδοποιήσεις

1. Η χρήση ηχητικών οργάνων προειδοποίησης επιτρέπεται μόνο:

α) Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, για την αποφυγή δυστυχήματος.

β) Εκτός κατοικημένων περιοχών, κατά το προσπέρασμα για να ειδοποιηθεί ο οδηγός του προπορευόμενου οχήματος, αν αυτό είναι απαραίτητο.

γ) Όταν μεταφέρονται με οχήματα άτομα, τα οποία κινδυνεύουν ή έχουν άμεση ανάγκη ιατρικής βοήθειας.

2. Η χρήση των ηχητικών οργάνων πρέπει να μην παραινείται πέραν του απολύτως αναγκαίου χρόνου.

3. Οι οδηγοί αυτοκινήτων οχημάτων μπορούν τη νύκτα, αντί ηχητικών προειδοποιήσεων, να δίνουν τις φωτεινές προειδοποιήσεις, του άρθρου 36 παρ. 4 του παρόντος Κώδικα.

4. Ο οδηγός σχολικού λεωφορείου ή οχήματος μεταφοράς ατόμων με μειωμένη κινητικότητα οφείλει να έχει αναμμένο το σύστημα φωτεινού συναγερμού, όσο χρόνο διαρκεί η επιβίβαση ή αποβίβαση.

5. Οι οδηγοί αυτοκινήτων οχημάτων, εκτός από την περίπτωση ακινησίας του οχήματος, επιτρέπεται να θέτουν σε λειτουργία το σύστημα φωτεινού συναγερμού μόνο, όταν κινδυνεύουν τρίτοι από το δικό τους όχημα.

6. Αυτός, που παραβαίνει τις διατάξεις των παραγράφων 1,2,4 και 5 του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 38

Κανόνες κυκλοφορίας πεζών

1. Οι πεζοί υποχρεούνται να χρησιμοποιούν τα πεζοδρόμια ή τα ειδικά γι' αυτούς ερείσματα. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να χρησιμοποιούν το οδόστρωμα, αφού λάβουν τις αναγκαίες προφυλάξεις:

α) Πεζοί, που ωθούνται, σύρονται ή μεταφέρουν ογκώδη αντικείμενα, οι οποίοι αν βάδιζαν στο πεζοδρόμιο ή το έρεισμα, θα προκαλούσαν σοβαρή δυσχέρεια στη κίνηση των άλλων πεζών.

β) Ομάδες πεζών, όταν οδηγούνται από ειδικά για το σκοπό αυτόν επιφορτισμένο πρόσωπο ή σχηματίζουν πομπή.

γ) Άτομα με μειωμένη κινητικότητα τα οποία κινούνται σε αναπηρικά καθίσματα.

2. Αν είναι αδύνατη η χρησιμοποίηση των πεζοδρομίων ή των ερεισμάτων, που προορίζονται για τους πεζούς ή δεν υπάρχουν πεζοδρόμια ή ερείσματα, οι πεζοί μπορούν να βαδίζουν στο οδόστρωμα, κατά τρόπον ώστε να μην παρεμποδίζουν την κυκλοφορία. Αν το οδόστρωμα διαθέτει λωρίδα για ποδηλάτα ή μοτοποδηλάτα μπορούν να βαδίζουν σε αυτήν αν το επιτρέπει η πυκνότητα της κυκλοφορίας και δεν παρεμποδίζουν την κίνηση των μοτοποδηλάτων ή ποδηλάτων. Οι πεζοί δεν επιτρέπεται να υπερπηδούν εμπόδια π.χ. δοκούς, αλυσίδες, που έχουν τοποθετηθεί από τις αρμόδιες αρχές για ειδικούς λόγους.

Η ύπαρξη τέτοιων εμποδίων σημαίνει απαγόρευση εισόδου του πεζού, στην αποκλεισμένη επιφάνεια της οδού.

3. Οι πεζοί που χρησιμοποιούν το οδόστρωμα, υποχρεούνται να βαδίζουν αντίθετα με την κατεύθυνση της κυκλοφορίας και όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο άκρο του οδοστρώματος, εκτός αν κατ' αυτόν τον τρόπο κινδυνεύουν ή δεν το επιτρέπουν ειδικές περιστάσεις.

Κατ' εξαίρεση, πρόσωπα που ωθούν ή σύρουν χειρόμαξες, ωθούν ποδήλατο ή μοτοποδήλατο ή μοτοσυκλέτα, άτομα με μειωμένη κινητικότητα, που κινούνται σε αναπηρικά καθίσματα ως και ομάδες πεζών, όταν σχηματίζουν πομπή ή οδηγούνται από ειδικά επιφορτισμένο πρόσωπο, υποχρεούνται να βαδίζουν πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος. Οι πεζοί που βαδίζουν στο οδόστρωμα, αν δεν σχηματίζουν πομπή, υποχρεούνται να βαδίζουν σε απλό στοίχο, όταν το απαιτεί η ασφάλεια της κυκλοφορίας, εξαιτίας των συνθηκών ορατότητας, της πυκνότητας ή άλλων λόγων. Ομάδες πεζών που κινούνται στις οδούς υποχρεούνται να αφήνουν ελεύθερη στα δεξιά της οδού επαρκή επιφάνεια του οδοστρώματος ώστε να μπορεί να διέρχεται ένα όχημα.

4. Οι πεζοί προκειμένου να διασχίσουν το οδόστρωμα, υποχρεούνται:

α) Αν υπάρχουν στο οδόστρωμα διαβάσεις πεζών, να τις χρησιμοποιούν.

β) Αν στη διάβαση πεζών, την οποία πρόκειται να χρησιμοποιήσουν, υπάρχουν φωτεινοί σηματοδότες πεζών, να συμμορφώνονται στα σήματά τους.

γ) Αν στη διάβαση δεν υπάρχουν φωτεινοί σηματοδότες πεζών, αλλά η κυκλοφορία ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες οχημάτων ή από τροχονόμους και δίνεται σήμα για να προχωρήσουν τα οχήματα, να μην κατέρχονται στο οδόστρωμα.

δ) Σε διαβάσεις που η κυκλοφορία τόσο των πεζών όσο και των οχημάτων δεν ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες, να μην κατεβαίνουν στο οδόστρωμα πριν λάβουν υπόψη

τους την απόσταση και την ταχύτητα των οχημάτων τα οποία πλησιάζουν.

ε) Αν δεν υπάρχουν στο οδόστρωμα διαβάσεις πεζών να μην κατεβαίνουν σ' αυτό αν δεν βεβαιωθούν ότι δεν θα παρεμποδίσουν την κυκλοφορία των οχημάτων, στη συνέχεια δε να διασχίζουν το οδόστρωμα κάθετα προς τον άξονά του.

στ) Σε ισόπεδους οδικούς κόμβους, στους οποίους η κυκλοφορία ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες οχημάτων ή τροχονόμους να διασχίζουν το οδόστρωμα βαδίζοντας παράλληλα με τα κινούμενα οχήματα.

ζ) Να διασχίζουν το οδόστρωμα, κάθετα χωρίς να βραδυπορούν ή να σταματούν σε αυτό αδικαιολόγητα.

5. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 39

Συμπεριφορά των οδηγών προς τους πεζούς

1. Τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 12 παρ. 1, 17 παρ. 3 περίπτ. στ' και 19 παρ. 1 του παρόντος Κώδικα, όπου σε οδοστρώματα υπάρχουν διαβάσεις πεζών, οι οποίες έχουν σημειωθεί με πινακίδες ή διαγραμμίσεις και η κυκλοφορία των οχημάτων ρυθμίζεται με φωτεινή σηματοδότηση ή τροχονόμους οι οδηγοί οχημάτων υποχρεούνται:

α) Να σταματούν πριν από τη διάβαση, όταν απαγορεύεται σε αυτούς με σήμα να προχωρήσουν ή όταν τυφλοί σκώνουν το λευκό μπαστούνι τους, για να δείξουν ότι πρόκειται να διασχίσουν την οδό. Όταν επιτραπεί να προχωρήσουν, να μη διακόπτουν ή παρεμποδίζουν τη διέλευση των πεζών ή τυφλών, οι οποίοι έχουν ήδη εισέλθει και προχωρούν στη διάβαση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του παρόντος Κώδικα.

β) Αυτοί που προτίθενται να στρίψουν σε άλλη οδό, στην είσοδο της οποίας υπάρχει διάβαση πεζών, να κινούνται αργά και να παραχωρούν προτεραιότητα στους πεζούς που ήδη χρησιμοποιούν ή εισέρχονται στη διάβαση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του παρόντος Κώδικα και σε περίπτωση ανάγκης να διακόπτουν τη πορεία του οχήματός τους.

2. Αν σε σηματοδοτημένη διάβαση πεζών η κυκλοφορία των οχημάτων δεν ρυθμίζεται με φωτεινή σηματοδότηση ή με τροχονόμο, οι οδηγοί υποχρεούνται να πλησιάζουν στη διάβαση με ταχύτητα τόσο μικρή ώστε να μην εκθέτουν σε κίνδυνο τους πεζούς που τη χρησιμοποιούν ή εισέρχονται σ' αυτήν και, σε περίπτωση ανάγκης, να διακόπτουν την πορεία του οχήματός τους για να επιτρέψουν τη διέλευση των πεζών.

Σε σηματοδοτημένους με ειδική σήμανση πεζοδρόμους, τα οχήματα τα οποία επιτρέπεται να εισέλθουν σε αυτούς οφείλουν να κινούνται με ταχύτητα βαδίσματος.

3. Οι οδηγοί, οι οποίοι πρόκειται να στρίψουν σε άλλη οδό, στην οποία δεν υπάρχουν σηματοδοτημένες με πινακίδες διαβάσεις πεζών, ή διαγραμμίσεις στο οδόστρωμα, υποχρεούνται να παραχωρούν προτεραιότητα στους πεζούς, οι οποίοι στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 38 του παρόντος Κώδικα, έχουν κατέλθει στο οδόστρωμα της οδού, στην οποία πρόκειται να εισέλθουν οι οδηγοί και, σε περίπτωση ανάγκης, να διακόπτουν την πορεία του οχήματός τους.

4. Οι οδηγοί, που προτίθενται να προσπεράσουν από δεξιά, όταν αυτό επιτρέπεται όχημα δημόσιων συγκοινωνιών,

που βρίσκεται σε στάση σε καθορισμένο σημείο, υποχρεούνται να σταματούν, για να επιτρέψουν την αποβίβαση ή επιβίβαση των επιβατών.

5. Ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 40

Ειδικοί κανόνες για τους οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων και μοτοσυκλετών

1. Οι οδηγοί ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων και μοτοσυκλετών απαγορεύεται:

α) Να ρυμουλκούνται από άλλο όχημα.

β) Να ρυμουλκούν ή ωθούν διάφορα αντικείμενα.

γ) Να μεταφέρουν αντικείμενα, τα οποία εμποδίζουν την οδήγηση του οχήματός τους ή εκθέτουν σε κίνδυνο τους λοιπούς χρήστες της οδού.

δ) Να κινούνται ανά δύο ή και πλείονες παράλληλα.

ε) Να σύρουν μαζί τους ζώα δεμένα με λουρί.

στ) Να χρησιμοποιούν ακουστικά που έχουν συνδεθεί με φορητά ραδιόφωνα, μαγνητόφωνα και άλλες παρεμφερείς ηχητικές συσκευές.

2. Οι οδηγοί ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων και μοτοσυκλετών υποχρεούνται, όταν οδηγούν, να κρατούν το τιμόνι και με τα δύο τους χέρια εκτός αν δίνουν σήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

3. Οι οδηγοί ποδηλάτων υποχρεούνται να κατεβαίνουν απ' αυτά και να τα οδηγούν βαδίζοντας όταν δημιουργείται εμπόδιο ή κίνδυνος για την κυκλοφορία των πεζών.

4. Οι οδηγοί ποδηλάτων και μοτοποδηλάτων απαγορεύεται να μεταφέρουν επιβάτες στα οχήματά τους. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η μεταφορά ενός μόνο επιβάτη σε ποδήλατο που έχει δύο ζεύγη ποδοστροφάλων και διαθέτει, από κατασκευή, μόνιμο πρόσθετο κάθισμα, ως και σε μοτοποδήλατο, που διαθέτει, από κατασκευή, προσαρμοσμένο σταθερό πρόσθετο κάθισμα. Οι οδηγοί μοτοσυκλετών επιτρέπεται να μεταφέρουν επιβάτη μόνο μέσα στο ειδικό κάθισμα, αν υπάρχει για τον σκοπό αυτόν και σε πρόσθετο κάθισμα, το οποίο είναι σταθερά προσαρμοσμένο, από κατασκευή, πίσω από τη θέση του οδηγού.

5. Σε οδούς, οι οποίες έχουν λωρίδα κυκλοφορίας για την κίνηση ποδηλάτων ή μοτοποδηλάτων, απαγορεύεται στους οδηγούς αυτών να χρησιμοποιούν το υπόλοιπο του οδοστρώματος.

6. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 41

Ειδικοί κανόνες για συνοδείες, πομπές και κίνηση αμαξιδίων ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ή βρεφών Σχολικός τροχονόμος

1. Απαγορεύεται στους χρήστες της οδού να διακόπτουν στρατιωτικές φάλαγγες, στοίχους μαθητών, οι οποίοι συνοδεύονται από επιφορτισμένο ειδικά για το σκοπό αυτόν πρόσωπο και άλλες πομπές.

2. Για την κίνηση αμαξιδίων ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, τα οποία προωθούνται από τους ίδιους ή τους συνοδούς τους και αμαξιδίων βρεφών, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται τα πεζοδρόμια, οι πεζοδρόμοι ή κατάλληλα ερείσματα.

3. Για την οδική ασφάλεια των πεζών μαθητών κατά τις μετακινήσεις τους προς και από τα σχολεία, μπορούν να χρησιμοποιούνται σχολικοί τροχονόμοι.

Ο σχολικός τροχονόμος ρυθμίζει την κυκλοφορία σε ορισμένο σημείο της οδού (και όχι σε διασταύρωση), διακόπτοντας τη ροή οχημάτων σε διατομή της οδού, όπου υπάρχει σημασμένη διάβαση πεζών. Προς το σκοπό αυτόν είναι εφοδιασμένος με φορητή πινακίδα STOP, την οποία εκτείνει κατάλληλα πάνω από την επιφάνεια του οδοστρώματος. Ο τροχονόμος αυτός φέρει κατάλληλη ενδυμασία, η οποία καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης.

Οι σχολικοί τροχονόμοι ορίζονται από το διευθυντή του σχολείου, εκπαιδεύονται από αρμόδια υπηρεσία της τροχαίας και μπορεί να προέρχονται είτε από το προσωπικό του σχολείου είτε να προτείνονται από τον οικείο σύλλογο γονέων και κηδεμόνων.

4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 42

Οδήγηση υπό την επίδραση οινόπνευματος ή τοξικών ουσιών

1. Απαγορεύεται η οδήγηση κάθε οδικού οχήματος σε οδηγό, ο οποίος βρίσκεται υπό την επίδραση οινόπνευματος ή τοξικών ουσιών.

2. Τα αρμόδια αστυνομικά όργανα μπορούν σε κάθε περίπτωση ν' ασκούν έλεγχο για τη διαπίστωση ύπαρξης οινόπνευματος ή τοξικών ουσιών στον οργανισμό των οδηγών.

3. Έλεγχος για τη διαπίστωση της μέθης του οδηγού γίνεται υποχρεωτικά σε περίπτωση θανατηφόρου ατυχήματος, επί δε σωματικής βλάβης, γίνεται, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις χρήσης οινόπνευματος ή τοξικών ουσιών, με τη χρησιμοποίηση κάθε κατάλληλου επιστημονικού μέσου. Με τον αυτόν τρόπο διαπιστώνεται και η μέθη πεζού στις ίδιες πιο πάνω περιπτώσεις.

4. Όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η οδήγηση του οχήματος γίνεται από οδηγό που βρίσκεται υπό την επίδραση οινόπνευματος ή τοξικών ουσιών, υποχρεούται αυτός να δέχεται την εξακρίβωση της κατάστασης αυτής. Σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος λαμβάνεται πάντοτε από τα θανόντα πρόσωπα αίμα για εξέταση, από δε τους ζώντες εαν δεν υπάρχουν ειδικοί παθολογικοί λόγοι που να το εμποδίζουν. Για την ύπαρξη ή μη των προβαλλομένων πιο πάνω λόγων χρειάζεται ιατρική πιστοποίηση.

5. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται οι επιστημονικοί τρόποι διαπίστωσης της χρήσης οινόπνευματος ή τοξικών ουσιών, ως και το απαιτούμενο ποσοστό οινόπνευματος στον οργανισμό για να θεωρηθεί ότι ο ελεγχόμενος οδηγός βρίσκεται υπό την επίδραση αυτών.

6. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με φυλάκιση ενός (1) μέχρι δώδεκα (12) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών, αν δε πρόκειται για οδηγό αυτοκινήτου οχήματος ή μοτοποδηλάτου και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα τριών (3) μέχρις έξι (6) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.

Άρθρο 43

Συμπεριφορά σε περίπτωση ατυχήματος

1. Αν συμβεί οδικό τροχαίο ατύχημα, από το οποίο επήλθε βλάβη σε πρόσωπα ή πράγματα, κάθε οδηγός ή άλλος που χρησιμοποιεί την οδό, ο οποίος ενεπλάκη με οποιονδήποτε τρόπο στο ατύχημα υποχρεούται να:

α) Σταθμεύσει αμέσως στον τόπο του ατυχήματος χωρίς να δημιουργήσει πρόσθετους κινδύνους στην κυκλοφορία.

β) Λάβει μέτρα κυκλοφοριακής ασφάλειας στον τόπο του ατυχήματος και, αν δεν μπορεί, να ειδοποιήσει για το ατύχημα την πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή.

γ) Δώσει τα στοιχεία της ταυτότητάς του ως και κάθε χρήσιμη σχετική με το όχημά του πληροφορία, αν οι εμπλεκόμενοι στο ατύχημα ζητήσουν αυτά. Σε περίπτωση υλικών ζημιών, αν ο ζημιωθείς δεν είναι παρών, τα εμπλεκόμενα στο ατύχημα πρόσωπα υποχρεούνται, μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες (24) ώρες, να του δώσουν τις πιο πάνω πληροφορίες κατά τον καταλληλότερο τρόπο ή δια του πλησιέστερου Αστυνομικού Τμήματος, το οποίο φροντίζει για την ενημέρωση του ζημιωθέντα.

2. Αν από το οδικό τροχαίο ατύχημα επήλθε θάνατος ή σωματική βλάβη, κάθε οδηγός ή άλλος που χρησιμοποιεί την οδό ο οποίος ενεπλάκη με οποιονδήποτε τρόπο στο ατύχημα, υποχρεούται επιπλέον να:

α) Δώσει την αναγκαία βοήθεια και συμπαράσταση στους παθόντες.

β) Ειδοποιήσει την πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή και παραμένει στον τόπο του ατυχήματος μέχρι την άφιξή της, εκτός αν είναι αναγκαία η απομάκρυνσή του για την ειδοποίηση της Αστυνομίας ή για την περιθαλψη των τραυματιών ή του ίδιου. Και στην περίπτωση αυτήν ο οδηγός υποχρεούται να αναγγείλει το ατύχημα στην Αστυνομική Αρχή το ταχύτερο δυνατόν.

γ) Αποτρέψει οποιαδήποτε μεταβολή στον τόπο του ατυχήματος, η οποία θα μπορούσε να δυσκολέψει το έργο της Αστυνομίας με εξαίρεση τις ενέργειές του εκείνες οι οποίες αποβλέπουν στην αποκατάσταση της τυχόν διακοπής κυκλοφορίας.

3. Αυτός, που παραβαίνει τις διατάξεις της παρ. 1 και παρ. 2 περίπτωση γ' του άρθρου αυτού, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) μήνα, αν δε πρόκειται για οδηγό αυτοκινήτου οχήματος ή μοτοποδηλάτου και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα ενός έως τριών (3) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.

4. Αυτός, που παραβαίνει τις διατάξεις της παρ. 2 περίπτωση α' και β' του άρθρου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

Αν από τη συμπεριφορά του ο παθών περιήλθε σε κίνδυνο ζωής ή επήλθε θάνατος ή βαρεία σωματική βλάβη αυτού, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη στις δύο πιο πάνω περιπτώσεις και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα τριών έως έξι (6) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.

5. Σε περίπτωση σωματικής βλάβης, η οποία προκαλείται από όχημα, αν ο οδηγός αυτού συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις για κράτηση του άρθρου 419 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Στην περίπτωση αυτήν οι αστυνομικοί που επιλαμβάνονται

ως προανακριτικοί υπάλληλοι, μετά τη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων και την ενέργεια των σχετικών προανακριτικών πράξεων, παύουν την προσωρινή κράτηση του οδηγού. Αν πρόκειται για οδηγούς οι οποίοι είναι ύποπτοι φυγής ή ιδιαίτερα επικίνδυνοι, προκύπτουν δε σε βάρος τους στοιχεία ενοχής, οι πιο πάνω υπάλληλοι προσάγουν αυτούς στον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος μπορεί να εφαρμόσει τις διατάξεις του άρθρου 419 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

6. Δεν έχουν επίσης εφαρμογή στα αυτοκίνητα οχήματα, κατά την έννοια του παρόντος Κώδικα, οι για την κράτηση από την Αστυνομική Αρχή διατάξεις του άρθρου 11 του ν. ΓΠΝ/1911, αν ο οδηγός συμμορφώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού και κατέθεσε αποδεικτικό ασφάλισης (βεβαίωση αναγνωρισμένης στην Ελλάδα ασφαλιστικής εταιρείας) του οχήματος ή αποδείξει ότι είναι κάτοχος δελτίου διεθνούς ασφάλισης, τα οποία αποτελούν δήλωση αναδοχής χρέους για τα ισχύοντα στην Ελλάδα ελάχιστα ποσά ασφαλιστικής κάλυψης, τα οποία προβλέπονται από τα νομίμως εγκεκριμένα τιμολόγια ασφαλιστρών ή, προκειμένου για αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης, καταθέσει δήλωση αναδοχής χρέους αλληλοασφαλιστικού συνεταιρισμού ή αλληλοασφαλιστικού ταμείου συνεταιρισμού, που λειτουργεί νόμιμα, στον οποίο το αυτοκίνητο είναι ασφαλισμένο.

7. Τα οχήματα που εγκαταλείπονται για οποιονδήποτε λόγο στον τόπο του ατυχήματος, εφόσον εμποδίζουν την οδική κυκλοφορία, απομακρύνονται με μέριμνα των ιδιοκτητών ή κατόχων τους και σε περίπτωση αδυναμίας ή αδιαφορίας αυτών, απομακρύνονται από την αρμόδια Αστυνομική Αρχή, η οποία, μετά παρέλευση διμήνου, τα παραδίδει στον Ο.Α.Δ.Υ. για εκποίηση. Οι λεπτομέρειες καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 44

Οχήματα άμεσης ανάγκης - Έργα στις οδούς

1. Αυτοί που χρησιμοποιούν την οδό, όταν ειδοποιούνται με τις συσκευές ηχητικής ή φωτεινής προειδοποίησης, ότι πλησιάζει όχημα άμεσης ανάγκης, ή όχημα με το οποίο μεταφέρονται πρόσωπα που έχουν ανάγκη άμεσης βοήθειας υποχρεούνται να αφήνουν χώρο, κινούμενοι προς τα δεξιά της οδού, για να διέλθει το όχημα αυτό και σε περίπτωση ανάγκης να σταματούν. Ως οχήματα άμεσης ανάγκης, για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, θεωρούνται τα οχήματα που φέρουν ειδικά πρόσθετα μπλέ ή ερυθρά φώτα. Με ένα ή περισσότερα μπλέ φώτα που αναβοσβήνουν, μπορούν να εφοδιάζονται μόνο τα νοσοκομειακά οχήματα, τα οχήματα πρώτων βοηθειών και κλινικών, τα οχήματα της Ελληνικής Αστυνομίας, ως και τα οχήματα των στρατιωτικών και λιμενικών αρχών.

Με ένα ή περισσότερα ερυθρά φώτα που αναβοσβήνουν, μπορούν να εφοδιάζονται μόνο τα οχήματα της πυροσβεστικής υπηρεσίας δασαρχείου και αποκατάστασης βλαβών ηλεκτρικού δικτύου.

Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορεί να παρέχεται το δικαίωμα να τοποθετούνται τα πιο πάνω φώτα και σε άλλες κατηγορίες οχημάτων.

2. Αν η ειδοποίηση για την κίνηση των οχημάτων άμεσης ανάγκης ή οχημάτων με τα οποία μεταφέρονται πρόσωπα, που έχουν ανάγκη άμεσης βοήθειας, δίνεται με τις ειδικές συσκευές προειδοποίησης και δεν δημιουργείται κίνδυνος

για τους λοιπούς χρήστες της οδού οι οδηγοί των οχημάτων αυτών δεν υποχρεούνται να τηρήσουν τις διατάξεις των άρθρων 12 έως 43 του παρόντος Κώδικα. Δεν μπορούν όμως να διέρχονται αντίθετα στους μονόδρομους ή να μη συμμορφώνονται στα σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι.

3. Αν οι οδηγοί κινούνται στο οδόστρωμα με περισσότερες από δύο λωρίδες κυκλοφορίας κατά κατεύθυνση υποχρεούνται, αν χρησιμοποιούν τη λωρίδα που ορίζεται με κατάλληλη διαγράμμιση ως λωρίδα άμεσης ανάγκης, να την εγκαταλείψουν αμέσως κινούμενοι στις παραπλεύρωσ λωρίδες. Αυτοί που κινούνται στις παρακείμενες λωρίδες υποχρεούνται να παρέχουν προτεραιότητα στους εισερχομένους. Απαγορεύεται στους οδηγούς οχημάτων ν' ακολουθούν από κοντά τα οχήματα άμεσης ανάγκης, όταν κινούνται για εκτέλεση επείγουσας αποστολής.

4. Οι οδηγοί των οχημάτων άμεσης ανάγκης επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τις ειδικές συσκευές προειδοποίησης μόνο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δικαιολογείται αυτό εκ του κατεπείγοντος της αποστολής τους.

5. Οι εργαζόμενοι στην κατασκευή, επισκευή ή συντήρηση τμημάτων οδών ως και οι χειριζόμενοι τεχνικό εξοπλισμό, ο οποίος χρησιμοποιείται για την εκτέλεση των έργων αυτών, αν τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος Κώδικα και παίρνουν τα αναγκαία προφυλακτικά μέτρα, δεν υποχρεούνται να συμμορφωθούν στις διατάξεις που αναφέρονται στους κανόνες κυκλοφορίας του παρόντος Κώδικα.

6. Οι οδηγοί οχημάτων, για να προσπεράσουν ή να παρακάμψουν τον τεχνικό εξοπλισμό, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, όταν αυτός χρησιμοποιείται για εκτέλεση έργων στην οδό, δεν υποχρεούνται να τηρήσουν τις διατάξεις των άρθρων 17 και 18 του παρόντος Κώδικα, αν λαμβάνουν τα αναγκαία προφυλακτικά μέτρα.

7. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Με την αυτή ποινή τιμωρείται και αυτός που για να επιτύχει την κατά προτεραιότητα κίνησή του προσποιείται ότι το όχημα που οδηγεί είναι όχημα άμεσης ανάγκης ή μεταφέρονται με αυτό πρόσωπα που έχουν ανάγκη άμεσης βοήθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 45

Ειδικές υποχρεώσεις οδηγών και πεζών προς τα αστυνομικά όργανα

1. Οι οδηγοί οχημάτων και οι πεζοί υποχρεούνται να συμμορφώνονται στο σήμα στάσης το οποίο δίνουν τα αστυνομικά όργανα που φορούν στολή.

2. Οι οδηγοί οχημάτων, όταν καλούνται από τα όργανα αυτά υποχρεούνται να δείχνουν κάθε στοιχείο σχετικό με την κυκλοφορία του οχήματός τους.

3. Αυτός, που παραβαίνει τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου αυτού, ως και αυτός που αρνείται να επιδείξει κάθε στοιχείο σχετικό με την κυκλοφορία του οχήματός του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους ως και με αφαίρεση της άδειας-ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα ενός (1) μηνός, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο. Με τις αυτές πιο πάνω ποινές τιμωρείται ο οδηγός οχήματος, ο οποίος συμπεριφέρεται με πράξεις

ή λόγια, υβριστικά ή απειλητικά προς τα όργανα που εκτελούν υπηρεσία τροχαίας κίνησης ή παρεμβάλλει δυσχέρειες στο έργο αυτών κατά τη βεβαίωση παραβάσεων του παρόντος Κώδικα ή δίνει ψευδή στοιχεία ταυτότητας ή στοιχεία σχετικά με την κυκλοφορία του οχήματός του.

Άρθρο 46 **Ακίνητοποίηση οχήματος**

1. Αν διαπιστωθεί ότι η κίνηση οδικού οχήματος είναι επικίνδυνη για τους επιβαίνοντες ή τους λοιπούς χρήστες της οδού, συνεπεία βλαβών, φθορών ή εξαιτίας σωματικής ή πνευματικής κατάστασης του οδηγού, τα αστυνομικά όργανα μπορούν να ακίνητοποιήσουν το όχημα μέχρι να εξασφαλισθούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις ασφαλούς κίνησης και λειτουργίας του οχήματος. Ακίνητοποίηση κάθε οδικού οχήματος μπορούν να επιβάλλουν τα αστυνομικά όργανα, κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και μέσα στις κατοικημένες περιοχές αν από τη λειτουργία του προκαλούνται υπερβολικοί θόρυβοι. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού όπως, η διαδικασία, ο τρόπος και οι περιπτώσεις ακίνητοποίησης του οχήματος, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών.

2. Ο οδηγός που αρνείται να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις του αστυνομικού οργάνου για την ακίνητοποίηση του οχήματός του ή εκείνος, ο οποίος κινεί όχημα του οποίου διατάχθηκε η ακίνητοποίηση, όπως ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών, ως και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα ενός (1) έως τριών (3) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.

Άρθρο 47 **Εργασίες και εναπόθεση υλικών στις οδούς**

1. Αυτοί που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς υποχρεούνται να:

α) Εκτελούν το έργο και εναποθέτουν τα υλικά και τα εργαλεία κατά τρόπο, που να μην παρεμποδίζει την κυκλοφορία. Αν η παρεμπόδιση δεν μπορεί να αποφευχθεί επιβάλλεται να επισημαίνονται, κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος Κώδικα, οι χώροι εκτέλεσης του έργου και τα υλικά.

β) Περιφράσσουν τα ορύγματα ή άλλους επικίνδυνους για την κυκλοφορία χώρους των έργων και επισημαίνουν αυτούς κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος Κώδικα.

2. Απαγορεύεται η απόρριψη χωμάτων ή άχρηστων υλικών στην οδό (οδοστρώματα, ερείσματα, πεζοδρόμια, πεζοδρόμους, τάφρους, κ.λπ.) Για την απομάκρυνση των πιο πάνω υλικών μπορούν να εφαρμοσθούν οι διατάξεις της επόμενης παραγράφου.

3. Οποιαδήποτε τομή ή εκσκαφή οδοστρώματος, ερείσματος, πεζοδρόμου ή πεζοδρομίου εθνικής, επαρχιακής, δημοτικής ή κοινοτικής οδού, η οποία είναι απαραίτητη για την κατασκευή έργου, που εκτελείται από επιχείρηση κοινής ωφέλειας, οργανισμό, νομικό ή φυσικό πρόσωπο, επιτρέπεται να γίνει μόνο ύστερα από άδεια της αρμόδιας για τη συντήρηση της οδού υπηρεσίας, η οποία θεωρείται πριν

από την έναρξη των εργασιών από την αρμόδια Αστυνομική Αρχή. Στην άδεια αυτήν ορίζεται ο χρόνος μέσα στον οποίο θα ενεργείται η πλήρης αποκατάσταση της φθοράς του οδοστρώματος από την επιχείρηση ή το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου εκτελείται το έργο. Οι αρμόδιες υπηρεσίες συντήρησης των οδών υποχρεούνται, μετά την παρέλευση της προθεσμίας η οποία ορίζεται στην άδεια, να αποκαθιστούν τις γενόμενες φθορές και να καταλογίζουν τη σχετική δαπάνη σε βάρος του υποχρέου ή των υποχρέων κατά τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

4. Αυτοί που εργάζονται στις οδούς υποχρεούνται να φορούν ειδικούς επενδύτες ασφαλείας, αντανakλαστικούς και φθορίζοντες, ώστε να διακρίνονται ευχερώς από τα κινούμενα σ' αυτές οχήματα. Οι προδιαγραφές των επενδυτών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Υπόχρεοι για τον εφοδιασμό των εργαζομένων στις οδούς με τους επενδύτες αυτούς είναι οι εργοδότες.

5. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο εξήντα χιλιάδων (60.000) δραχμών, της δε παραγράφου 4 με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

Αυτός που παραβαίνει τις λοιπές διατάξεις του άρθρου αυτού ως και αυτός που επιφέρει με οποιονδήποτε τρόπο και από αμέλεια ακόμη φθορές στην οδό, εφόσον από άλλη διάταξη δεν προβλέπεται αυστηρότερη ποινή, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους.

Άρθρο 48 **Κατάληψη τμήματος οδού και πεζοδρόμου**

1. Η προσωρινή ή διαρκής κατάληψη τμήματος του οδοστρώματος με εγκαταστάσεις ή εμπόδια απαγορεύεται, ιδιαίτερα αν με αυτά παρεμποδίζεται η κυκλοφορία, η επιτρεπόμενη στάση ή στάθμευση οχημάτων ή περιορίζεται η ορατότητα αυτών που χρησιμοποιούν τις οδούς.

2. Κατ' εξαίρεση της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να επιτραπεί σε έκτακτες περιπτώσεις ή σε ζώνες μικρής κυκλοφορίας, αν υπάρχει αρκετός χώρος γι' αυτό, η κατάληψη τμήματος οδού με προσωρινές εγκαταστάσεις ή εμπόδια ύστερα από άδεια των Δημοτικών ή Κοινοτικών Αρχών μετά σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων Αστυνομικών Αρχών.

3. Αυτοί που ανεγείρουν οικοδομές μέσα σε κατοικημένες περιοχές ή εκτελούν άλλα έργα και καταλαμβάνουν ολόκληρο το πεζοδρόμιο μπροστά από την οικοδομή ή το έργο, υποχρεούνται να κατασκευάσουν πρόσθετο πεζοδρόμιο ή να πάρουν άλλα κατάλληλα μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

4. Όταν επιτρέπεται, όπως πιο πάνω, η κατάληψη τμήματος οδού πρέπει αυτό να επισημαίνεται υποχρεωτικά από αυτόν που το κατέλαβε κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος Κώδικα.

5. Η κατάληψη επιφάνειας πεζοδρόμου για οποιαδήποτε άλλη χρήση, εκτός γι' αυτήν που έχει κατασκευαστεί απαγορεύεται, εφόσον παρεμποδίζεται η κυκλοφορία των πεζών ως και η είσοδος - έξοδος οχημάτων, άμεσης ανάγκης ή εξυπηρέτησης των παροδίων.

6. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο εξήντα χιλιάδων (60.000) δραχμών.

Άρθρο 49 **Αγώνες στις οδούς**

1. Αγώνες ζωηλάτων οχημάτων, ζώων, ποδηλάτων, αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων στις δημόσιες ή ιδιωτικές οδούς και χώρους, επιτρέπεται να γίνουν μόνο ύστερα από σχετική άδεια.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο άδεια δίνεται:

α) Για τους αγώνες ζωηλάτων οχημάτων και ζώων, από τις κατά τόπους Αστυνομικές Διευθύνσεις ή Διευθύνσεις Τροχαίας.

β) Για τους αγώνες ποδηλάτων, ομοίως από τις αυτές Αρχές, μετά προηγούμενη αίτηση των ενδιαφερομένων και εισήγηση της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ποδηλασίας (Ε.Ο.Π.) και

γ) Για όλους τους αγώνες αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης ή των υπ' αυτού εξουσιοδοτημένων Αρχών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του νομικού προσώπου που εκπροσωπεί, επίσημα, στην Ελλάδα τη Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτων (Δ.Ο.Α.), τη Διεθνή Ομοσπονδία Μοτοσυκλέτας (Δ.Ο.Μ.) και, προκειμένου για αγώνες παλαιών αυτοκινήτων, τη Διεθνή Ομοσπονδία Παλαιού Αυτοκινήτου (Δ.Ο.Π.Α.).

Η αίτηση των ενδιαφερομένων υποβάλλεται στο νομικό πρόσωπο που εκπροσωπεί τη Δ.Ο.Α., τη Δ.Ο.Μ. ή τη Δ.Ο.Π.Α., το οποίο τη διαβιβάζει στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, μαζί με τη σύμφωνη γνώμη του, προκειμένου να εκδοθεί η σχετική άδεια.

3. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με φυλάκιση μέχρις ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) δραχμών.

Άρθρο 50 **Τεκμήριο υπαιτιότητας**

Τεκμαίρεται υπαιτιότητα του τρίτου που ζημιώθηκε από την κυκλοφορία οδικού οχήματος, το οποίο οδηγείται κατά τις περί κυκλοφορίας διατάξεις, αν αυτός παραβίασε κατά την επέλευση της ζημίας, τις διατάξεις αυτές. Σε κάθε άλλη περίπτωση έχει εφαρμογή ο ν. ΓΠΝ/1911 "περί της εκ των αυτοκινήτων ποινικής και αστικής ευθύνης", όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα.

Άρθρο 51 **Πραγματογνώμονες**

Κατά την κατάρτιση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 185 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του πίνακα πραγματογνώμων και για τα θέματα τα οποία σχετίζονται με τα συμβάντα από τροχαία ατυχήματα πρέπει να περιλαμβάνονται σ' αυτόν πρόσωπα, τα οποία έχουν τεχνική επιστημονική κατάρτιση ή εμπειρία για θέματα κυκλοφορίας κατά προτίμηση από δημόσιους υπαλλήλους ή συνταξιούχους, που υποδεικνύονται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος και την Ελληνική Λέσχη Αυτοκινήτου και Περιηγήσεων (Ε.Λ.Π.Α.).

Άρθρο 52 **Μέτρα ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας**

1. Μέτρα για την ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή της οδικής κυκλοφορίας και ιδιαίτερα αυτά που αφορούν στον καθορισμό

μονοδρομών, την αλλαγή διατομής του οδοστρώματος ή της οδού, την προτεραιότητα οδών και την επιβολή περιορισμών ή απαγορεύσεων κυκλοφορίας ή στάθμευσης ή καθορισμού χώρων στάθμευσης, παίρνονται, με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες κυκλοφορίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με αποφάσεις των κατά τόπους αρμόδιων Αστυνομικών Διευθύνσεων ή Διευθύνσεων Τροχαίας. Για όλες τις περιοχές της Χώρας, εκτός από το Νομό Αττικής, αν δεν υπάρχουν οι παραπάνω μελέτες, τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο αυτήν παίρνονται με αποφάσεις των ιδίων Αστυνομικών Αρχών, μετά από σύμφωνη γνώμη της οικείας Γνωμοδοτικής Επιτροπής Κυκλοφορίας του άρθρου 106 του Κώδικα αυτού. Αν από τη λήψη των μέτρων αυτών επηρεάζονται οι δημόσιες μαζικές οδικές συγκοινωνίες, απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών (Ο.Α.Σ.) για την περιοχή αρμοδιότητάς του και των περιφερειακών υπηρεσιών νομαρχιακού επιπέδου του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών για τις άλλες περιοχές της Χώρας.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο μπορεί να παίρνονται προσωρινά μέσα και έξω από κατοικημένες περιοχές, με απόφαση των κατά τόπους αρμόδιων Αστυνομικών Διευθύνσεων ή Διευθύνσεων Τροχαίας, όταν αυτό επιβάλλεται από ιδιαίτερους λόγους ασφαλείας ή σε έκτακτες περιπτώσεις για την αντιμετώπιση μόνο τελείως προσωρινών καταστάσεων.

3. Μετά από κυκλοφοριακές μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και με απόφαση του Υπουργού του Υπουργείου αυτού, μπορούν να καθορίζονται, σε αστικές περιοχές, πεζόδρομοι ή περιοχές μόνο για την κυκλοφορία πεζών ή ατόμων με μειωμένη κινητικότητα με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου αυτού. Στις ως άνω μελέτες θα περιλαμβάνεται και ο κανονισμός λειτουργίας του πεζόδρομου.

4. Με βάση κυκλοφοριακές μελέτες, που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από κοινού από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του Ο.Α.Σ., για την περιοχή αρμοδιότητάς του, ή των υπηρεσιών του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών για όλες τις περιοχές της Χώρας και με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών, μπορούν να καθορίζονται οδοί ή λωρίδες κυκλοφορίας, στις οποίες κυκλοφορούν μόνο μέσα δημόσιων οδικών μαζικών μεταφορών προσώπων. Η παράβαση των διατάξεων των αποφάσεων, που εκδίδονται κατά το προηγούμενο εδάφιο, τιμωρείται με το πρόστιμο που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου αυτού για τους παραβάτες των μέτρων περιορισμού ή απαγόρευσης της κυκλοφορίας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών στους άνω παραβάτες μπορεί να επιβληθεί αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας και οδήγησης για ορισμένο χρονικό διάστημα, από δέκα (10) ημέρες μέχρι τρεις (3) μήνες.

5. Για την ανακούφιση, την ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή της οδικής κυκλοφορίας σε συνδυασμό με την ανάγκη εξασφάλισης καλύτερων συνθηκών διεξαγωγής της οδικής συγκοινωνίας με τα μέσα δημόσιων οδικών μαζικών μετα-

φορών προσώπων, ή για λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος μπορούν να παίρνονται μέτρα περιορισμού ή απαγόρευσης της κυκλοφορίας ή της στάθμευσης μηχανοκίνητων οχημάτων οποιασδήποτε κατηγορίας ή ορισμένων κατηγοριών, καθώς και μοτοποδηλάτων, σε ορισμένη περιοχή ή περιοχές της Χώρας ή πόλεων ή κωμοπόλεων ή σε ορισμένη οδό ή οδούς ή και σε τμήμα οδού ή οδών. Στις περιοχές όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, έχει απαγορευθεί η στάθμευση οχημάτων και μοτοποδηλάτων, εκτός από τις προβλεπόμενες από την παράγραφο αυτήν ποινές, μπορεί να γίνεται και η μεταφορά του οχήματος ή του μοτοποδηλάτου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 34 του παρόντος Κώδικα. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο αυτήν παίρνονται για την περιοχή της τέως Διοίκησης Πρωτεύουσας με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης και για τις υπόλοιπες περιοχές της Χώρας με απόφαση του οικείου νομάρχη.

Η παράβαση των διατάξεων των αποφάσεων που εκδίδονται κατά το προηγούμενο εδάφιο τιμωρείται για μεν τη στάθμευση, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος, για δε τα μέτρα περιορισμού ή απαγόρευσης της κυκλοφορίας με πρόστιμο σαράντα πέντε χιλιάδων (45.000) δραχμών.

6. Τα μέτρα που παίρνονται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν από την τοποθέτηση των οικείων πινακίδων σήμανσης των σηματοδοτών ή των διαγραμμίσεων στο οδόστρωμα, εκτός αν κατά το χρόνο ισχύος των μέτρων αυτών η κυκλοφορία ρυθμίζεται από τροχονόμους ή τα μέτρα έχουν ληφθεί με την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου και δεν προβλέπονται από τον Κώδικα αυτόν αντίστοιχες πινακίδες σήμανσης, οπότε τα μέτρα αυτά ισχύουν από τη δημοσίευση των σχετικών, κατά την προηγούμενη παράγραφο, αποφάσεων ή από τη χρονολογία που θα ορίζουν οι ίδιες αυτές αποφάσεις.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ, ΑΠΟΓΡΑΦΗ, ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ, ΘΕΣΗ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΣΗ ΟΔΙΚΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΒΑΡΗ ΚΑΙ ΕΛΞΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 53

Διαστάσεις και βάρη οχημάτων

1. Το μέγιστο όριο των διαστάσεων, των βαρών, του φορτίου και των ανά άξονα επιβαρύνσεων των αυτοκινήτων οχημάτων, των αγροτικών μηχανημάτων, των μηχανημάτων έργων και των υπ' αυτών ρυμουλκούμενων που κυκλοφορούν στις οδούς καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών για τα αυτοκίνητα οχήματα, Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για τα αγροτικά μηχανήματα, Βιομηχανίας και Ενέργειας και Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για τα μηχανήματα έργων και Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών για τα μοτοποδήλατα, ποδήλατα, χειροκίνητα οχήματα και ζωήλατα οχήματα.

2. Τα πιο πάνω οχήματα των οποίων οι διαστάσεις, το βάρος, το φορτίο και οι ανά άξονα επιβαρύνσεις υπερβαίνουν τα καθοριζόμενα ανώτατα όρια της κάθε περίπτωσης, επιτρέπεται να κυκλοφορούν μόνο ύστερα από ειδική άδεια, η οποία μπορεί να δοθεί από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή των εξουσιοδοτημένων απ' αυτόν αρχών. Στην άδεια αυτήν καθορίζονται περιορισμοί για την κυκλοφορία των οχημάτων αυτών αναφερόμενοι ιδίως στις οδούς διέλευσης, το χρόνο κυκλοφορίας, τη μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα και τα απαιτούμενα μέτρα οδικής ασφάλειας.

3. Στον καθορισμό του πλάτους των ρυμουλκούμενων και των συνδυασμών οχημάτων δεν συμπεριλαμβάνεται η εγκάρσια προέκταση των:

α) Ελαστικών πλησίον του σημείου επαφής τους με το έδαφος και των συνδέσεων των δεικτών πίεσης αυτών.

β) Αντιολισθητικών συσκευών προσαρμοσμένων στους τροχούς.

γ) Καθρεπτών οδήγησης όταν είναι τέτοιας κατασκευής ώστε να υποχωρούν τόσο προς τα μπρος όσο και προς τα πίσω με μέτρια πίεση, για να μην εξέχουν πέραν του επιτρεπόμενου μέγιστου πλάτους.

δ) Πλευρικών δεικτών κατεύθυνσης και των ενδεικτικών φωτών του όγκου τους.

ε) Τελωνειακών σφραγίδων, οι οποίες είναι προσαρμοσμένες στο φορτίο και συσκευών οι οποίες χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση και προστασία των σφραγίδων αυτών.

4. Τα άκρα των αξόνων και τα κεντρικά τμήματα των τροχών (πλήμνες) των οδικών οχημάτων απαγορεύεται να εξέχουν τού εξωτερικού περιγράμματος του οχήματος, εξαιρουμένων των μηχανημάτων έργων, των αγροτικών μηχανημάτων και ζωηλάτων οχημάτων, τα οποία στερούνται προφυλακτήρων λάσπης (φερών) ή έχουν αμάξωμα το οποίο δεν εξέχει των τροχών και για τα οποία επιτρέπεται τα άκρα των αξόνων και των κεντρικών τμημάτων των τροχών να εξέχουν του επιπέδου της στεφάνης των τροχών το πολύ 0,25 μ.

5. Το όχημα το οποίο κυκλοφορεί παρά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ακινητοποιείται από το αρμόδιο αστυνομικό όργανο που διαπίστωσε την παράβαση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 46 του παρόντος Κώδικα.

6. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων προεδρικών διαταγμάτων τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών, το οποίο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων, ως και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα ενός (1) μηνός.

Άρθρο 54

Έλξη οχημάτων

1. Τα οδικά οχήματα, εκτός από τις μοτοσυκλέτες, τα μοτοποδήλατα και τα ποδήλατα, επιτρέπεται να έλκουν άλλο όχημα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών για τα αυτοκίνητα οχήματα και απόφαση του Υπουργού Π.Ε.Χ.Δ.Ε. για τα μηχανήματα έργων μπορεί να επιτρέπεται η έλξη περισσότερων του ενός ρυμουλκούμενων και να επιβάλλονται περιορισμοί στην κυκλοφορία των συρμών αυτών.

2. Οι αγροτικοί ελκυστήρες επιτρέπεται να έλκουν περισσότερα από ένα αγροτικά μηχανήματα, αν αυτά είναι

εφοδιασμένα με συστήματα τροχοπέδησης, που ο χειρισμός τους γίνεται από τη θέση του οδηγού του ελκυστήρα, και το συνολικό μήκος του συρμού δεν υπερβαίνει τα 14 μέτρα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να επιτρέπεται για τους πιο πάνω ελκυστήρες να έλκουν περισσότερα από ένα φορτωμένα ρυμουλκούμενα. Σε όλες τις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 55, 56 και 57 του παρόντος Κώδικα.

3. Η έλξη μηχανοκίνητου οχήματος επιτρέπεται από άλλο, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού μόνο αν το ελκόμενο δεν είναι δυνατό να κινηθεί με ίδια μέσα, λόγω βλάβης ή λόγω έλλειψης κυρίων οργάνων και αν δεν δημιουργείται από αυτό κίνδυνος για την κυκλοφορία.

4. Με αποφάσεις των αρμόδιων, κατά περίπτωση, Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις σύνδεσης μηχανοκίνητων οχημάτων και ρυμουλκούμενων.

5. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΤΡΟΧΟΠΕΔΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 55

Τροχοπέδηση αυτοκινήτων οχημάτων εκτός μοτοσυκλετών

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, εκτός από τις μοτοσυκλέτες, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με τα πιο κάτω συστήματα τροχοπέδησης τα οποία να μπορεί να χειρίζεται με ευχέρεια ο οδηγός από τη θέση οδήγησης.

α) Τροχοπέδη πορείας με την οποία επιβραδύνεται η κίνηση του οχήματος μέχρις ακινησίας, κατά τρόπο ασφαλή, ταχύ και αποτελεσματικό με οποιοσδήποτε συνθήκες φόρτωσής του και σε μέγιστη ανηφορική ή κατηφορική κλίση της οδού.

β) Τροχοπέδη στάθμευσης, με την οποία παραμένει το όχημα ακίνητο με οποιοσδήποτε συνθήκες φόρτωσής του και σε ανηφορική ή κατηφορική κλίση 18%. Στα οχήματα που επιτρέπεται η σύζευξη ρυμουλκούμενου η διάταξη της τροχοπέδης στάθμευσης έλκοντος οχήματος πρέπει να μπορεί να συγκρατήσει το σύνολο σε στάση σε κλίση 12%. Οι επιφάνειες τριβής της τροχοπέδης αυτής διατηρούνται στη θέση πέδησης με συσκευή, η ενέργεια της οποίας, είναι καθαρά μηχανική.

2. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορεί να επιβάλλεται ο εφοδιασμός οχημάτων, εκτός των μοτοσυκλετών, με τροχοπέδη έκτακτης ανάγκης (δευτερεύουσα), με την οποία επιβραδύνεται η κίνηση του οχήματος μέχρις ακινησίας αυτού, με οποιοσδήποτε συνθήκες φόρτωσής του ακόμη και σε περίπτωση ανεπιτυχούς αποτελέσματος της τροχοπέδης πορείας.

3. Τα ως άνω συστήματα πέδησης είναι δυνατό να έχουν κοινά τμήματα, επιτρεπόμενου του συνδυασμού αυτών (συστημάτων), υπό τον όρο ότι αυτά θα μπορούν να λειτουργήσουν με δύο τουλάχιστον ανεξάρτητους χειρισμούς.

4. Η τροχοπέδη πορείας πρέπει να επενεργεί επί όλων των τροχών του οχήματος. Σε περιπτώσεις οχημάτων τα

οποία έχουν περισσότερους από δύο άξονες, επιτρέπεται οι τροχοί του ενός άξονα να μην έχουν τροχοπέδη.

5. Η τροχοπέδη στάθμευσης και έκτακτης ανάγκης πρέπει να επενεργεί επί δύο τουλάχιστον τροχών, που βρίσκονται στον κατά μήκος άξονα του οχήματος.

6. Οι επιφάνειες τριβής με τις οποίες ενεργεί η τροχοπέδη στάθμευσης πρέπει να είναι σταθερά συνδεδεμένη με το σύστημα των τροχών δια μέσου στοιχείων επαρκούς αντοχής.

7. Εάν η τροχοπέδη βρίσκεται σε κατάσταση πέδησης, οι επιφάνειες τριβής πρέπει να μην μπορούν ν' αποσυνδεθούν. Η αποσύνδεση αυτή είναι δυνατή στη μεν τροχοπέδη στάθμευσης μόνο όταν επενεργήσει επ' αυτής ο οδηγός, στη δε τροχοπέδη πορείας ή έκτακτης ανάγκης αν εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της πέδησης.

8. Αυτός που θέτει στην κυκλοφορία ως και αυτός που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα όπως πιο πάνω που δεν είναι εφοδιασμένο με σύστημα τροχοπέδησης, το οποίο να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών.

Άρθρο 56

Τροχοπέδηση ρυμουλκούμενων

1. Με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 57 παρ. 1 περίπτωση γ' του παρόντος Κώδικα, τα ρυμουλκούμενα, εκτός από τα ελαφρά, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με τα ακόλουθα δύο συστήματα τροχοπέδησης.

α) Τροχοπέδη πορείας, με την οποία επιβραδύνεται η κίνηση του οχήματος μέχρις ακινησίας αυτού κατά τρόπο ασφαλή, ταχύ και αποτελεσματικό, με οποιοσδήποτε συνθήκες φόρτωσής του και σε μέγιστη ανηφορική ή κατηφορική κλίση της οδού επί της οποίας κινείται.

β) Τροχοπέδη στάθμευσης με την οποία παραμένει το όχημα ακίνητο σε οποιοσδήποτε συνθήκες φόρτωσής του σε ανηφορική ή κατηφορική κλίση 18%. Οι επιφάνειες τριβής της τροχοπέδης αυτής διατηρούνται στη θέση πέδησης με συσκευή, η ενέργεια της οποίας είναι καθαρά μηχανική. Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις ρυμουλκούμενων, τα οποία δεν μπορούν να αποσυνδεθούν από το έλκον όχημα χωρίς τη χρήση εργαλείων και με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα για την τροχοπέδη στάθμευσης συνδυασμού οχημάτων.

2. Τα συστήματα τροχοπέδησης, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο είναι δυατά να έχουν κοινά τμήματα, επιτρεπόμενου του συνδυασμού αυτών.

3. Η τροχοπέδη πορείας πρέπει να επενεργεί σ' όλους τους τροχούς του ρυμουλκούμενου και να τίθεται σ' ενέργεια από τη θέση οδήγησης του έλκοντος οχήματος. Από τη διάταξη αυτήν εξαιρούνται τα ρυμουλκούμενα μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους μέχρι 3.500 χιλιογράμμων, η τροχοπέδη των οποίων μπορεί να είναι κατασκευασμένη ώστε να τίθεται σ' ενέργεια αυτόματα όταν το ρυμουλκούμενο κινείται προς το επιβραδύνον έλκον όχημα.

4. Η τροχοπέδη πορείας και στάθμευσης πρέπει να επενεργεί επί επιφανειών πέδησης οι οποίες είναι σταθερά συνδεδεμένες με τους τροχούς δια μέσου στοιχείων επαρκούς αντοχής.

5. Η τροχοπέδη πορείας, σε περίπτωση απόσπασης του ρυμουλκούμενου, πρέπει να ακινητοποιεί αυτό αυτόματα. Της διάταξης αυτής εξαιρούνται, με τις πιο κάτω αναφερόμενες προϋποθέσεις, τα μονοαξονικά ρυμουλκούμενα και

από τα διαξονικά, εκείνα των οποίων η απόσταση των αξόνων είναι μικρότερη του ενός μέτρου:

α) αν το μέγιστο επιτρεπόμενο μεικτό βάρος αυτών δεν υπερβαίνει τα 1.500 χιλιόγραμμα, και

β) όταν, εκτός των ημιρυμουλκουμένων, είναι εφοδιασμένα, πλην της κύριας συσκευής σύνδεσης και με δευτερεύουσα σύνδεση, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 81 παρ. 18 του παρόντος Κώδικα.

6. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία ως και αυτός που οδηγεί όχημα που έλκει ρυμουλκούμενο εκ των ανωτέρω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με σύστημα τροχοπέδησης που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών.

Άρθρο 57

Τροχοπέδηση συνδυασμών οχημάτων

1. Τηρουμένων των διατάξεων των δύο προηγούμενων άρθρων, σε συνδυασμό οχημάτων επιβάλλεται:

α) Τα συστήματα πέδησης καθενός εκ των συνδεομένων οχημάτων να συνδυάζονται μεταξύ τους.

β) Η επενέργεια της τροχοπέδης πορείας να κατανέμεται κατάλληλα και να συγχρονίζεται μεταξύ των συνδεομένων οχημάτων και

γ) Το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος ρυμουλκούμενου, το οποίο, ενδεχομένως, δεν είναι εφοδιασμένο με τροχοπέδη πορείας, να μην υπερβαίνει το μισό του αθροίσματος του απόβαρου του έλκοντος οχήματος και του βάρους του οδηγού.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, συνδυασμό οχημάτων που δεν είναι εφοδιασμένος με σύστημα τροχοπέδησης, το οποίο να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών.

Άρθρο 58

Τροχοπέδηση μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων

1. Οι μοτοσυκλέτες και τα μοτοποδήλατα επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με δύο συστήματα τροχοπέδησης, εκ των οποίων το μὲν ένα θα επενεργεί τουλάχιστο στους πίσω τροχούς το δε άλλο τουλάχιστο στους μπροστινούς τροχούς. Επί προσαρμοσμένου σε μοτοσυκλέτα πλευρικού κανίστρου, δεν απαιτείται να υπάρχει σύστημα τροχοπέδησης στον τροχό του κανίστρου.

2. Τα συστήματα τροχοπέδησης μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων πρέπει να επιβραδύνουν την κίνηση των οχημάτων αυτών μέχρις ακινησίας τους κατά τρόπο ασφαλή, ταχύ και αποτελεσματικό με οποιεσδήποτε συνθήκες φόρτωσής τους και σε μέγιστη κλίση της οδού επί της οποίας κινούνται.

3. Οι μοτοσυκλέτες, οι οποίες έχουν τρεις τροχούς συμμετρικά τοποθετημένους ως προς τον κατά μήκος άξονα αυτών, επιπλέον των στην προηγούμενη παράγραφο συστημάτων τροχοπέδησης, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένες και με τροχοπέδη στάθμευσης, η οποία να είναι σύμφωνη με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 55 του παρόντος Κώδικα.

4. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, μοτοσυκλέτα που δεν είναι εφοδιασμένη με σύστημα τροχοπέδησης, που λειτουργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα

στο άρθρο αυτό, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών. Αυτός δε που θέτει σε κυκλοφορία ως και αυτός που οδηγεί μοτοποδήλατο, που δεν είναι εφοδιασμένο με τέτοια συστήματα, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 59

Τροχοπέδηση ποδηλάτων

1. Τα ποδήλατα επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με δύο συστήματα τροχοπέδησης, ανεξάρτητα μεταξύ τους, άμεσης και αποτελεσματικής ενέργειας, εκ των οποίων το μὲν ένα θα επενεργεί στον μπροστινό, το δε άλλο στον πίσω τροχό.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί ποδήλατο, που δεν είναι εφοδιασμένο με σύστημα τροχοπέδησης, το οποίο να λειτουργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 60

Τροχοπέδηση ζωηλάτων οχημάτων

1. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, μπορεί να επιβληθεί σε ορισμένες κατηγορίες ζωηλάτων οχημάτων ο εφοδιασμός τους με σύστημα τροχοπέδησης εύχρηστο και αποτελεσματικό, που να επενεργεί στο όχημα και στο έδαφος.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί ζωηλάτο όχημα, που δεν είναι εφοδιασμένο με σύστημα τροχοπέδησης, που λειτουργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 61

Τροχοπέδηση αγροτικών μηχανημάτων

1. Αγροτικά μηχανήματα, τα οποία εκ κατασκευής μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη των 30 χιλιομέτρων την ώρα, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με δύο ανεξάρτητα μεταξύ τους συστήματα τροχοπέδησης. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 3 του άρθρου 55 του Κ.Ο.Κ. εφαρμόζονται ανάλογα και στην προκειμένη περίπτωση.

2. Αγροτικά μηχανήματα, τα οποία εκ κατασκευής δεν μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη των 30 χιλιομέτρων την ώρα, μπορεί να είναι εφοδιασμένα με ένα μόνο σύστημα τροχοπέδησης (τροχοπέδη πορείας), αν το σύστημα αυτό λειτουργεί και ως τροχοπέδη στάθμευσης.

3. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, αγροτικό μηχανήμα που δεν είναι εφοδιασμένο με το προβλεπόμενο πιο πάνω σύστημα τροχοπέδησης και δεν λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών.

Άρθρο 62

Τροχοπέδηση μηχανημάτων έργων

1. Μηχανήματα έργων, τα οποία εκ κατασκευής μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη των 25 χιλιομέτρων την ώρα, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με δύο ανεξάρτητα μεταξύ τους συστήματα τροχοπέδησης. Οι διατάξεις

των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 5 του άρθρου 55 του Κ.Ο.Κ. εφαρμόζονται ανάλογα και στην προκειμένη περίπτωση.

2. Μηχανήματα έργων, τα οποία εκ κατασκευής δεν μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη των 25 χιλιομέτρων την ώρα, επιτρέπεται να είναι εφοδιασμένα με ένα μόνο σύστημα τροχοπέδησης, εάν το σύστημα αυτό λειτουργεί και ως τροχοπέδη στάθμευσης.

3. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί μηχανήματα έργων, που δεν είναι εφοδιασμένο με το προβλεπόμενο σύστημα τροχοπέδησης που να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' **ΦΩΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ** **(ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΗΡΕΣ)**

Άρθρο 63 **Φώτα πορείας (μεγάλα)**

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία μπορούν να υπερβούν την ταχύτητα των 40 χλμ. την ώρα σε ευθεία οριζόντια οδό, εκτός των μοτοσυκλετών, επιβάλλεται να έχουν στο μπροστινό μέρος τους, ζυγό αριθμό, λευκών ή ειδικής επιλογής κίτρινων φώτων πορείας, ικανής έντασης για τον επαρκή φωτισμό της οδού κατά τη νύκτα με συνθήκες αιθρίας σε απόσταση τουλάχιστον 100 μέτρων μπροστά από το όχημα.

2. Η απόσταση μεταξύ των εξωτερικών ορίων των φώτων πορείας και του ακρότατου εξωτερικού ορίου του οχήματος σε ουδεμία περίπτωση θα είναι μικρότερη από την αντίστοιχη απόσταση των φώτων διασταύρωσης.

3. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, όχημα από τα πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα προβλεπόμενα ως άνω φώτα πορείας, που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 64 **Φώτα διασταύρωσης (μυσαία)**

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία μπορούν να υπερβούν την ταχύτητα των 10 χλμ. την ώρα σε ευθεία οριζόντια οδό, εκτός των μοτοσυκλετών, επιβάλλεται να έχουν στο μπροστινό μέρος τους, δύο μόνο λευκά ή ειδικής επιλογής κίτρινα φώτα διασταύρωσης, ικανής έντασης, για τον επαρκή φωτισμό της οδού, κατά τη νύκτα με συνθήκες αιθρίας σε απόσταση τουλάχιστον 40 μέτρων μπροστά από το όχημα.

2. Το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής επιφάνειας των φώτων διασταύρωσης πρέπει να μην απέχει περισσότερο από 0,40 μ. από το ακρότατο της αυτής πλευράς εξωτερικό όριο του οχήματος.

3. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, αυτοκίνητο όχημα από τα πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα προβλεπόμενα πιο πάνω φώτα διασταύρωσης, που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

Άρθρο 65 **Φώτα θέσης μπροστά (μικρά)**

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, εκτός από τις δίτροχες μοτοσυκλέτες χωρίς κάνιστρο, επιβάλλεται να έχουν, στο μπροστινό μέρος τους, δύο μόνο λευκά μετωπικά φώτα θέσης. Επιτρέπεται η χρήση ειδικής επιλογής κίτρινου χρώματος για τα φώτα αυτά, όταν είναι ενσωματωμένα σε φώτα πορείας ή διασταύρωσης, τα οποία εκπέμπουν ειδικής επιλογής κίτρινες δέσμες.

2. Τα πιο πάνω φώτα θέσης, όταν είναι τα μόνα αναμμένα στο μπροστινό μέρος του οχήματος, πρέπει να είναι, κατά τη νύκτα και με συνθήκες αιθρίας, ορατά από απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων, χωρίς να προκαλείται θάμβωση ή δυσχέρεια στους χρησιμοποιούντες την οδό.

3. Το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής επιφάνειας των φώτων θέσης πρέπει να μην απέχει περισσότερο από 0,40 μ. από το ακρότατο της αυτής πλευράς εξωτερικό όριο του οχήματος.

4. Ρυμουλκούμενο, το πλάτος του οποίου υπερβαίνει το 1,60 μ., επιβάλλεται να φέρει, στο μπροστινό μέρος του, δύο λευκά φώτα θέσης, όπως πιο πάνω, προσαρμοσμένα σε τέτοια θέση ώστε το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής τους επιφάνειας να μην απέχει περισσότερο από 0,15 μ. από το ακρότατο της αυτής πλευράς εξωτερικό όριο του ρυμουλκούμενου.

5. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, από τα πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα φώτα θέσης που προβλέπονται και τα οποία λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 66 **Φώτα θέσης πίσω (μικρά)**

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα ως και τα ρυμουλκούμενα, εκτός από τις δίτροχες μοτοσυκλέτες χωρίς κάνιστρο, επιβάλλεται να έχουν, στο πίσω μέρος τους, ζυγό αριθμό ερυθρών φώτων θέσης, τα οποία να είναι ορατά τη νύκτα με συνθήκες αιθρίας από απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων χωρίς να προκαλείται θάμβωση ή δυσχέρεια στους χρησιμοποιούντες την οδό. Τα πιο πάνω οχήματα μπορούν να έχουν ένα ή δύο πίσω φώτα ομίχλης χρώματος ερυθρού.

2. Το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής επιφάνειας των πιο πάνω φώτων θέσης πρέπει να μην απέχει περισσότερο από 0,40 μ. από το ακρότατο της αυτής πλευράς εξωτερικό όριο του οχήματος.

3. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, αυτοκίνητο όχημα από τα πιο πάνω ή ρυμουλκούμενο, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα προβλεπόμενα πιο πάνω φώτα θέσης που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 67 **Φώς πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας**

1. Αυτοκίνητα οχήματα και ρυμουλκούμενα επιβάλλεται να έχουν λευκό φως ικανής έντασης για τον επαρκή φωτισμό της πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας, μη ορατό απευθείας

από τους ακολουθούντες οδηγούς των άλλων οχημάτων. Όταν το όχημα βρίσκεται σε στάση, τα στοιχεία της πίσω πινακίδας πρέπει να είναι ευδιάκριτα κατά τη νύκτα, με συνθήκες αιθρίας, από απόσταση 20 τουλάχιστο μέτρων.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με το προβλεπόμενο πιο πάνω φως πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας που να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 68

Φώτα τροχοπέδησης

1. Αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία μπορούν να υπερβούν την ταχύτητα των 25 χλμ. την ώρα σε ευθεία οριζόντια οδό και ρυμουλκούμενα, εκτός από τις δίτροχες μοτοσυκλέτες με ή χωρίς κάνιστρο, επιβάλλεται να έχουν στο πίσω μέρος τους τουλάχιστο δύο ερυθρά φώτα τροχοπέδησης, η φωτιστική ένταση των οποίων να είναι σημαντικά μεγαλύτερη εκείνης των πίσω φώτων θέσης. Από την πιο πάνω υποχρέωση τοποθέτησης φώτων τροχοπέδησης εξαιρούνται τα μικρά ρυμουλκούμενα, των οποίων οι διαστάσεις επιτρέπουν να παραμένουν ορατά τα φώτα τροχοπέδησης του έλκοντος οχήματος.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα προβλεπόμενα πιο πάνω φώτα πέδησης, που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 69

Φώτα ομίχλης

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, εκτός από τις δίτροχες μοτοσυκλέτες με ή χωρίς κάνιστρο, μπορούν να φέρουν μπροστά δύο φώτα ομίχλης αντιθαμβωτικά, λευκού ή ειδικής επιλογής κίτρινου χρώματος, τα οποία να είναι τοποθετημένα κατά τρόπον ώστε:

α) Κανένα σημείο της φωτιστικής τους επιφάνειας να βρίσκεται ψηλότερα από το ανώτατο σημείο της φωτιστικής επιφάνειας των φώτων διασταύρωσης και

β) Το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής τους επιφάνειας, να μην απέχει περισσότερο από 0,40 μ. από το ακρότατο της αυτής πλευράς εξωτερικό όριο του οχήματος.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, όχημα εκ των πιο πάνω το οποίο έχει φώτα ομίχλης που δεν πληρούν τους όρους του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 70

Φώτα οπισθοπορείας

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα μπορούν να έχουν αντιθαμβωτικά φώτα οπισθοπορείας, λευκού ή ειδικής επιλογής κίτρινου χρώματος, τα οποία να ανάβουν αυτόματα με τη χρησιμοποίηση της ταχύτητας οπισθοδρόμησης του οχήματος.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα, το οποίο έχει φώς οπισθοπορείας που δεν πληροί τους όρους του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 71

Φωτεινοί δείκτες κατεύθυνσης

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα ρυμουλκούμενα, οι δίτροχες μοτοσυκλέτες με ή χωρίς κάνιστρο, ως και τα μοτοποδήλατα, επιβάλλεται να έχουν ζυγό αριθμό φωτεινών δεικτών κατεύθυνσης με κίτρινο φώς, το οποίο αναβοσβήνει και είναι ορατό ημέρα και νύκτα από τους χρησιμοποιούντες την οδό.

Η συχνότητα με την οποία αναβοσβήνει το φώς πρέπει να είναι 90 παλμοί, ανά πρώτο λεπτό, με ανοχή συν ή πλην 30 παλμούς.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί όχημα, που αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο και το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τους πιο πάνω προβλεπόμενους φωτεινούς δείκτες κατεύθυνσης που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 72

Αντανakλαστήρες

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα, εκτός από τις δίτροχες μοτοσυκλέτες χωρίς κάνιστρο, επιβάλλεται να έχουν, στο πίσω μέρος τους, δύο τουλάχιστον ερυθρούς αντανakλαστήρες ορατούς κατά τη νύκτα, με συνθήκες αιθρίας, από τον οδηγό που ακολουθεί το όχημα από απόσταση τουλάχιστον 150 μέτρων και όταν φωτίζεται από τα φώτα πορείας του οχήματος αυτού.

2. Οι αντανakλαστήρες των αυτοκινήτων οχημάτων μπορούν να έχουν οποιοδήποτε σχήμα, εκτός τριγωνικού. Των ρυμουλκούμενων επιβάλλεται να έχουν σχήμα ισόπλευρου τριγώνου πλευράς μήκους όχι μικρότερο από 0,15 μ., ούτε μεγαλύτερο από 0,20 μ. και το οποίο τοποθετείται με τη μία κορυφή προς τα πάνω και την απέναντι αυτής πλευρά οριζόντια. Μέσα στο τρίγωνο αυτό απαγορεύεται η τοποθέτηση οποιουδήποτε φωτεινού σήματος.

3. Το εξωτερικό άκρο της φωτιστικής επιφάνειας του αντανakλαστήρα πρέπει να μην απέχει περισσότερο από 0,40 μ. από το ακρότατο της αυτής πλευράς εξωτερικό όριο του οχήματος.

4. Τα ρυμουλκούμενα επιβάλλεται να έχουν στο μπροστινό μέρος δύο λευκούς αντανakλαστήρες οποιουδήποτε σχήματος, εκτός τριγωνικού, κατά τις διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου αυτού.

5. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο που δεν έχει τους κατά το άρθρο αυτό προβλεπόμενους αντανakλαστήρες, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 73

Γενική διάταξη ηλεκτρικού συστήματος

1. Το ηλεκτρικό σύστημα των αυτοκινήτων οχημάτων και των συνδυασμών οχημάτων, οι οποίοι αποτελούνται από ένα έλκον αυτοκίνητο όχημα και ένα ή περισσότερα ρυμουλκούμενα, πρέπει να είναι κατασκευασμένο κατά τρόπον ώστε τα φώτα πορείας, διασταύρωσης, ομίχλης, τα μετωπικά φώτα θέσης του αυτοκινήτου οχήματος και το φως της πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας, να μην ανάβουν όταν δεν είναι αναμμένα τα πίσω ερυθρά φώτα θέσης. Επίσης τα μπροστινά λευκά φώτα θέσης του αυτοκινήτου οχήματος

να είναι πάντοτε αναμμένα όταν ανάβουν τα φώτα πορείας, διασταύρωσης ή ομίχλης.

Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή όταν τα φώτα πορείας ή διασταύρωσης χρησιμοποιούνται για φωτεινή προειδοποίηση (άρθρο 36 παρ. 4).

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, όχημα ή συνδυασμό οχημάτων που δεν είναι εφοδιασμένος με το πιο πάνω προβλεπόμενο ηλεκτρικό σύστημα, το οποίο να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 74

Φώτα δίτροχων μοτοσυκλετών με ή χωρίς κάνιστρο και φώτα μοτοποδηλάτων

1. Οι δίτροχες μοτοσυκλέτες επιβάλλεται να έχουν:

α) Εάν μπορούν να υπερβούν την ταχύτητα των 40 χλμ. την ώρα, σε ευθεία οριζόντια οδό, μέχρι δύο φώτα πορείας, τοποθετημένα συμμετρως το ένα πλησίον του άλλου.

β) Ένα μόνο φως διασταύρωσης.

γ) Ένα ή δύο μετωπικά φώτα θέσης, τοποθετημένα συμμετρως το ένα πλησίον του άλλου.

δ) Ένα πίσω φως θέσης.

ε) Ένα φως πέδησης.

στ) Φώτα για το φωτισμό της πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας.

ζ) Ένα τουλάχιστον πίσω αντανakλαστήρα.

η) Δείκτες κατεύθυνσης τουλάχιστον στο πίσω μέρος.

Επίσης μπορούν να έχουν φώτα οπισθοδρόμησης.

2. Τα μοτοποδήλατα επιβάλλεται να έχουν:

α) Εάν μπορούν να υπερβούν την ταχύτητα των 40 χλμ. την ώρα, σε ευθεία οριζόντια οδό, μέχρι δύο φώτα πορείας, τοποθετημένα συμμετρως το ένα πλησίον του άλλου.

β) Ένα μόνο φως διασταύρωσης.

γ) Ένα πίσω φως θέσης.

δ) Έναν αντανakλαστήρα πίσω.

ε) Δείκτες κατεύθυνσης τουλάχιστον στο πίσω μέρος.

3. Τηρουμένων των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων του άρθρου αυτού, το συνδεδεμένο σε δίτροχη μοτοσυκλέτα ή μοτοποδήλατο πλευρικό κάνιστρο επιβάλλεται να έχει :

α) Ένα φως θέσης μπροστά.

β) Ένα φως θέσης πίσω και

γ) Έναν αντανakλαστήρα πίσω.

Επίσης το πλευρικό κάνιστρο μπορεί να έχει ένα φως πορείας ή ένα διασταύρωσης.

4. Το ηλεκτρικό σύστημα μοτοσυκλέτας και κανίστρου πρέπει να είναι κατασκευασμένο κατά τρόπο ώστε τα φώτα θέσης (μετωπικό και πίσω) του κανίστρου να ανάβουν συγχρόνως με το πίσω φως θέσης της μοτοσυκλέτας.

5. Τα στις παραγράφους 1. έως 3 του άρθρου αυτού προβλεπόμενα φώτα πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές ως προς το χρώμα, την ένταση και την τοποθέτηση, οι οποίες καθορίζονται για τα αντίστοιχα φώτα των αυτοκινήτων οχημάτων κ.λπ., εκτός των μοτοποδηλάτων, τα οποία επιβάλλεται να έχουν φανούς μέτριας έντασης.

6. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί όχημα από τα πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα πιο πάνω προβλεπόμενα φώτα, που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται, αν δεν πρόκειται για μοτοσυκλέτες με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών, αν δε για μοτοποδήλατα

με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 75

Φώτα τρίτροχων συμμετρικών μοτοσυκλετών

1. Οι τρίτροχες συμμετρικές μοτοσυκλέτες επιβάλλεται να έχουν τα στα άρθρα 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70 παρ. 1, 71 και 72 του παρόντος Κώδικα καθοριζόμενα φώτα και αντανakλαστικά στοιχεία. Ως προς τα φώτα πορείας και διασταύρωσης των τρίτροχων μοτοσυκλετών, των οποίων το πλάτος δεν υπερβαίνει τα 1,30 μ., αρκεί ένα μόνο φως πορείας και ένα διασταύρωσης, μη εφαρμοζομένων, στην περίπτωση αυτήν, των διατάξεων των σχετικών με την απόσταση της φωτιστικής επιφάνειας των φώτων από του εξωτερικού ορίου του οχήματος.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, τρίτροχη μοτοσυκλέτα, η οποία δεν είναι εφοδιασμένη με τα πιο πάνω προβλεπόμενα φώτα και αντανakλαστικά στοιχεία, που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 76

Φώτα ποδηλάτων

1. Τα ποδήλατα επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με ένα λευκό ή κίτρινο φως μπροστά και ένα ερυθρό φως και αντανakλαστικό στοιχείο πίσω, ως και με ένα τουλάχιστον αντανakλαστήρα σε κάθε πλευρά. Ομοίως αντανakλαστικό στοιχείο κίτρινου χρώματος επιβάλλεται να τοποθετείται σε κάθε ποδομοχλό.

Εξαιρούνται της υποχρέωσης να φέρουν τα ως άνω φώτα, εφόσον δεν κυκλοφορούν τη νύκτα, τα ποδήλατα των οποίων η διάμετρος τροχού δεν υπερβαίνει τα 500 χιλιοστά, τα αγωνιστικά και τα ορειβατικά ποδήλατα.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, ποδήλατο το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα πιο πάνω προβλεπόμενα φώτα και αντανakλαστικά στοιχεία, που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 77

Φώτα ζωηλάτων οχημάτων

1. Τα ζωήλατα οχήματα επιβάλλεται να έχουν δύο λευκά φώτα μπροστά και δύο ερυθρά πίσω. Αντί των ερυθρών επιτρέπεται να τοποθετηθούν αντανakλαστικά στοιχεία ερυθρού φωτός.

2. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί ζωήλατο όχημα, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα πιο πάνω προβλεπόμενα φώτα και αντανakλαστικά στοιχεία, που να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 78

Φώτα αγροτικών μηχανημάτων

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα για το σύστημα φωτισμού και οπτικής γενικά σήμανσης των οχημάτων έχουν ανάλογη εφαρμογή και στα αγροτικά μηχανήματα τα οποία κινούνται αυτοδύναμα, ως και επί των υπ' αυτών ρυμουλ-

κουμένων, εάν αυτά καλύπτουν τα πίσω φώτα του έλκοντος οχήματος. Ειδικότερα στις περιπτώσεις συνδυασμών μονοαξονικών γεωργικών ελκυστήρων, των οποίων η πραγματική ισχύς του κινητήρα στον άξονα δεν υπερβαίνει τους 7 ίππους, μετά ρυμουλκουμένων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού για τις δίτροχες μοτοσυκλέτες με ή χωρίς κάνιστρο.

Αν όμως υπερβαίνει τους 7 ίππους εφαρμόζονται οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού για τις τρίτροχες συμμετρικές μοτοσυκλέτες.

Αν η ιδιομορφία των πιο πάνω μηχανημάτων δεν επιτρέπει ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων για τη θέση των φώτων και αντανakλαστικών στοιχείων, οι Υπουργοί Γεωργίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών, με αποφάσεις τους καθορίζουν διάφορο τρόπο τοποθέτησης.

2. Τα αγροτικά μηχανήματα μπορούν να φέρουν ειδικό προβολέα, ο οποίος χρησιμοποιείται μόνο κατά την εκτέλεση μηχανοαγροτικών εργασιών, απαγορευμένης της χρήσεως αυτού κατά την κίνησή τους στις οδούς.

3. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, όχημα εκ των πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με το προβλεπόμενο σύστημα φωτισμού, που να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ως και αυτός που παραβαίνει τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 79

Φώτα μηχανημάτων έργων

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα για φωτισμό και οπτική σήμανση οχημάτων, γενικά, έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των μηχανημάτων έργων, ως και επί των υπ' αυτών ρυμουλκουμένων, αν αυτά καλύπτουν τα πίσω φώτα του έλκοντος οχήματος.

Τα χιονοκαθαριστικά μηχανήματα επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα και με φανούς κίτρινου φωτός.

2. Τα μηχανήματα έργων μπορεί να έχουν ειδικούς προβολείς, οι οποίοι χρησιμοποιούνται μόνο κατά την εκτέλεση έργων, απαγορευμένης της χρήσης αυτών κατά την κίνησή τους επί των οδών.

3. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, όχημα εκ των πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με το προβλεπόμενο σύστημα φωτισμού, που να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ως και αυτός που παραβαίνει τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) δρχ.

Άρθρο 80

Γενικές διατάξεις για το φωτισμό

1. Τα φώτα οδικού οχήματος ή ρυμουλκουμένου, εκτός από τα φώτα των δεικτών κατεύθυνσης και τα φώτα έκτακτης ανάγκης, απαγορεύεται να αναβοσβήνουν ή να μεταβάλλουν ένταση. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται αυτό για φώτα χρησιμοποιούμενα για την επισήμανση οχημάτων ή συνδυασμών οχημάτων (π.χ. οχήματα προτεραιότητας, φάλαγγας οχημάτων, οχήματα μεγάλου μεγέθους και οχήματα εξοπλισμού κατασκευής ή συντήρησης των οδών), ως προς τα οποία δεν εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες κυκλοφορίας ή η παρουσία των οποίων επί της οδού επιβάλλει στους λοιπούς χρησιμοποιούντες τις οδούς να λαμβάνουν ειδικές προφυλάξεις.

2. Συνδυασμός δύο ή περισσότερων ομοίων ή όχι φώτων, τα οποία εκτελούν την αυτή λειτουργία και τα οποία έχουν το ίδιο χρώμα, θεωρείται ότι αποτελούν ένα και μόνο φως, αν οι προβολές των φωτιστικών επιφανειών τους, σε εγκάρσιο κατακόρυφο επίπεδο, καταλαμβάνουν ποσοστό όχι λιγότερο του 50% της επιφάνειας του μικρότερου ορθογώνιου παραλληλόγραμμου, το οποίο περιγράφει τις προβολές αυτές των φωτιστικών επιφανειών.

3. Απλή φωτιστική επιφάνεια, η οποία έχει σχήμα ταινίας, θεωρείται ότι είναι δύο ή ζυγός αριθμός φώτων, εάν είναι τοποθετημένη συμμετρικά ως προς το μέσο κατά μήκος επίπεδο του οχήματος, εκτείνεται μέχρις απόστασης όχι μεγαλύτερης των 0,40 μ. από το ακρότατο εξωτερικό όριο του οχήματος και έχει μήκος τουλάχιστον 0,80 μ. Ο φωτισμός μιας τέτοιας επιφάνειας πρέπει να παρέχεται από δύο τουλάχιστον φωτεινές πηγές που βρίσκονται κατά το δυνατόν πλησιέστερα προς τα άκρα αυτής. Η πιο πάνω φωτιστική επιφάνεια μπορεί να αποτελείται από αριθμό στοιχείων, τα οποία είναι τοποθετημένα κατά τρόπο ώστε οι προβολές των φωτιστικών επιφανειών των διαφόρων στοιχείων σε εγκάρσιο κατακόρυφο επίπεδο να καταλαμβάνουν ποσοστό όχι λιγότερο του 50% της επιφάνειας του μικρότερου ορθογώνιου παραλληλόγραμμου, το οποίο περιγράφει τις προβολές αυτές των φωτιστικών επιφανειών.

4. Φώτα οχήματος, τα οποία εκτελούν την αυτή λειτουργία και φωτίζουν προς την ίδια κατεύθυνση, πρέπει να είναι του αυτού χρώματος. Φώτα και αντανakλαστήρες, ζυγού αριθμού, πρέπει να τοποθετούνται συμμετρικά ως προς το μέσο κατά μήκος επίπεδο του οχήματος, εκτός των οχημάτων, τα οποία έχουν ασύμμετρο εξωτερικό σχήμα. Η ένταση των φώτων κάθε ζεύγους πρέπει να είναι η αυτή. Τα φώτα δεν πρέπει να επικαλύπτονται από διάφορα αντικείμενα και πρέπει να διατηρούνται καθαρά.

5. Τηρουμένων των λοιπών διατάξεων του κεφαλαίου αυτού, φώτα διαφόρων ειδών, ως και αντανakλαστήρες, μπορούν να ενώνονται ή να ενσωματώνονται μέσα στην αυτή συσκευή.

6. Απαγορεύεται η προσθήκη άλλων φωτιστικών ή αντανakλαστικών στοιχείων πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 2 παρ. 1 του παρόντος Κώδικα.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται τα χαρακτηριστικά των χρωμάτων των φώτων, τα οποία χρησιμοποιούνται από τα διάφορα οδικά οχήματα.

8. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 81

Μηχανισμοί, εξαρτήματα και συσκευές οχημάτων

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με σύστημα διεύθυνσης, το οποίο να επιτρέπει στον οδηγό την ευχερή, ταχεία και ασφαλή αλλαγή κατεύθυνσης του οχήματός του.

2. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα μοτοποδήλατα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με έναν τουλάχιστον καθρέπτη, τοποθετημένο σε θέση η οποία να εξασφαλίζει την ορατότητα της οδού πίσω από το όχημα.

3. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα αγροτικά μηχανήματα και τα μηχανήματα έργων, τα οποία κινούνται στις οδούς πρέπει

να είναι εφοδιασμένα με ένα τουλάχιστον ηχητικό όργανο προειδοποίησης ικανής έντασης, οι δε μοτοσυκλέτες και τα μοτοποδήλατα με όμοιο όργανο μικρότερης έντασης. Ο ήχος, ο οποίος εκπέμπεται από το ηχητικό όργανο, πρέπει να είναι συνεχής του αυτού τόνου και όχι διαπεραστικός.

4. Τα οχήματα άμεσης ανάγκης, τα έχοντα προτεραιότητα, ως και τα οχήματα δημόσιας μαζικής μεταφοράς επιβατών, μπορούν να είναι εφοδιασμένα και να χρησιμοποιούν άλλα ηχητικά όργανα, διαφόρων ήχων, οι προδιαγραφές των οποίων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

5. Η χρήση σαλπίγγων εναλλασσόμενου ήχου, σειρήνων, σφυρικτών κ.λπ. απαγορεύεται, εκτός των οχημάτων της προηγούμενης παραγράφου.

6. Τα ποδήλατα, εκτός από τα χρησιμοποιούμενα σε αθλητικούς αγώνες, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με ένα κουδούνι.

7. Τα διαφανή μέρη των αυτοκινήτων οχημάτων και των ρυμουλκουμένων, τα οποία αποτελούν τμήμα του αμαξώματος αυτών, περιλαμβανομένου και του ανεμοθώρακα ως και οποιουδήποτε εσωτερικού χωρίσματος, επιβάλλεται να είναι κατασκευασμένα κατά τρόπον ώστε σε περίπτωση θραύσης τους ο κίνδυνος τραυματισμού προσώπων να μειώνεται στο ελάχιστο.

Ειδικότερα, τα διαφανή μέρη του ανεμοθώρακα πρέπει να είναι κατασκευασμένα από τέτοια ύλη ώστε:

α) Η διαφάνεια του ανεμοθώρακα να μην ελαττώνεται με την πάροδο του χρόνου.

β) Να μην παραμορφώνουν τις εικόνες των αντικειμένων που φαίνονται δια μέσου του ανεμοθώρακα.

γ) Σε περίπτωση θραύσης τους, ο οδηγός να έχει ικανή καθαρή θέα της οδού.

8. Το αυτοκίνητο όχημα, το οποίο έχει ανεμοθώρακα διαστάσεων και σχήματος ώστε ο οδηγός να μην μπορεί να βλέπει κανονικά μπροστά του, παρά μόνο μέσα από το διαφανές μέρος του ανεμοθώρακα, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένο με έναν τουλάχιστον αποτελεσματικό καθαριστήρα του ανεμοθώρακα, τοποθετημένο σε κατάλληλη θέση και ο οποίος να λειτουργεί κατά τρόπον ώστε να μην απαιτείται διαρκής ενέργεια του οδηγού.

Απαγορεύεται η τοποθέτηση ή ανάρτηση μπροστά ή πίσω από τον ανεμοθώρακα, ως και η επικόλληση σε αυτόν αντικειμένων που περιορίζουν την ορατότητα του οδηγού.

9. Το αυτοκίνητο όχημα, το οποίο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένο με έναν τουλάχιστον καθαριστήρα του ανεμοθώρακα, πρέπει επίσης να έχει και πλυντήρα του ανεμοθώρακα. Τα φορτηγά όλων των κατηγοριών, τα λεωφορεία, ως και τα ρυμουλκούμενα επιβάλλεται να φέρουν στους τροχούς του πίσω τελευταίου άξονα λασπωτήρες.

10. Τα αυτοκίνητα οχήματα, εκτός από τις μοτοσυκλέτες, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με σύστημα κίνησης του οχήματος προς τα πίσω, ο χειρισμός του οποίου να γίνεται από τη θέση του οδηγού.

11. Ο κινητήρας εσωτερικής καύσης, ο οποίος χρησιμοποιείται για την προώθηση οδικού οχήματος, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένος με αποτελεσματικό σιγαστήρα, κατάλληλο να μειώνει το θόρυβο, ο οποίος προκαλείται από την έξοδο των καυσαερίων και τέτοιας κατασκευής, ώστε να μην δύναται να θεθεί εκτός λειτουργίας από τον οδηγό από τη θέση του.

12. Οι τροχοί των μηχανοκίνητων οχημάτων, των ρυμουλ-

κουμένων, των μοτοποδηλάτων και των ποδηλάτων επιβάλλεται να φέρουν ελαστικά με ή χωρίς αεροθάλαμο ή άλλα ελαστικά ανάλογης αποτελεσματικότητας που να είναι σε τέτοια κατάσταση, ώστε να εξασφαλίζονται οι συνθήκες ασφάλειας και η πρόσφυση, ακόμη και επί υγρού οδοστρώματος. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορούν ορισμένα ειδικής χρήσης μηχανοκίνητα οχήματα και ρυμουλκούμενα να εξαιρεθούν της πιο πάνω υποχρέωσης, αν δεν προκαλείται φθορά του καταστρώματος της οδού. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζεται το για κάθε τύπο ελαστικού ελάχιστο επιτρεπόμενο πάχος προεξοχών του πέλματος, κάτω από το οποίο, εξαιτίας έλλειψης επαρκούς ικανότητας πρόσφυσης, απαγορεύεται για λόγους ασφάλειας η περαιτέρω χρήση του ελαστικού αυτού.

13. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με σύστημα ανάρτησης των τροχών, το οποίο εξασφαλίζει την ελαστική με αυτούς σύνδεση του αμαξώματος του οχήματος και την απόσβεση των ταλαντώσεων.

Με αποφάσεις του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορεί ορισμένα ειδικής χρήσης αυτοκίνητα οχήματα ή ρυμουλκούμενα να εξαιρεθούν της υποχρέωσης αυτής.

14. Αυτοκίνητο όχημα, το οποίο μπορεί να υπερβεί την ταχύτητα των 40 χλμ. την ώρα, σε ευθεία οριζόντια οδό, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένο με μετρητή ταχύτητας (ταχύμετρο) που να λειτουργεί σωστά.

15. Τα μηχανοκίνητα οχήματα, εκτός από τις δίτροχες μοτοσυκλέτες χωρίς κάνιστρο, τα τρίτροχα μοτοποδήλατα και τα ρυμουλκούμενα, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με την πινακίδα ή την ειδική συσκευή επισήμανσης, η οποία αναφέρεται στα άρθρα 29 παρ. 3 και 34 παρ. 9 του παρόντος Κώδικα. Η πιο πάνω πινακίδα αποτελείται από ισόπλευρο τρίγωνο που έχει πλευρά μήκους όχι μικρότερη των 0,40μ. και πλάτους όχι μικρότερη των 0,05 μ., το δε εσωτερικό μέρος του μπορεί να είναι κενό ή χρωματισμένο με ανοικτό χρώμα. Οι πλευρές του τριγώνου αυτού πρέπει να είναι κατασκευασμένες από αντανάκλαστική ύλη ερυθρού χρώματος. Η πινακίδα πρέπει να είναι κατασκευασμένη κατά τρόπον ώστε να μπορεί να τοποθετείται σταθερά σε κατακόρυφη θέση. Οι προδιαγραφές των πινακίδων, της αντανάκλαστικής ύλης αυτών, ως και των ειδικών συσκευών επισήμανσης, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

16. Τα επιβατηγά αυτοκίνητα οχήματα, ως και τα φορτηγά μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους μέχρι και 3.500 χλγρ. επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας στα μπροστινά καθίσματα. Τα επιβατηγά αυτοκίνητα οχήματα, που θα τεθούν το πρώτο σε κυκλοφορία στη Χώρα από 1ης Ιανουαρίου 1993, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας και στα πίσω καθίσματα. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται οι προδιαγραφές των ζωνών ασφαλείας.

Με όμοια απόφαση μπορεί να επιβάλλεται η υποχρέωση εφοδιασμού και χρήσης ζωνών ασφαλείας και σ' άλλες κατηγορίες οχημάτων, ως και στα πίσω καθίσματα των επιβατηγών αυτοκινήτων οχημάτων που ήδη κυκλοφορούν στη Χώρα. Η χρήση των ζωνών ασφαλείας είναι υποχρεωτική τόσο για τους οδηγούς, όσο και για τους επιβάτες των ως άνω κατηγοριών οχημάτων.

Της υποχρέωσης αυτής εξαιρούνται οι οδηγοί επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, όταν οδηγούν αυτά εντός της περιμετρικής τους ζώνης τα άτομα με παθήσεις, για τα οποία δεν ενδείκνυται η χρήση της ζώνης, όταν τούτο αποδεικνύεται από πιστοποιητικό κρατικού νοσοκομείου, οι έγκυες γυναίκες, όταν είναι εφοδιασμένες με σχετικό ιατρικό πιστοποιητικό που αναγράφει και την ημερομηνία λήξης, τα άτομα που το ανάστημά τους είναι κάτω από 1.50 μ., ως και οι οδηγοί οχημάτων που κάνουν συνεχείς στάσεις, όπως ταχυδρομικοί διανομείς κ.λπ. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, μπορεί να επιβληθεί η υποχρέωση προστασίας, των παιδιών ηλικίας μικρότερης των δώδεκα ετών, όταν μεταφέρονται με αυτοκίνητο, με ειδικά μέσα συγκράτησης και προστασίας, ως π.χ. καθίσματα, ζώνες ασφαλείας κ.λπ.

17. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους μεγαλύτερου των 3.500 χιλιογράμμων, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με κατάλληλες σφήνες αναστολής κύλισης (τάκοι).

18. Εκτός από τα ημρυμουλκούμενα, τα ρυμουλκούμενα, τα οποία δεν είναι εφοδιασμένα με την στο άρθρο 56 παρ. 5 του παρόντος Κώδικα αναφερόμενη αυτόματη τροχοπέδη, επιβάλλεται να έχουν εκτός από την κυρία συσκευή ζεύξης και δευτερεύουσα σύνδεση, η οποία θα εμποδίσει, στην περίπτωση θραύσης της κύριας συσκευής, την πτώση της ράβδου έλξης του ρυμουλκούμενου στο έδαφος και θα εξασφαλίσει τη συνέχιση της ασφαλούς έλξης του.

19. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορεί να επιβάλλεται αυτοκίνητα ή οχήματα ή συνδυασμοί οχημάτων (συρμοί) μήκους μεγαλύτερου των 10 μέτρων να εφοδιάζονται με συστήματα, με τα οποία υποβοηθείται η λήψη σημάτων προειδοποίησης τα οποία δίνονται από τους οδηγούς των οχημάτων που ακολουθούν.

20. Τα ζωήλατα οχήματα, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους μέχρι 3.000 χλγ., μπορούν να φέρουν μεταλλική στεφάνη στους τροχούς, το πλάτος της οποίας σε ούδεμία περίπτωση επιτρέπεται να είναι μικρότερο των 0,05 μ. Η στεφάνη αυτή επιβάλλεται να είναι συνεχής, κυλινδρική και χωρίς προεξοχές, γωνίες ή διακοπές, απαγορεύεται δε να στερεώνεται στους τροχούς με καρφιά των οποίων η κεφαλή εξέχει της επιφάνειας της στεφάνης.

21. Τα μηχανήματα έργων και τα αγροτικά μηχανήματα, τα οποία δεν μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη από 40 χλμ. την ώρα σε ευθεία οριζόντια οδό, επιβάλλεται να φέρουν, για την αναγνώρισή τους, στην πίσω πλευρά, ειδική μεταλλική τριγωνική πινακίδα, της οποίας το περίγραμμα φέρει αντανakλαστικό υλικό ερυθρού χρώματος, η δε υπόλοιπη επιφάνεια φθορίζον υλικό επίσης ερυθρού χρώματος.

22. Τα οχήματα, τα οποία μεταφέρουν επικίνδυνα φορτία, όπως εκρηκτικές ύλες που αναφλέγονται αυτόματα, εύφλεκτες ύλες σε στερεή ή υγρή ή αέριο κατάσταση, τοξικές ουσίες, ραδιενεργά υλικά, διαβρωτικά υλικά, δύσοσμες ουσίες και υπεροξειδία, επιβάλλεται να φέρουν, για την αναγνώρισή τους, στη μπροστινή και πίσω πλευρά ανά μία ειδική μεταλλική ορθογώνια πινακίδα, της οποίας η επιφάνεια να έχει καλυφθεί με αντανakλαστικό υλικό πορτοκαλόχρου χρώματος με περιθώριο μαύρο.

Στην πινακίδα αυτήν αναγράφονται δύο αριθμοί εκ των οποίων ο μὲν άνω για να σημειώνει την κατηγορία του κινδύνου, ο δε κάτω για το είδος του μεταφερόμενου φορτίου.

23. Τα οχήματα, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους 7.500 χλγ. και άνω και τα ρυμουλκούμενα οχήματα μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους 3.000 χλγ. και άνω, επιβάλλεται να φέρουν, για την αναγνώρισή τους, στην πίσω πλευρά τους, μία ή δύο μεταλλικές πινακίδες, οι οποίες έχουν εναλλασσόμενες λοξές λωρίδες με φθορίζον υλικό ερυθρού χρώματος και αντανakλαστικό υλικό κίτρινου χρώματος.

24. Τα οχήματα ή οι συνδυασμοί οχημάτων μήκους 13 μέτρων και άνω, επιβάλλεται να φέρουν, για την αναγνώρισή τους, στην πίσω πλευρά τους, μία ή δύο πινακίδες, των οποίων η επιφάνεια καλύπτεται με φθορίζον υλικό χρώματος ερυθρού και αντανakλαστικό υλικό χρώματος κίτρινου και επί των οποίων αναγράφονται ειδικά σύμβολα.

25. Οι διαστάσεις, οι τεχνικές προδιαγραφές, ως και οι θέσεις τοποθέτησης των ειδικών πινακίδων επισήμανσης ειδικών οχημάτων, που αναφέρονται στις παραγράφους 21 έως και 24 του άρθρου αυτού, καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών.

26. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορεί να επιβάλλεται ο εφοδιασμός των αυτοκινήτων, των υπ' αυτών ρυμουλκούμενων, των μοτοσυκλετών και των μοτοποδηλάτων και με άλλα, εκτός των πιο πάνω, εξαρτήματα ή συσκευές (π.χ. πυροσβεστήρες), που προορίζονται για την ασφάλεια των οχημάτων αυτών ή των άλλων επί της οδού οχημάτων, τη βελτίωση του εξοπλισμού τους και την εξυπηρέτηση του δι' αυτών εκτελούμενου έργου. Με την αυτήν απόφαση μπορεί να επιβάλλεται ο εφοδιασμός όλων των οδικών οχημάτων με κιβώτιο το οποίο θα περιέχει υγειονομικό υλικό πρώτων βοηθειών.

27. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα, αγροτικό μηχανήμα ή μηχανήμα έργων, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού ή που δεν είναι εφοδιασμένο με τους από το άρθρο αυτό προβλεπόμενους μηχανισμούς, πινακίδες, συσκευές, ζώνες ασφαλείας ή συστήματα ή που έχει μηχανισμούς, πινακίδες, συσκευές, ζώνες ασφαλείας ή συστήματα που δεν πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών. Με την αυτήν ποινή τιμωρείται και ο επιβάτης, ο οποίος παραβαίνει τη διάταξη της παραγράφου 16 του άρθρου αυτού.

28. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί όχημα άλλης κατηγορίας, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού, ή που δεν είναι εφοδιασμένο με τους από το άρθρο αυτό προβλεπόμενους, κατά περίπτωση, μηχανισμούς, πινακίδες, συσκευές ή συστήματα, ή που έχει μηχανισμούς, πινακίδες, συσκευές ή συστήματα που δεν πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

29. Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στις προηγούμενες παραγράφους 27 και 28, οι παραβάτες των διατάξεων της παρ. 11 του άρθρου αυτού, τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 15 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 82 **Ειδικές διατάξεις**

1. Η κατασκευή των μηχανοκινήτων οχημάτων και μοτοποδηλάτων πρέπει να είναι τέτοια ώστε ν' αποφεύγεται η δημιουργία οιοδήποτε κινδύνου πυρκαγιάς ή έκρηξης.

2. Η λειτουργία των κυκλωμάτων υψηλής τάσης των οδικών οχημάτων πρέπει να μην προκαλεί, από την υπερβολική εκπομπή ραδιοπαρασίτων, αισθητή παρενόχληση.

3. Το μηχανοκίνητο όχημα πρέπει να είναι κατασκευασμένο κατά τρόπον ώστε το πεδίο ορατότητας του οδηγού, μπροστά, δεξιά και αριστερά αυτού, να είναι αρκετό για να είναι δυνατή η ασφαλής οδήγηση.

4. Τα μηχανοκίνητα οχήματα, τα μοτοποδήλατα και τα ρυμουλκούμενα πρέπει να είναι κατασκευασμένα και εξοπλισμένα κατά τρόπον ώστε να περιορίζεται κατά το δυνατόν, σε περίπτωση ατυχήματος, ο κίνδυνος, τόσο για τους επιβαίνοντες αυτών όσο και για τους λοιπούς που χρησιμοποιούν τις οδούς. Ιδιαίτερως τα οχήματα αυτά πρέπει να μη φέρουν στο εσωτερικό και εξωτερικό τους μέρους διακοσμητικά ή άλλα αντικείμενα που προεξέχουν και τα οποία είναι δυνατό να καταστούν επικίνδυνα για τους επιβάτες ή τους λοιπούς χρήστες της οδού.

5. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί όχημα, το οποίο δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 83

Εξωτερική εμφάνιση αυτοκινήτων οχημάτων

1. Σε περίπτωση μεταβολής του εξωτερικού χρωματισμού που αναγράφεται στην άδεια κυκλοφορίας του αμαξώματος αυτοκινήτου οχήματος, ο κάτοχος αυτού υποχρεούται, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες, από τη μεταβολή, να γνωρίσει αυτό στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, της σχετικής διαδικασίας καθοριζόμενης με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορεί να επιβάλλεται ομοιόμορφος εξωτερικός χρωματισμός στα αυτοκίνητα οχήματα ορισμένων κατηγοριών.

3. Η αναγραφή ή τοποθέτηση διαφημίσεων στο εσωτερικό ή εξωτερικό του αμαξώματος αυτοκινήτων οχημάτων, τα οποία εκτελούν δημόσια συγκοινωνία, επιτρέπεται υπό όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ως και των κατ'έξουσιοδότηση αυτού εκδομένων υπουργικών αποφάσεων, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ, ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Άρθρο 84

Έγκριση τύπου οχημάτων

1. Για την κυκλοφορία στη Χώρα των μηχανοκινήτων οχημάτων, των υπ' αυτών ρυμουλκούμενων ως και μοτοποδηλάτων, είτε αυτά εισάγονται από το εξωτερικό είτε κατασκευάζονται ή συναρμολογούνται στο εσωτερικό, απαιτείται προηγούμενη έγκριση του τύπου αυτών, η οποία χορηγείται υπό των αρμόδιων υπηρεσιών των Υπουργείων Γεωργίας, για τα αγροτικά μηχανήματα, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για τα μηχανήματα έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών για τα λοιπά οχήματα.

2. Οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των κατά τις προηγούμενες παραγράφους εγκρίσεων, οι τεχνικές προδιαγραφές των ως άνω οχημάτων πέραν των οριζόμενων στον παρόντα Κώδικα, ο τρόπος ελέγχου των εισαγόμενων ή κατασκευαζόμενων πιο πάνω οχημάτων, τα των υποχρεώσεων των εισαγωγέων ή κατασκευαστών αυτών για την υποβολή των τεχνικών αυτών στοιχείων, ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών, κατά περίπτωση.

Η έγκριση τύπου τεχνικών ολολήτων και συστατικών στοιχείων αυτοκινήτων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους χορηγείται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

3. Σε αυτοκίνητα οχήματα, που προορίζονται για την κυκλοφορία μέσα σε ειδικούς περιφραγμένους χώρους, η έγκριση δίνεται με ειδική διαδικασία, που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

4. Αν αμφισβητείται από την αρμόδια υπηρεσία ο χαρακτηρισμός μηχανοκινήτου οχήματος ως αυτοκινήτου, αγροτικού μηχανήματος ή μηχανήματος έργου, απαιτείται κοινή απόφαση των αρμόδιων κατά περίπτωση υπουργών, της παρ. 2 του άρθρου αυτού. Με την απόφαση αυτή συγκροτείται κοινή επιτροπή των συναρμόδιων κατά περίπτωση υπουργείων, η οποία έχει ως έργο την επίλυση της πιο πάνω αμφισβήτησης. Στην αυτήν επιτροπή ανατίθεται και το έργο κατάταξης των οχημάτων ειδικής χρήσης σε ειδική κατηγορία, εφόσον δεν είναι δυνατή η κατάταξή τους σε μία από τις προαναφερθείσες κατηγορίες. Με την ως άνω απόφαση καθορίζεται επίσης το περιεχόμενο της ειδικής χρήσης των οχημάτων αυτών, ως και κάθε λεπτομέρεια σχετικά με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία χορήγησης έγκρισης στα οχήματα αυτά.

Άρθρο 85

Στοιχεία αναγνώρισης πλαισίου και κινητήρα

1. Στο πλαίσιο ή το αμάξωμα των αυτοκινήτων οχημάτων και των υπ' αυτών ρυμουλκούμενων επιβάλλεται να σημειώνονται το όνομα του κατασκευαστή, τα στοιχεία τα οποία χαρακτηρίζουν τον τύπο του οχήματος και ο αύξων αριθμός κατασκευής του, στο δε κινητήρα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον τύπο αυτού, ως και ο αριθμός σειράς κατασκευής του.

2. Με απόφαση του υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου, ως και ο τρόπος αναγνώρισης αυτοκινήτων οχημάτων, των οποίων τα πλαίσια και οι κινητήρες δεν φέρουν τα πιο πάνω χαρακτηριστικά.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας για τα αγροτικά μηχανήματα, του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για τα μηχανήματα έργων και του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών για τα μοτοποδήλατα, μπορούν οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων να εφαρμοσθούν ανάλογα και στα αγροτικά μηχανήματα, στα μηχανήματα έργων, στα ρυμουλκούμενα απ' αυτά, ως και στα μοτοποδήλατα.

4. Προ της αντικατάστασης ή επιδιόρθωσης τμήματος του αμαξώματος ή του πλαισίου των αυτοκινήτων οχημάτων, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση ή την αλλοίωση ολική ή μερικά του τύπου και του αριθμού πλαισίου, οι κάτοχοι αυτών υποχρεούνται, πριν από την επέμβαση, να

το γνωρίσουν στις κατά τόπους υπηρεσίες του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, οι οποίες προβαίνουν στη χάραξη του αριθμού κυκλοφορίας ή του αριθμού πλαισίου σε άλλη κατάλληλη θέση.

5. Ο κάτοχος οχήματος των κατηγοριών του άρθρου αυτού, ο οποίος παραποιεί ή εξαφανίζει τα στην παρ. 1 αναφερόμενα στοιχεία αναγνώρισης του οχήματος, ως και αυτός που ενεργεί την παραποίηση ή αλλοίωση, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) μηνός και με οριστική αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.

6. Ο κάτοχος του οχήματος των κατηγοριών του άρθρου αυτού, ως και αυτός που ενεργεί την αντικατάσταση ή επιδιόρθωση, για την οποία προβλέπει η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου αυτού, χωρίς να τηρηθεί η σ' αυτήν προβλεπόμενη διαδικασία, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και με αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας, για χρονικό διάστημα ενός έως τριών μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.

Άρθρο 86

Τεχνικός έλεγχος οχημάτων

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία κυκλοφορούν στη Χώρα, ως και τα υπ'αυτών ρυμουλκούμενα, υπόκεινται σε τακτικό περιοδικό τεχνικό έλεγχο, κατά τις ειδικές διατάξεις που ισχύουν σχετικά.

2. Ο τεχνικός έλεγχος των αγροτικών μηχανημάτων και των υπ' αυτών ρυμουλκούμενων επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, των δε μηχανημάτων έργων και των υπ' αυτών ρυμουλκούμενων με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

3. Εάν για οδικό όχημα ή ρυμουλκούμενο, εκ των αναφερομένων στις προηγούμενες παραγράφους, δημιουργούνται αμφιβολίες για την ασφαλή και κανονική, γενικά, στις οδούς κυκλοφορία του, οι αστυνομικές αρχές, ως και οι υπό των αρμόδιων υπουργών ή νομαρχών εξουσιοδοτημένες υπηρεσίες μπορούν να διατάσσουν τον έκτακτο τεχνικό έλεγχο αυτού.

4. Ο κάτοχος οχήματος ή ρυμουλκούμενου, ο οποίος δεν το προσκομίζει για τον τακτικό ή έκτακτο τεχνικό έλεγχο μέσα στην καθοριζόμενη προθεσμία, τιμωρείται με πρόστιμο τριάντα χιλιάδων (30.000) δραχμών.

5. Με την αυτήν ποινή τιμωρείται και ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 1350/1983, ως και αυτός που κυκλοφορεί το όχημα το οποίο δεν έχει υποστεί τακτικό ή έκτακτο τεχνικό έλεγχο μέσα στην καθοριζόμενη προθεσμία.

Άρθρο 87

Γενική απογραφή και ταξινόμηση οχημάτων

1. Δεν επιτρέπεται σε κανένα μηχανοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο να κυκλοφορεί οπουδήποτε στη Χώρα, εάν δεν έχει απογραφεί και ταξινομηθεί κατά την οριζόμενη εκάστοτε γενική απογραφή και ταξινόμηση των οχημάτων.

2. Ο τρόπος και η διαδικασία διενέργειας των γενικών αυτών απογραφών και ταξινόμησης καθορίζονται, για τα αυτοκίνητα οχήματα και τα υπ' αυτών ρυμουλκούμενα με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, για τα μηχανήματα έργων και τα υπ' αυτών ρυμουλκούμενα, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και για τα αγροτικά μηχανήματα και τα

υπ' αυτών ρυμουλκούμενα με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.

3. Αυτός που κυκλοφορεί μηχανοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, το οποίο δεν έχει νόμιμα απογραφεί και ταξινομηθεί, τιμωρείται με πρόστιμο εξήντα χιλιάδων (60.000) δραχμών και με αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος μέχρι της απογραφής του.

Οι διατάξεις του άρθρου 46 του παρόντος Κώδικα μπορούν να εφαρμοστούν και στην προκειμένη περίπτωση.

Άρθρο 88

Άδεια κυκλοφορίας οχημάτων

1. Δεν επιτρέπεται σε κανένα μηχανοκίνητο όχημα, ρυμουλκούμενο, μοτοποδήλατο, ποδήλατο ή ζωήλατο όχημα να κυκλοφορεί οπουδήποτε στη Χώρα εάν δεν έχει εκδοθεί γι' αυτό άδεια κυκλοφορίας.

2. Ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης, κατά τις κείμενες διατάξεις, των αδειών της προηγούμενης παραγράφου, καθορίζονται, για τα αυτοκίνητα οχήματα και τα υπ' αυτών ρυμουλκούμενα με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, για τα μηχανήματα έργων και τα υπ' αυτών ρυμουλκούμενα, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, για τα αγροτικά μηχανήματα και τα υπ' αυτών ρυμουλκούμενα, με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και για τα μοτοποδήλατα, τα ποδήλατα και τα ζωήλατα οχήματα με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

Από τις διατάξεις του άρθρου αυτού μπορούν να εξαιρεθούν, με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, ειδικά μηχανοκίνητα οχήματα τα οποία χρησιμοποιούνται σε αγώνες και πειραματισμούς μέσα σε αυτοκινητοδρόμια ή παλαιά αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται μόνο σε επιδείξεις ή αγώνες.

3. Τα στοιχεία των αυτοκινήτων οχημάτων στην άδεια κυκλοφορίας ως και των υπ' αυτών ρυμουλκούμενων, ο καθορισμός των κύριων χαρακτηριστικών αυτών, η σε περίπτωση μεταβολής ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών και ο χρόνος μέσα στον οποίο επιβάλλεται να γίνει αυτή, η χορήγηση άδειας για την προσωρινή κυκλοφορία ή για δοκιμή, ως και οποιοδήποτε άλλο σχετικό θέμα ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Προκειμένου για αγροτικά μηχανήματα και ρυμουλκούμενα από αυτά, μηχανήματα έργων και ρυμουλκούμενα από αυτά, μοτοποδήλατα και ποδήλατα, τα πιο πάνω ρυθμίζονται με αποφάσεις των αρμόδιων, κατά περίπτωση, υπουργών.

4. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο που δεν είναι εφοδιασμένο με άδεια κυκλοφορίας ή του οποίου η άδεια κυκλοφορίας έχει αφαιρεθεί, τιμωρείται με φυλάκιση ενός μέχρις έξι μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

5. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία ως και αυτός που οδηγεί αγροτικό μηχανήμα με ή χωρίς ρυμουλκούμενο ή μηχανήμα έργων με ή χωρίς ρυμουλκούμενο, που δεν είναι εφοδιασμένο με άδεια κυκλοφορίας ή του οποίου η άδεια έχει αφαιρεθεί, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

6. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία, ως και αυτός που οδηγεί, μοτοποδήλατο που δεν είναι εφοδιασμένο με άδεια κυκλοφορίας ή του οποίου η άδεια κυκλοφορίας έχει αφαιρεθεί ή έχει λήξει, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών, αυτός δε που θέτει σε κυκλοφορία

και αυτός που οδηγεί ποδήλατο ή κυκλοφορεί ζωήλατο όχημα, που δεν είναι εφοδιασμένο με άδεια κυκλοφορίας, τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

Άρθρο 89

Μεταβολή στοιχείων της άδειας κυκλοφορίας

1. Κατά την αλλαγή κατόχου οδικού οχήματος, ως και κατά τη μεταβολή των αναγραφόμενων κύριων χαρακτηριστικών στοιχείων στην άδεια κυκλοφορίας, όταν αυτά επιτρέπονται, απαιτείται έκδοση νέας άδειας, μετά από εξακρίβωση των νέων στοιχείων, από τις αρμόδιες κατά περίπτωση, για την έκδοση των αδειών κυκλοφορίας, υπηρεσίες.

2. Αν διαπιστωθεί, από αρμόδιο όργανο, ότι δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μέσα στην προθεσμία που καθορίζεται στην κατά το άρθρο 88 παρ. 3 προβλεπόμενη απόφαση, αφαιρούνται η άδεια και οι πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας του οχήματος, οι οποίες επιστρέφονται μετά την έκδοση νέας άδειας, κατά τα οριζόμενα πιο πάνω.

3. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση ενός μέχρι τριών μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών.

Άρθρο 90

Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας

1. Δεν επιτρέπεται σε κανένα μηχανοκίνητο όχημα, ρυμουλκούμενο, μοτοποδήλατο, ποδήλατο ή ζωήλατο όχημα να κυκλοφορεί οπουδήποτε στη Χώρα, αν δεν φέρει τις πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, οι οποίες χορηγήθηκαν νόμιμα. Οι χορηγούμενες πινακίδες πρέπει να είναι αντανακλαστικές.

2. Οι διαστάσεις, οι προδιαγραφές, ο τρόπος κατασκευής και η διαδικασία χορήγησης των πινακίδων της προηγούμενης παραγράφου, τα της αντικατάστασης αυτών σε περίπτωση απώλειας, κλοπής, καταστροφής ή φθοράς, τα της χορήγησης πινακίδων για δοκιμαστική ή προσωρινή κυκλοφορία, ο τρόπος και η θέση ανάρτησης, τα των εγγραφών και ενδείξεων επ' αυτών, ως και οποιοδήποτε σχετικό θέμα, ρυθμίζονται, για τα αυτοκίνητα οχήματα και τα υπ' αυτών ρυμουλκούμενα με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, για τα αγροτικά μηχανήματα με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, για τα μηχανήματα έργων με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και τα μοτοποδήλατα, ποδήλατα και ζωήλατα οχήματα, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

3. Απαγορεύεται για οποιαδήποτε αιτία αντικατάσταση των πινακίδων που καθορίζονται στη παρ. 1 του άρθρου αυτού με άλλες που δεν έχουν χορηγηθεί νόμιμα, ή παραποίηση αυτών με οποιαδήποτε μορφή (τεμαχισμό, αλλαγή σχήματος ή γράμματος, κάμψη της πινακίδας κ.λπ.) ή μετάθεση από του ενός οχήματος σε άλλο, ή κατασκευή από άλλον πλην του κατά τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα οριζομένου και κατά τρόπο διάφορο, ως και η πώληση, αγορά και χρήση τέτοιων πινακίδων. Οι παραβάτες της διάταξης της παραγράφου αυτής, ως και αυτοί που υποβάλλουν ψευδή στοιχεία, για τη λήψη ανταλλακτικών πινακίδων για το σκοπό παράνομης χρησιμοποίησής τους, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους.

4. Αυτός που θέτει σε κυκλοφορία αυτοκίνητο όχημα ή

ρυμουλκούμενο το οποίο δεν έχει τοποθετημένες και τις δύο πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, οι οποίες έχουν νόμιμα χορηγηθεί, τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών, εκείνος δε ο οποίος κυκλοφορεί άλλης κατηγορίας όχημα, που δεν είναι εφοδιασμένο με κανονικές πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Με ποινή προστίμου, πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών τιμωρείται και αυτός που οδηγεί οδικό όχημα του οποίου οι πινακίδες δεν είναι, για οποιοδήποτε λόγο, ευκρινώς ορατές.

Άρθρο 91

Κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων στο εξωτερικό Κυκλοφορία ξένων αυτοκινήτων

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα, που έχουν απογραφεί στη Χώρα, δεν επιτρέπεται να εξέλθουν των ορίων της Επικράτειας, αν δεν είναι εφοδιασμένα με τα υπό των σχετικών διεθνών συμβάσεων και κανονισμών καθοριζόμενα πιστοποιητικά και λοιπά έγγραφα, ως και με το διεθνές διακριτικό σήμα των αυτοκινήτων της Ελλάδας. Ξένα αυτοκίνητα απαγορεύεται να εισέρχονται και να κυκλοφορούν στη Χώρα αν δεν φέρουν το διακριτικό σήμα της χώρας στην οποία έχουν απογραφεί.

2. Τα της κατασκευής, του διακριτικού σήματος της προηγούμενης παραγράφου, των εγγραφών σε αυτό, του σημείου τοποθέτησής του επί του οχήματος και οποιαδήποτε άλλη σχετική λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, σύμφωνα με αυτά που ισχύουν διεθνώς.

3. Τα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα από αυτά τα οποία έχουν απογραφεί στη Χώρα απαγορεύεται να φέρουν διεθνές διακριτικό σήμα ξένου κράτους.

4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 92

Αφαίρεση άδειας και πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας

Η άδεια και οι πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας αφαιρούνται, εκτός των περιπτώσεων οι οποίες προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις και:

α) Όταν δεν υπάρχουν πλέον οι προϋποθέσεις με τις οποίες χορηγήθηκαν.

β) Όταν δεν συντρέχουν οι όροι για την ασφαλή κυκλοφορία του οχήματος.

Άρθρο 93

Παύση κυκλοφορίας οχήματος

1. Όταν αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, που έχει απογραφεί, καταστραφεί, διαλυθεί ή εξαχθεί οριστικά στην αλλοδαπή, ο κάτοχός του υποχρεούται, μέσα σε δύο (2) μήνες, από το χρόνο που επήλθε ένα εκ των πιο πάνω γεγονότων, να υποβάλλει σχετική δήλωση στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών και να παραδώσει σε αυτήν την άδεια και τις πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας του οχήματος. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

2. Οι κάτοχοι αγροτικών μηχανημάτων ή μηχανημάτων

έργων, που έχουν απογραφεί, υποχρεούνται, στις πιο πάνω περιπτώσεις, να παραδώσουν την άδεια κυκλοφορίας και τις πινακίδες των οχημάτων αυτών στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας ή του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, κατά περίπτωση.

3. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' ΑΔΕΙΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΟΓΗΓΗΣΗΣ

Άρθρο 94

Κατηγορίες αδειών οδήγησης Εκπαίδευση υποψήφιων οδηγών και εκγυμναστών

1. Οι άδειες οδήγησης μοτοσυκλετών και αυτοκινήτων χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες και δίνουν στους κατόχους τους το δικαίωμα της οδήγησης οχημάτων, όπως αναφέρονται αντίστοιχα:

α) Κατηγορία Α': μοτοσυκλέτες με ή χωρίς κάνιστρο και μοτοποδήλατα.

β) Κατηγορία Β': αυτοκίνητα, εκτός από εκείνα της κατηγορίας Α', επιβατηγά ή φορτηγά των οποίων (φορτηγών) το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος δεν υπερβαίνει τα τρεις χιλιάδες πεντακόσια (3.500) χιλιόγραμμα.

γ) Κατηγορία Γ': αυτοκίνητα φορτηγά με μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος μεγαλύτερο από τρεις χιλιάδες πεντακόσια (3.500) χιλιόγραμμα.

δ) Κατηγορία Δ': αυτοκίνητα λεωφορεία.

ε) Κατηγορία Ε': συνδυασμοί οχημάτων, ο ελκυστήρας των οποίων μπορεί μεν να οδηγηθεί από κατόχους αδειών μιας των ως άνω κατηγοριών Β', Γ' ή Δ', αλλά οι ίδιοι οι συνδυασμοί δεν επιτρέπεται να οδηγηθούν από κατόχους των αδειών αυτών.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, καθορίζονται τα της άσκησης του επαγγέλματος του εκγυμναστή υποψήφιων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών, τα της ίδρυσης και λειτουργίας των σχολών οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών, τα της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εξεταστών και των εκγυμναστών των υποψήφιων οδηγών, ως και οι κυρώσεις για τις παραβάσεις των διατάξεων του ως άνω προεδρικού διατάγματος.

3. Κάτοχος άδειας οδήγησης κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού:

α) Κατηγορίας Β', μπορεί να οδηγεί αυτοκίνητο που αναφέρεται στην περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου αυτού, στο οποίο μπορεί να προσαρτηθεί ελαφρό ρυμουλκούμενο ή και ρυμουλκούμενο με μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος πάνω από επτακόσια πενήντα (750) χιλιόγραμμα, εφόσον στη δεύτερη περίπτωση πληρούνται οι πιο κάτω προϋποθέσεις:

αα) Το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος του ρυμουλκούμενου οχήματος δεν υπερβαίνει το απόβαρα του ρυμουλκού και
ββ) Το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος του συνδυασμού των οχημάτων δεν υπερβαίνει τα τρεις χιλιάδες πεντακόσια (3.500) χιλιόγραμμα.

β) Κατηγοριών Γ' και Δ', μπορεί να οδηγεί αυτοκίνητο των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, στο οποίο έχει προσαρτηθεί ελαφρό ρυμουλκούμενο όχημα.

4. Απαγορεύεται:

α) Η οδήγηση αυτοκινήτων από άτομα που δεν έχουν

την κατά την παρ. 1 του άρθρου αυτού άδεια οδήγησης ή όταν η άδεια αυτή έχει αφαιρεθεί ή ανακληθεί. Η απαγόρευση της περίπτωσης αυτής ως και οι απαγορεύσεις του άρθρου 22 του παρόντος Κώδικα δεν έχουν εφαρμογή για αυτούς που εκπαιδεύονται ή εξετάζονται για απόκτηση άδειας οδήγησης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

β) Η κατ' επάγγελμα οδήγηση αυτοκινήτων από πρόσωπα στο όνομα των οποίων δεν έχει εκδοθεί πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας.

5. Δεν υπάγονται στις απαγορεύσεις της προηγούμενης παραγράφου:

α) Όσοι οδηγοί αυτοκινήτων, προερχόμενοι εκτός χωρών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, είναι κάτοχοι διεθνούς πιστοποιητικού πορείας ή άδειας οδήγησης, κατά τα οριζόμενα σε διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες που ισχύουν στη χώρα μας, ή που εκδόθηκε από κράτη, με τα οποία η Ελλάδα έχει συνάψει ειδικές συμφωνίες, που έχουν κυρωθεί με νόμο ή από κράτος μέλος της Ε.Ο.Κ., σύμφωνα με όσα ορίζονται στις ειδικές διατάξεις.

β) Όσοι οδηγούν αυτοκίνητα που ανήκουν στις ένοπλες δυνάμεις ή τα σώματα ασφαλείας, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με άδεια οδήγησης, που έχει εκδοθεί από την αρμόδια, κατά περίπτωση, στρατιωτική ή άλλη αρχή.

6. Όποιος οδηγεί αυτοκίνητο χωρίς να έχει εκδοθεί στο όνομά του η άδεια οδήγησης που απαιτείται, τιμωρείται με φυλάκιση από ένα μέχρι δώδεκα (12) μήνες και με χρηματική ποινή τουλάχιστο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών, ενώ όποιος οδηγεί, όταν η αδειά του έχει αφαιρεθεί ή ανακληθεί, για οποιαδήποτε αιτία, τιμωρείται με φυλάκιση από δύο (2) μέχρι δώδεκα (12) μήνες και με χρηματική ποινή τουλάχιστο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών. Οι παραβάτες των διατάξεων του διατάγματος της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β', και γ' τιμωρούνται με φυλάκιση από ένα (1) μέχρι έξι (6) μήνες.

Άρθρο 95

Ισχύς αδειών οδήγησης

1. Η ισχύς της άδειας οδήγησης καθορίζεται ως εξής:

α) Η άδεια για τις κατηγορίες Γ' και Δ' ισχύει για την οδήγηση και αυτοκινήτων της κατηγορίας Β'.

β) Η άδεια της κατηγορίας Ε' ισχύει για την οδήγηση συνδυασμού οχημάτων, με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων της επόμενης παραγράφου.

2. Η άδεια για οδήγηση οχημάτων της κατηγορίας Ε' χορηγείται μόνο στους οδηγούς που έχουν ήδη το δικαίωμα να οδηγούν αυτοκίνητα των κατηγοριών Β', Γ', και Δ'.

3. Στις άδειες οδήγησης που χορηγούνται σε άτομα που έχουν αναπηρία, αναγράφονται οι όροι και περιορισμοί με τους οποίους τα άτομα αυτά έχουν το δικαίωμα να οδηγούν αυτοκίνητο.

4. Οι άδειες οδήγησης ισχύουν χρονικά μέχρι να συμπληρώσουν οι κατοχοί τους το εξηκοστό πέμπτο (65ο) έτος της ηλικίας τους. Μετά από τη συμπλήρωση της ηλικίας αυτής ανανεώνονται κάθε τρία (3) έτη από την έκδοση ή την ανανέωσή τους, μετά από ιατρική εξέταση. Κατ' εξαίρεση των διατάξεων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, οι επαγγελματικές άδειες οδήγησης ανανεώνονται κάθε πέντε (5) έτη μετά από ιατρική εξέταση. Επίσης ανανεώνονται περιοδικά οι άδειες οδήγησης εκείνων, για τους οποίους κρίνεται αυτό αναγκαίο από ιατρικής πλευράς.

5. Για τον υπολογισμό της συμπλήρωσης του εξηκοστού πέμπτου (65ου) έτους της ηλικίας λαμβάνεται υπόψη η

ημερομηνία γέννησης (ημέρα, μήνας, έτος) του ενδιαφερομένου. Αν δεν προκύπτει η ημέρα ή και ο μήνας γέννησης του ενδιαφερομένου, λαμβάνεται υπόψη η πρώτη του μήνα ή η πρώτη του έτους, αντίστοιχα, της γέννησης του ενδιαφερομένου.

6. Η άδεια οδήγησης, που δεν ανανεώθηκε πριν από τη λήξη της ισχύος της, μπορεί, αν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, να ανανεωθεί χωρίς θεωρητική και πρακτική εξέταση, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Η άδεια οδήγησης είναι άκυρη, αν οι προϋποθέσεις χορήγησής της έπαυσαν να υπάρχουν ή αν ο έλεγχός της είναι δυσχερής λόγω αλλοίωσης ή φθοράς.

Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού.

7. Αυτός που οδηγεί αυτοκίνητο με άδεια οδήγησης που έχει λήξει, εκτός από την άμεση αφαίρεσή της, τιμωρείται με πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών.

Άρθρο 96

Άδειες οδήγησης μοτοποδηλάτων

1. Για την οδήγηση μοτοποδηλάτων απαιτείται άδεια οδήγησης, η οποία χορηγείται κατά τις κείμενες διατάξεις, σε αυτούς που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται οι αρμόδιες κατά τόπους Αστυνομικές Αρχές για την έκδοση άδειας οδηγού διτρόχων ή τριτρόχων με βοηθητικό κινητήρα (μοτοποδήλατα), ο τρόπος εξέτασης των υποψηφίων για την απόκτηση της άδειας αυτής, η διαδικασία έκδοσης, ως και ο τύπος των αδειών αυτών.

2. Για την οδήγηση μοτοποδηλάτου από αλλοδαπούς, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους και δεν διαμένουν στην Ελλάδα, δεν απαιτείται η κατά την προηγούμενη παράγραφο άδεια.

3. Αυτός που οδηγεί μοτοποδήλατο χωρίς να έχει την κατά νόμο άδεια οδήγησης τιμωρείται με φυλάκιση ενός μέχρι τριών μηνών, αυτός δε που οδηγεί μοτοποδήλατο, όταν η άδεια οδήγησης έχει αφαιρεθεί ή ανακληθεί για οποιαδήποτε αιτία, τιμωρείται με φυλάκιση τριών μέχρις έξι μηνών.

Άρθρο 97

Άδειες οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων και μηχανημάτων έργων

1. Δεν επιτρέπεται σε κανένα να οδηγεί αγροτικό μηχάνημα ή μηχανήματα έργων αν δεν έχει την κατά νομο άδεια οδήγησης. Επίσης δεν επιτρέπεται σε κανένα να οδηγεί αγροτικό μηχανήματα ή μηχανήματα έργων όταν η άδεια αυτή έχει αφαιρεθεί.

2. Τα της έκδοσης και ισχύος των αδειών οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων ή μηχανημάτων έργων ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Γεωργίας ή Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας κατά περίπτωση και του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

3. Αυτός που οδηγεί αγροτικό μηχάνημα ή μηχανήματα έργων χωρίς να έχει την κατά περίπτωση άδεια οδήγησης ή όταν αυτή έχει ανακληθεί ή αφαιρεθεί, τιμωρείται με φυλάκιση ενός μέχρι τριών μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 98

Ειδικές περιπτώσεις αφαίρεσης άδειας οδήγησης

1. Αν για τη διάπραξη κακουργήματος ή εκ δόλου πλημμελήματος χρησιμοποιήθηκε ως μέσο για την τέλεση αυτού οδικό όχημα, η από τον αυτοουργό ή συμμετοχο των ως άνω εγκλημάτων κατεχόμενη άδεια οδήγησης ανακαλείται υποχρεωτικά από το δικαστήριο για χρονικό διάστημα ενός έως δέκα ετών, εφόσον η επιβαλλόμενη ποινή είναι διάρκειας τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

2. Αυτός που καταλαμβάνεται από αρμόδιο όργανο να κατέχει ή να κάνει χρήση πλαστής άδειας οδήγησης οχήματος, στερείται υποχρεωτικά του δικαιώματος λήψης άδειας οδήγησης παντός οχήματος για πέντε (5) έτη.

Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής.

3. Στους οδηγούς οδικών οχημάτων για τους οποίους αποδεικνύεται από τις γενόμενες ανακρίσεις ότι έγιναν υπαίτιοι σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου ατόμων με το όχημά τους μπορεί να επιβληθεί από το δικαστήριο αφαίρεση της άδειας οδήγησης, ως και του τυχόν κατεχόμενου πιστοποιητικού επαγγελματικής ικανότητας για χρονικό διάστημα μέχρι έξι (6) μηνών. Σε περίπτωση δε υποτροπής μπορεί η άδεια να αφαιρεθεί από το δικαστήριο οριστικά.

Άρθρο 99

Παραχώρηση της οδήγησης οχήματος

1. Απαγορεύεται η παραχώρηση της οδήγησης οδικού οχήματος σε πρόσωπο το οποίο δεν έχει την κατά περίπτωση νόμιμη άδεια οδήγησης, ως και το τυχόν απαιτούμενο πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας ή σε πρόσωπο του οποίου τα στοιχεία αυτά έχουν αφαιρεθεί για οποιαδήποτε παράβαση. Στη δεύτερη περίπτωση η απαγόρευση ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια της αφαίρεσης των ως άνω στοιχείων.

2. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της παραγράφου 1 τιμωρείται με φυλάκιση ενός (1) μέχρι έξι (6) μηνών.

Άρθρο 100

Έγγραφα τα οποία πρέπει να φέρει ο οδηγός

1. Ο οδηγός οδικού οχήματος υποχρεούται, όταν οδηγεί, να φέρει τη νόμιμη άδεια οδήγησης, ως και το τυχόν απαιτούμενο πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας, την άδεια κυκλοφορίας του οχήματος, το οποίο οδηγεί και το αποδεικτικό ασφάλισης, αν από τις κείμενες διατάξεις επιβάλλεται η ασφάλιση.

2. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της πιο πάνω παραγράφου τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

Άρθρο 101

Χρήση βοηθητικών οργάνων κατά την οδήγηση

1. Οι οδηγοί οδικών οχημάτων υποχρεούνται, όταν οδηγούν, να φορούν γυαλιά ή να χρησιμοποιούν άλλα βοηθητικά όργανα ή μέσα, αν τούτο αναγράφεται στην άδειά τους, οι οδηγοί δε μοτοσυκλετών υποχρεούνται, εάν το κράνος δεν έχει διαφανές προστατευτικό κάλυμμα, να φορούν και γυαλιά κατά του ανέμου.

2. Οι οδηγοί και οι επιβάτες δίτροχων μοτοσυκλετών και

μοτοποδηλάτων υποχρεούνται να φορούν προστατευτικό κράνος.

3. Τα χαρακτηριστικά και οι προδιαγραφές των κατά την προηγούμενη παράγραφο κρανών, ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης της ίδιας παραγράφου, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Με όμοια απόφαση μπορούν οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου να επεκταθούν και στους οδηγούς ή επιβάτες των δίτροχων με κάνιστρο ή τρίτροχων μοτοσυκλετών.

4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου αυτού και των υπουργικών αποφάσεων, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, τιμωρείται με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) δραχμών.

Άρθρο 102

Ειδικό σήμα αναγνώρισης νέων οδηγών αυτοκινήτων οχημάτων

Οι νέοι οδηγοί υποχρεούνται να τοποθετούν στο αυτοκίνητο που οδηγούν ειδικό σήμα αναγνώρισης για δύο (2) έτη από την απόκτηση της άδειας. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών ορίζονται τα χαρακτηριστικά του σήματος, ο τρόπος τοποθέτησής του, ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης αυτής. Αυτός που παραβαίνει τη διάταξη αυτήν τιμωρείται με πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ

Άρθρο 103

Επιβολή διοικητικών μέτρων

1. Στους παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 3 (πινακίδες P-6, P-8 έως P-14, P-18 έως P-20, P-25, P-26, P-33) 5 παρ. 8 (περιπτ. ε', στ', ζ'), 12 παρ. 5, 16 παρ. 3 και 4, 21, 23, 25, 34 παρ. 3 έως 7, 37, 39 παρ. 2, 54 παρ. 1, 64, 68, 70, 78, 79 και 81 παρ. 1, 7, 8, 11, 12 και 13 του παρόντος Κώδικα επιβάλλεται και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας ικανότητας οδηγού και της άδειας κυκλοφορίας μετά των κρατικών πινακίδων του οχήματος για δέκα (10) ημέρες. Το υπό της παραγράφου αυτής προβλεπόμενο διοικητικό μέτρο επιβάλλεται και στην περίπτωση παράβασης του άρθρου 5 του ν. 489/1976 "περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης" καταργουμένης της παρ. 4 του άρθρου αυτού.

2. Στους παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 3, 4 παρ. 3 (πινακίδες P-1, P-2, P-5, P-7, P-21 έως P-24, P-27 έως P-32, P-40, P-45 έως P-57 και P-59), 5 παρ. 8 (περιπτ. α', β', γ', δ', η', θ', ι', ια', ιβ', ιγ') και 9, 6 παρ. 1 (περιπτ. β', ε' και η'), 16 παρ. 1 και 5 έως 8, 17, 19 παρ. 5, 26, 27, 29, 33, 34 παρ. 2, 55, 57, 61, 62 και 88 παρ. 3 του παρόντος Κώδικα επιβάλλεται και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας ικανότητας οδηγού και της άδειας κυκλοφορίας μετά των κρατικών πινακίδων του οχήματος για είκοσι (20) ημέρες.

3. Για τις παραβάσεις των πιο πάνω παραγράφων, που

αναφέρονται σε ελλείψεις του οχήματος ή ελαττωματική λειτουργία του, η οποία επηρεάζει δυσμενώς την οδική ασφάλεια, την υπό τούτου εκπομπή επικίνδυνων καυσαερίων, την πρόκληση υπερβολικών θορύβων, ως και στην μη ασφάλιση του οχήματος, η επιστροφή των αφαιρεθέντων στοιχείων κυκλοφορίας, του οχήματος (άδεια κυκλοφορίας και πινακίδες) γίνεται μόνο εφόσον διαπιστωθεί αρμοδίως η αποκατάσταση των ελαττωμάτων του οχήματος ή των ελλείψεων αυτού. Αν και μετά την παρέλευση του χρόνου μέχρι του οποίου διαρκεί το ληφθέν, κατά τις προηγούμενες παραγράφους, διοικητικό μέτρο, δεν έχει αποκατασταθεί το ελάττωμα για το οποίο έγινε η αφαίρεση των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος, παρατείνεται η λήψη του μέτρου αυτού μέχρις αποκατάστασης του ελαττώματος, ή των ελαττωμάτων ή των ελλείψεων του οχήματος, αρμοδίως διαπιστωμένων.

4. Κατ' εξαίρεση των αναφερομένων στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, δεν αφαιρούνται οι κρατικές πινακίδες και η άδεια κυκλοφορίας των πιο κάτω κατηγοριών οχημάτων:

α) Οδικών οχημάτων που ανήκουν στις νόμιμα λειτουργούσες επιχειρήσεις εκμίσθωσης αυτών, κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

β) Οχημάτων δημόσιας χρήσης, εφόσον δεν οδηγούνται από τους ιδιοκτήτες ή τους κατόχους αυτών.

Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για παραβάσεις, οι οποίες αναφέρονται σε ελλείψεις ή ελαττωματική λειτουργία του οχήματος, που επηρεάζουν δυσμενώς την οδική ασφάλεια ή σε εκπομπές επικίνδυνων καυσαερίων και την πρόκληση υπερβολικών θορύβων (άρθρα 15 παρ. 1 και 2, 53, 55, 57, 61, 62, 64, 68, 70, 78, 79 και 81 παρ. 1, 7, 8, 11, 12 και 13 και 88 παρ. 3).

5. Η κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού αφαίρεση της άδειας οδήγησης και των κρατικών πινακίδων του οχήματος ενεργείται αμέσως και επί τόπου από τον βεβαιούντα ή τους βεβαιούντες την παράβαση αστυνομικούς ή άλλα αρμόδια όργανα με τους όρους και τις προϋποθέσεις, που ορίζει κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης.

Η άδεια οδήγησης και οι κρατικές πινακίδες προσκομίζονται, χωρίς υπαίτια βραδύτητα, από το ενεργήσαν την αφαίρεση όργανο στην αρμόδια αστυνομική αρχή μαζί με σχετική έκθεση της παράβασης. Αυτός εις βάρος του οποίου λαμβάνεται διοικητικό μέτρο μπορεί, εμφανιζόμενος στην αρμόδια αρχή, να εκθέσει τις αντιρρήσεις του και μετά επικυρώνεται ή αίρεται το διοικητικό μέτρο. Στην περίπτωση κατά την οποία η άμεση αφαίρεση των πινακίδων είναι αδύνατη, ενεργείται αυτή ευθύς ως καταστεί αυτό δυνατό, πάντως δε πριν από την παραγραφή της παράβασης για την οποία προβλέπεται η αφαίρεση των πινακίδων.

Σε κάθε περίπτωση επιβολής του κατά τις πιο πάνω παραγράφους διοικητικού μέτρου, ο οδηγός, κάτοχος ή ιδιοκτήτης υποχρεούται, ειδοποιούμενος από την οικεία αστυνομική αρχή, να παραδώσει τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος, ως και την άδεια ικανότητας οδηγού αυτοκινήτου, μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από την ειδοποίηση. Αυτός που δεν συμμορφώνεται με τη διάταξη αυτή τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) μηνός, της εκτέλεσης του διοικητικού μέτρου μη επηρεαζομένης από την έκβαση της ποινικής δίκης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης ρυθμίζονται τα τεχνικά ή μη θέματα για την εφαρμογή των

διατάξεων της παραγράφου αυτής.

6. Οι δαπάνες για την αφαίρεση, μεταφορά, αποθήκευση, φύλαξη και επιστροφή των, κατά τα ανωτέρω, αφαιρούμενων στοιχείων κυκλοφορίας, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης και βαρύνουν τον ιδιοκτήτη ή κάτοχο του οχήματος και καταβάλλονται προ της παραλαβής των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος. Με το αυτό προεδρικό διάταγμα καθορίζεται το ύψος των πιο πάνω δαπανών, ως επίσης ο τρόπος της είσπραξης τους και η διαχείριση των εισπραττόμενων χρηματικών ποσών, ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

7. Τα από το άρθρο αυτό προβλεπόμενα διοικητικά μέτρα επιβάλλονται παράλληλα και ανεξάρτητα από τις ποινικές ή άλλες κυρώσεις, που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις.

8. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης επιτρέπεται η πρόσληψη βοηθητικού προσωπικού μέχρι τριακοσίων (300) εργατοτεχνιτών με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου για τις ανάγκες της Ελληνικής Αστυνομίας, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κώδικα. Τα των αποδοχών του προσωπικού αυτού καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1876/1990. Το βοηθητικό αυτό προσωπικό δικαιούται και το επίδομα στολής, που καταβάλλεται στα κατώτερα αστυνομικά όργανα.

Άρθρο 104

Επιβολή προστίμων από αστυνομικά όργανα

1. Στους οδηγούς οχημάτων που καταλαμβάνονται, επί αυτοφώρω, ως υπαίτιοι πταισματικών παραβάσεων, οι οποίες προβλέπονται στον παρόντα Κώδικα, επιβάλλεται από το βεβαιούν αυτές αστυνομικό όργανο πρόστιμο ίσο με το μισό της προβλεπόμενης στον παρόντα Κώδικα για καθεμιά απ' αυτές ποινής, η καταβολή του οποίου απαλάσσει τους παραβάτες της ποινικής δίωξης. Σε περιπτώσεις συγκροτήσεως μεικτών συνεργείων για τη διαπίστωση συγκεκριμένων παραβάσεων του παρόντος Κώδικα, την ποινή του προστίμου επιβάλλει το αστυνομικό όργανο που παρίσταται κατά τον έλεγχο.

Στους οδηγούς οχημάτων που καταλαμβάνονται, επί αυτοφώρω, ως υπαίτιοι παραβάσεων για τις οποίες προβλέπεται επιβολή διοικητικού προστίμου επιβάλλεται αυτό από το διοικητή της υπηρεσίας.

2. Σε περίπτωση συρροής πταισματικών παραβάσεων επιβάλλεται συνολική ποινή, η οποία αποτελείται από το πρόστιμο που προβλέπεται για τη βαρύτερη, το οποίο επαυξάνεται κατά το μισό των προστίμων τα οποία προβλέπονται για τις άλλες συντρέχουσες παραβάσεις, κατά τον υπολογισμό της πιο πάνω παραγράφου του άρθρου αυτού.

3. Σε περίπτωση συνεχιζόμενης πταισματικής παράβασης εκ των προβλεπόμενων στον παρόντα Κώδικα, το αστυνομικό όργανο, που τη βεβαιώνει, ορίζει εύλογο χρόνο για την άρση της και αν ο παραβάτης δεν συμμορφωθεί επιβάλλει νέο πρόστιμο, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού μετά από κάθε νέα βεβαίωση της παράβασης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναπροσαρμόζονται υποχρεωτικά τα πρόστιμα που προβλέπονται για παραβάσεις του Κώδικα αυτού, κάθε δύο (2) έτη,

εφόσον έχουν μεταβληθεί οι συντελεστές M1 και M2 με βάση τον τύπο: Π-0,000603 X Παρχ. Χ (M1+M2)

όπου Π είναι το πρόστιμο που πρέπει να καταβάλλεται από τον παραβάτη, Παρχ. είναι το πρόστιμο, όπως το ύψος του καθορίζεται από τα οικεία άρθρα του Κώδικα αυτού, M1 είναι το ημερομίσθιο του ειδικευμένου εργάτη χωματουργού κατά το αμέσως προηγούμενο της αναπροσαρμογής ημερολογιακό εξάμηνο και M2 το ημερομίσθιο τεχνίτη στο ίδιο χρονικό διάστημα, σε δραχμές. Τα ημερομίσθια αυτά υπολογίζονται χωρίς καμιά προσαύξηση για εργοδοτικές επιβαρύνσεις, όπως έχουν προσδιορισθεί από την Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών Δημοσίων Έργων (Ε.Δ.Τ.Δ.Ε), σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Το χρηματικό ποσό που προκύπτει στρογγυλοποιείται, σύμφωνα με την αρχή της μεγαλύτερης προσέγγισης ανά χίλιες (1.000) δραχμές.

Άρθρο 105

Δικονομικές διατάξεις

1. Οι κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 104 καταλαμβανόμενοι επί αυτοφώρω, οι οποίοι αμφισβητούν την παράβαση η οποία τους αποδίδεται, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν με προφορική δήλωσή τους στο αστυνομικό όργανο, το οποίο βεβαιώνει την παράβαση, την παραπομπή τους στο αρμόδιο κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας πταισματοδικείο, για να δικαστούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού. Από το πταισματοδικείο επιβάλλονται οι ποινές που προβλέπονται από τις σχετικές ουσιαστικές διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται για τις παραβάσεις που επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο.

2. Αυτοί που ζητούν την παραπομπή τους στο αρμόδιο πταισματοδικείο καλούνται από τα βεβαιούντα την παράβαση αστυνομικά όργανα να εμφανισθούν στο πταισματοδικείο της έδρας του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου έγινε η παράβαση, σε ορισμένη ημέρα και ώρα η οποία σημειώνεται στην πράξη βεβαίωσης της παράβασης, η οποία επέχει θέση κλητηρίου θεσπίσματος.

3. Κατά την εκδίκαση της παράβασης στο πταισματοδικείο δεν απαιτείται σύνταξη νέας πράξης βεβαίωσης αυτής ούτε εμφανίζεται το αστυνομικό όργανο, το οποίο τη βεβαίωσε, εκτός αν η εμφάνισή του διαταχθεί από το δικαστήριο.

4. Ως προς τον τρόπο σύνταξης και το περιεχόμενο της πράξης βεβαίωσης της παράβασης, το αρμόδιο όργανο, την ακολουθούμενη διαδικασία έκδοσης και περαιτέρω καταβολής του προστίμου ή παραπομπής του παραβάτη στο πταισματοδικείο, τα της εξακρίβωσης των στοιχείων ταυτότητας του παραβάτη, ως επίσης και τα της ειδικής δωοδικίας επί πταισματικών παραβάσεων, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στα άρθρα 3, 4, 5, 6 και 7 του ν.δ/τος 805/1971 "περί πταισματικών παραβάσεων βεβαιούμενων παρά των αστυνομικών οργάνων".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 106

Γνωμοδοτικές Επιτροπές Κυκλοφορίας

1. Με αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορούν να συγκροτηθούν στους νομούς Γνωμοδοτικές Επιτροπές Κυκλοφορίας, οι οποίες απαρτίζονται εκ:

α) Του προϊσταμένου της αρμόδιας υπηρεσίας κυκλοφορίας της περιφερειακής υπηρεσίας Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., στην οποία υπάγεται ο νομός.

β) Του προϊσταμένου της οικείας υπηρεσίας συγκοινωνιών ή Κ.Τ.Ε.Ο. του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

γ) Του Διευθυντή Διεύθυνσης Αστυνομίας και ειδικά για το Νομό Θεσσαλονίκης του Διευθυντή Διεύθυνσης Τροχαίας.

δ) Του προϊσταμένου τεχνικών υπηρεσιών του δήμου ή της κοινότητας, κατά περίπτωση εξεταζόμενου θέματος ή αν δεν υπάρχει του προϊσταμένου τεχνικών υπηρεσιών δήμων και κοινοτήτων.

2. Για την περιοχή του Νομού Αττικής συνιστάται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών Γνωμοδοτική Επιτροπή Κυκλοφορίας, η οποία απαρτίζεται εκ:

α) Του προϊσταμένου της αρμόδιας υπηρεσίας κυκλοφορίας της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε..

β) Του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομικών Μελετών της Υπηρεσίας Οικισμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε..

γ) Του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Οδικής Κυκλοφορίας, εφόσον είναι υπάλληλος του Κλάδου ΠΕ Μηχανικών, άλλως ενός υπαλλήλου του ίδιου Κλάδου της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

δ) Του αρμόδιου κατά περίπτωση Διευθυντή της Διεύθυνσης Τροχαίας Κίνησης.

ε) Του προϊσταμένου τεχνικών υπηρεσιών του δήμου ή της κοινότητας, κατά περίπτωση εξεταζόμενου θέματος ή αν δεν υπάρχει του προϊσταμένου τεχνικών υπηρεσιών δήμων και κοινοτήτων της οικείας νομαρχίας.

στ) Ενός εκπροσώπου της Ελληνικής Λέσχης Αυτοκινήτου και Περιηγήσεων (Ε.Λ.Π.Α.), ειδικευμένου στα κυκλοφοριακά θέματα.

ζ) Ενός εκπροσώπου του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών (Ο.Α.Σ.) ειδικευμένου στα κυκλοφοριακά θέματα.

3. Με τις αποφάσεις αυτές ορίζεται και ο πρόεδρος, οι αναπληρωτές των μελών των Γνωμοδοτικών Επιτροπών Κυκλοφορίας ως και ο γραμματέας της Επιτροπής μετά του αναπληρωτή του.

4. Οι Γνωμοδοτικές Επιτροπές Κυκλοφορίας γνωμοδοτούν, με βάση κυκλοφοριακές μελέτες και κριτήρια, για τη σκοπιμότητα λήψης μέτρων ρύθμισης της κυκλοφορίας, για τη στάθμευση, την εκτέλεση έργων διευθέτησης και εξοπλισμού οδών και οδικών κόμβων, τον καθορισμό διαδρομών αφετηριών, στάσεων κ.λπ. των οδικών μέσων δημόσιων μεταφορών, ως και για την αντιμετώπιση κυκλοφοριακών γενικά προβλημάτων. Μέχρι να εκδοθεί το κατά το άρθρο 11 του ν. 803/1978 προεδρικό διάταγμα οι Επιτροπές των παρ. 1 και 2 του άρθρου αυτού είναι αρμόδιες να γνωμοδοτούν και για τη χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση και για την προσωρινή ή οριστική αφαίρεση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας των σταθμών άφιξης και αναχώρησης υπεραστικών λεωφορείων ή φορτηγών αυτοκινήτων όπου επιβάλλονται ή αποβιβάζονται επιβάτες ή φορτοεκφορτώνονται εμπορεύματα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 107

Ανάκληση άδειας ικανότητας οδηγού

1. Αν διαταχθεί, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κώδικα, η ανάκληση της άδειας ικανότητας οδηγού, μπορεί ο οδηγός κατά του οποίου λαμβάνεται το μέτρο αυτό, αν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, να λάβει

νέα άδεια μετά τριετία από την ανάκληση, εκτός και αν πρόκειται για ανάκληση εφ' όρου ζωής.

2. Σε περίπτωση ανάκλησης άδειας ικανότητας οδηγού αυτοκινήτων οχημάτων, η αστυνομική αρχή, η οποία εκτελεί τη σχετική απόφαση, οφείλει να διαβιβάσει την άδεια στην υπηρεσία του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών που την εξέδωσε.

Άρθρο 108

Σύστημα ελέγχου συμπεριφοράς των οδηγών

1. Με απόφαση των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης, καθιερώνεται Σύστημα Ελέγχου της συμπεριφοράς των οδηγών (Σ.Ε.Σ.Ο.) όλων των μηχανοκίνητων οχημάτων ή ορισμένων κατηγοριών εξ' αυτών ή και των μοτοποδηλάτων, με τη συγκέντρωση και καταχώριση των στοιχείων για τις διαπραττόμενες απ' αυτούς παραβάσεις ορισμένων διατάξεων του παρόντος Κώδικα και της κατηγορίας αυτών.

2. Με την αυτήν απόφαση καθορίζονται ο τρόπος συγκέντρωσης και καταχώρισης των πιο πάνω στοιχείων, βαθμολόγηση των παραβάσεων, τα επιβαλλόμενα διοικητικά μέτρα στην περίπτωση συγκέντρωσης ορισμένης βαθμολογίας, ως και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

3. Τα πιο πάνω διοικητικά μέτρα επιβάλλονται και εκτελούνται παράλληλα και ανεξάρτητα με τις ποινικές κυρώσεις.

4. Για όσες παραβάσεις εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου συμπεριφοράς οδηγών δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα, οι οποίες προβλέπουν διοικητικές ποινές, ως και οι διατάξεις, με τις οποίες επιβάλλονται παρεπόμενες ποινές αφαίρεσης της άδειας ικανότητας οδηγού από τα δικαστήρια, πλην ορισμένων παραβάσεων που καθορίζονται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων υπουργών, για τις οποίες επιβάλλονται παράλληλα και οι διοικητικές κυρώσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 103 του παρόντος Κώδικα.

Για τις παραβάσεις του παρόντος Κώδικα που θα ενταχθούν μελλοντικά στο σύστημα ελέγχου συμπεριφοράς οδηγών, μπορεί, με την απόφαση ένταξής τους, να επιφυλάσσεται η εφαρμογή και των ιδίων αυτών διατάξεων.

Οι σχετικές παραβάσεις καταγράφονται και τιμωρούνται κατά τα οριζόμενα στην κοινή υπουργική απόφαση, που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου αυτού.

Άρθρο 109

Επιτροπές Οδικής Ασφάλειας

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Γεωργίας, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης συγκροτείται Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας, που έχει ως έργο την εξέταση των θεμάτων που αφορούν στην οδική ασφάλεια της Χώρας και τη διαμόρφωση πολιτικής οδικής ασφάλειας με τη συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων των τροχαίων ατυχημάτων, την κατάρτιση βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων προγραμμάτων, ως και την υποβολή προτάσεων προς τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς για τη λήψη των απαιτούμενων μέτρων οδικής ασφάλειας.

2. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και η σύνθεση της Επιτροπής, της οποίας προεδρεύει ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

3. Η επιτροπή αυτή, όταν απαιτείται, μπορεί να καλεί, για να συμβουλευθεί, και εκπροσώπους άλλων υπουργείων, Α.Ε.Ι. ή ιδιωτικών ή δημόσιων φορέων.

4. Για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής αυτής και ιδίως για την επίλυση τοπικών προβλημάτων οδικής ασφάλειας συγκροτούνται από τους οικείους νομάρχες, Νομαρχιακές Επιτροπές Οδικής Ασφάλειας, των οποίων προεδρεύει ο οικείος νομάρχης.

Άρθρο 110

Κέντρο Οδικών Πληροφοριών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης μπορεί να ιδρυθεί Κέντρο Οδικών Πληροφοριών (Κ.Ο.Π.), μη επιχορηγούμενο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, έργο του οποίου θα είναι η παροχή πληροφοριών σχετικά με την πυκνότητα της κυκλοφορίας, τα εμπόδια και την κατάσταση των οδών, τις τοπικές καιρικές συνθήκες, ως και κάθε άλλης πληροφορίας χρήσιμης για την κυκλοφορία των οχημάτων, που θα παρέχεται στο Κέντρο αυτό από τις υπηρεσίες της Τροχαίας και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

2. Με την ίδια απόφαση θα καθοριστούν η νομική μορφή και οι λεπτομέρειες λειτουργίας του Κέντρου αυτού, ως και ο φορέας που θα το εποπτεύει.

Άρθρο 111

Δημοσίευση αποφάσεων

1. Οι κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του παρόντος Κώδικα εκδιδόμενες αποφάσεις δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός απ' αυτές που εκδίδονται από τις αστυνομικές αρχές, οι οποίες δημοσιεύονται με τοιχοκόλληση στα κεντρικότερα σημεία των πόλεων και χωριών που αφορούν ή με δημοσίευση στις τοπικές εφημερίδες. Για τη δημοσίευση συντάσσεται έκθεση από το αρμόδιο όργανο, η οποία περιλαμβάνει τη χρονολογία και τον τόπο της δημοσίευσης και η οποία υπογράφεται από δύο (2) μάρτυρες. Αντίγραφο της έκθεσης τηρείται από τον οικείο διοικητή και δεύτερο αντίγραφο υποβάλλεται σ' αυτόν

που εξέδωσε την αστυνομική απόφαση, ενώ το πρωτότυπο αποστέλλεται στο δημόσιο κατηγορο.

Άρθρο 112

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα καταργούνται:

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 ν.δ. 289/1969 "Περί των αδειών ικανότητας οδηγών αυτοκινήτων και δίτροχων - τρίτροχων οχημάτων και αδειών μηχανοτεχνιτών και ηλεκτροτεχνιτών".

2. Ο ν. 614/1977 "Περί κυρώσεως του Κώδικος Οδικής Κυκλοφορίας", όπως τροποποιήθηκε με τους ν. 894/1979, 1512/1985, 1788/1988 και 1903/1990.

3. Η υπ' αριθμ. 52/18/19-4-1979 Π.Υ.Σ "Περί μεγίστου επιτρεπόμενου ορίου ταχύτητας αυτοκινήτων εις εθνικάς οδούς".

4. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, ως και η παράγραφος 3 του άρθρου 5 του ν. 1350/1983 "Υποχρεωτικός τεχνικός έλεγχος των οδικών οχημάτων και άλλες διατάξεις".

5. Τα άρθρα 7 και 8 του ν. 1485/1984 "Τροποποίηση της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν.δ. 674/1970 "περί ιδρύσεως Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και άλλες διατάξεις".

6. Το άρθρο 11 του ν. 1959/1991 "Για τις οδικές μεταφορές, τις επικοινωνίες και άλλες διατάξεις" ως προς τα πρόστιμα και αφαίρεση της άδειας και των κρατικών πινακίδων που επιβάλλονται στον κάτοχο ή οδηγό φορτηγού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης για υπερφόρτωση του οχήματος κατά την εκτέλεση δημόσιας μεταφοράς πέραν του 10% και 20% αντίστοιχα του μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους του.

7. Κάθε άλλη διάταξη, ανεξάρτητα από τον τρόπο θέσπισής της, που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα στα οποία αναφέρονται οι διατάξεις του Κώδικα αυτού.

Υπουργικές αποφάσεις, που έχουν εκδοθεί με βάση εξουσιοδοτική διάταξη του ν. 614/1977 (ΦΕΚ 167 Α') και τους μεταγενέστερους αυτού τροποποιητικούς νόμους, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του νέου αυτού Κώδικα.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ
 σχεδίων πινακίδων σήμανσης οδών

Ι. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Κ)

(Κ-1α)

Εκκλίνουνη αριστερή στροφή

(Κ-1β)

Εκκλίνουνη δεξιά στροφή

(Κ-2α)

Εκκλίνουνες δύο αντίρροπες
 ή διαδοχικές (συνεχείς)
 στροφές - η πρώτη αριστερά.

(Κ-2β)

Εκκλίνουνες δύο αντίρροπες
 ή διαδοχικές (συνεχείς)
 στροφές - η πρώτη δεξιά

(Κ-3)

Εκκλίνουνη κατωφέρεια,
 (με κλίση όπως η αναγραφο-
 μένη στην Πινακίδα)

(Κ-4)

Απότομη αναφέρεια, (με
 κλίση όπως η αναγραφόμενη
 στην Πινακίδα)

(Κ-5)

Εκκλίνουνη στένωση οδο-
 στρώματος και στις δύο
 πλευρές.

(Κ-6α)

Εκκλίνουνη στένωση οδο-
 στρώματος στην αριστερή
 πλευρά.

(Κ-6β)

Εκκλίνουνη στένωση οδο-
 στρώματος στη δεξιά ;
 πλευρά.

(K-7)

Κινητή Γέφυρα

(K-8)

Η οδός οδηγεί σε αποβάθρα
ή όχθη ποταμού

(K-9)

Επικίνδυνο ανάμμολο οδόστρω-
μα, σε κακή κατάσταση, με
λάκκος κ.λπ.

(K-10)

Επικίνδυνο υπερυψωμένο
οδόστρωμα ή απότομη κυρτή
αλλαγή της κατά μήκος κλί-
σης της οδού

(K-11)

Επικίνδυνο κάθετο ρεῖθρο
(αυλάκι) ή απότομη κοίλη
αλλαγή της κατά μήκος
κλίσης της οδού.

(K-12)

Ολισθηρό οδόστρωμα

(K-13)

Επικίνδυνη εκτίναξη χαλίκων,
(απύκνυτο αμμοχάλικο)

(K-14)

Κίνδυνος από πτώση
βράχων και από την
παρουσία τους στο
οδόστρωμα.

(K-15)

Κίνδυνος λόγω διάβασης
πεζών

(K-16)

Κίνδυνος λόγω συχνής κίνησης
παιδιών (Σχολεία, Γήπεδα
κ.λπ.)

(K-17)

Κίνδυνος λόγω συχνής εισό-
δου ή διέλευσης ποδηλατιστών

(K-18)

Κίνδυνος από διέλευση
οικοσπίτων ζώων

(Κ-19)

Κίνδυνος από διέλευση
αγρίων ζώων

(Κ-20)

Κίνδυνος λόγω εκτελουμένων
εργασιών στην οδό

(Κ-21)

Προσοχή, κόμβος ή θέση
όπου η κυκλοφορία ρυθμι-
ζεται με τρίχρωμη φωτεινή
σηματοδότηση

(Κ-22)

Κίνδυνος λόγω χαμηλής
πτήσης προσηλωμένων ή
απογειούμενων αεροσκαφών

(Κ-23)

Κίνδυνος λόγω συχνού ισχυ-
ρού ανέμου (όπως δείχνει
η κατεύθυνση του ανεμουρίου).

(Κ-24)

Προαναγγελία διελκής
κυκλοφορίας

(Κ-25)

Προσοχή άλλοι κίνδυνοι
(μη δηλούμενοι στις πι-
νακίδες Κ-1 έως Κ-24).

(Κ-26)

Προσοχή, διασταύρωση όπου
ισχύει η από δεξιά προτε-
ραιότητα

(Κ-27)

Διασταύρωση με οδό, οι
επί της οκείας κινούμενοι
οφείλουν να παραχωρήσουν
προτεραιότητα.

(Κ-28α)

Διακλάδωση με κάθετη οδό
αριστερά, οι επί της οκείας
κινούμενοι οφείλουν να παρα-
χωρήσουν προτεραιότητα.

(Κ-28β)

Διακλάδωση με κάθετη οδό
δεξιά, οι επί της οκείας
κινούμενοι οφείλουν να
παραχωρήσουν προτεραιότητα.

(Κ-29α)

Διακλάδωση με λοξή οδό
αριστερά, οι επί της οκείας
κινούμενοι οφείλουν να πα-
ραχωρήσουν προτεραιότητα.

(K-298)

Διακλάδωση με λωξή οδό δεξιά, πάνω στην οποία οι κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

(K-30)

Προέγγιση σε κυκλική υποχρεωτική πορεία.

(K-31)

Κίνδυνος λόγω ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης με κινητά φράγματα.

(K-32)

Κίνδυνος λόγω ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης χωρίς κινητά φράγματα.

(K-33) (K-34) (K-35)

Πρόσθετες επαναληπτικές Πινακίδες στις προσβάσεις ισόπέδων σιδηροδρομικών διαβάσεων ή κινητών γεφυρών, οι οποίες δηλώνουν προσέγγιση σ' αυτές.

(K-36)

Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, μόνης σιδηροδρομικής γραμμής.

(K-37)

Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης χωρίς κινητά φράγματα διπλής ή πολλαπλής σιδηροδρομικής γραμμής.

(K-38a)

Επικίνδυνο έρεισμα αριστερά.

(K-38b)

Επικίνδυνο έρεισμα δεξιά

(K-39)

Συχνή κυκλοφοριακή συμφόρηση.

(K-40)

Σήραγγα

II. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

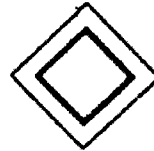
(Ρ-1)

Υποχρεωτική παραχώρηση προτεραιότητας.

(Ρ-2)

Υποχρεωτική διακοπή πορείας.

(Ρ-3)

Οδός προτεραιότητας.

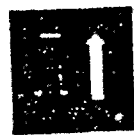
(Ρ-4)

Τέλος οδού προτεραιότητας.

(Ρ-5)

Προτεραιότητα της αντιθέτως ερχόμενης κυκλοφορίας λόγω στενότητας οδοστρώματος.

(Ρ-6)

Προτεραιότητα έναντι της επερχόμενης κυκλοφορίας (λόγω στενότητας οδοστρώματος).

(Ρ-7)

Απαγορεύεται η είσοδος σε όλα τα οχήματα.

(Ρ-8)

Κλειστή οδός για όλα τα οχήματα και προς τις δύο κατευθύνσεις.

(Ρ-9)

Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα εκτός των διττόδων μοτοσικλετών.

(Ρ-10)

Απαγορεύεται η είσοδος στις μοτοσικλές.

(Ρ-11)

Απαγορεύεται η είσοδος στα ποδήλατα.

(Ρ-12)

Απαγορεύεται η είσοδος στα μοτοποδήλατα.

(Ρ-13)

Απαγορεύεται η είσοδος σε φορτηγά αυτοκίνητα.

(Ρ-14)

Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητο όχημα το οποίο σέρει ρυμουλκούμενο ή ρυμουλκούμενο ή ρυμουλκούμενο ενός άξονα.

(Ρ-15)

Απαγορεύεται η είσοδος σε πεζούς.

(P-16)

Ακατορεύεται η είσοδος σε ζώη-
λατα οχήματα.

(P-17)

Ακατορεύεται η είσοδος σε χει-
ράμαξες.

(P-18)

Ακατορεύεται η είσοδος σε αγρο-
τικά μηχανήματα.

(P-19)

Ακατορεύεται η είσοδος σε μηχα-
νοκίνητα οχήματα.

(P-20)

Ακατορεύεται η εί-
σοδος σε οχήματα
ορισμένων κατηγο-
ριών (π.χ. σε μη-
χανοκίνητα και
ζώηλατα οχήματα).

(P-21)

Ακατορεύεται η εί-
σοδος σε οχήματα
συνολικού πλάτους
που υπερβαίνει τα ..
(π.χ. 2) μέτρα.

(P-22)

Ακατορεύεται η εί-
σοδος σε οχήματα
συνολικού ύψους
που υπερβαίνει τα ..
(π.χ. 3,5) μέτρα.

(P-23)

Ακατορεύεται η είσο-
δος σε οχήματα συνολι-
κού βάρους που
υπερβαίνει τους ...
(π.χ. 5) τόννους.

(P-24)

Ακατορεύεται η εί-
σοδος σε οχήματα
βάρους ανά άξονα
που υπερβαίνει τους
... (π.χ. 2) τόννους).

(P-25)

Ακατορεύεται η εί-
σοδος σε οχήματα ή
συνδυασμούς οχημά-
των μήκους που υπερ-
βαίνει τα .. (π.χ. 10)
μέτρα.

(P-26)

Ακατορεύεται η οδη-
γηση οχήματος σε α-
ΐκσταση μικρότερη
των ... (π.χ. 70)
μέτρων από του προ-
ηγούμενου.

(P-27)

Ακατορεύεται η
αριστερή στροφή.

(P-28)

Ακατορεύεται η
δεξιά στροφή.

(P-29)

Ακατορεύεται η
αναστροφή (στροφή
κατά 180°).

(P-30)

Ακατορεύεται το κροσ-
πέρασμα μηχανοκίνητων
οχημάτων, κλην των δι-
τρήων μοτοσυκλετών
χωρίς κένιστρα.

(P-31)

Ακατορεύεται στους
οδηγούς φορτηγών αυ-
τι/των μεγίστου εκπι-
τρεπομένου βάρους
που υπερβαίνει τους
3,5 τόννους, να κροσ-
σπερνούν άλλα οχήμα-
τα.

(P-32)

Η μέγιστη ταχύτητα περιορίζεται στον ανσγραφόμενο αριθμό των (π.χ. 50) χλμ/ώρα.

(P-33)

Απαγορεύεται η χρήση μηχανικών οργάνων προειδοποίησης (εκτός για αποφυγή δυστυχήματος).

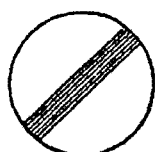
(P-34)

Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ του Τελωνείου.

(P-35)

Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ σταθμού Διοδίων.

(P-36)

Τέλος όλων των τοπικών απαγορεύσεων που έχουν επιβληθεί με απαγορευτικές πινακίδες στα κινούμενα οχήματα.

(P-37)

Τέλος ορίου ταχύτητας που έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα (π.χ. 40 χλμ/ώρα).

(P-38)

Τέλος απαγόρευσης προσπεράσματος που έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα.

(P-39)

Απαγορεύεται η στάθμευση.

(P-40)

Απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση.

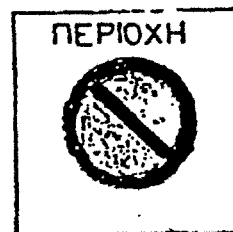
(P-41)

Απαγορεύεται η στάθμευση επί της πλευράς της πινακίδας κατά τους μόνους μήνες.

(P-42)

Απαγορεύεται η στάθμευση επί της πλευράς της πινακίδας κατά τους ζυγούς μήνες.

(P-43)

Περιοχή απαγόρευσης στάθμευσης (στάθμευση περιορισμένης χρονικής διάρκειας).

(P-44)

Έξοδος από περιοχή απαγορευμένης στάθμευσης.

(P-45)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες.

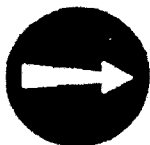
(P-46)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα ύλης που μπορούν να προκαλέσουν μόλυνση υδάτων.

(P-47)

Υποχρεωτική κατεύθυνση κορείας προς τα αριστερά.

(P-48)

Υποχρεωτική κατεύ-
θυνση πορείας προς
τα δεξιά.

(P-49)

Υποχρεωτική κατεύ-
θυνση πορείας προς
τα εμπρός.

(P-50)

Υποχρεωτική κατεύ-
θυνση πορείας με
στροφή αριστερά ή
δεξιά.

(P-50a)

Υποχρεωτική κατεύ-
θυνση πορείας με
στροφή αριστερά.

(P-50b)

Υποχρεωτική κατεύ-
θυνση πορείας με
στροφή δεξιά.

(P-51a)

Υποχρεωτική κατεύ-
θυνση πορείας
εμπρός ή αριστερά.

(P-51b)

Υποχρεωτική κατεύ-
θυνση πορείας
εμπρός ή δεξιά.

(P-52)

Υποχρεωτική διέλευση
είτε από τη δεξιά εί-
τε από την αριστερή
 πλευρά της νησί-
δας ή του εμποδίου.

(P-52a)

Υποχρεωτική διέλευση
μόνο από την αριστε-
ρή πλευρά της νησί-
δας ή του εμποδίου.

(P-52b)

Υποχρεωτική διέλευ-
ση μόνο από τη δε-
ξιά πλευρά της νη-
σίδας ή του εμποδίου.

(P-53)

Κυκλική υποχρεω-
τική διαδρομή.

(P-54)

Οδός υποχρεωτικής
διέλευσης ποδηλάτων
(απαγορευμένης της
διέλευσης άλλων οχη-
μάτων).

(P-55)

Οδός υποχρεωτικής διέλευ-
σης πεζών, (απαγορευμένης
της διέλευσης άλλων
εκτός πεζών, οχημάτων ά-
μεσης ανάγκης και οχημά-
των για την είσοδο-έξοδο
σε παρόδιες ιδιοκτησίες).

(P-56)

Οδός υποχρεωτικής
διέλευσης επίπλων,
(απαγορευμένης της
διέλευσης άλλων,
εκτός επίπλων που
χρησιμοποιούν την
οδό).

(P-57)

Υποχρεωτική ελαχί-
στη ταχύτητα που
αναγράφεται με λευ-
κούς αριθμούς σε
(π.χ. 30) χλμ/ώρα.

(P-58)

Τέλος υποχρεωτικής
ελαχίστης ταχύτητας
που έχει επιβληθεί
με την πινακίδα P-57.

(P-59)

Υποχρεωτικές αντιολισθητικές αλυσίδες χιόνων, σε δύο τουλάχιστον από τους κινητήριους τροχούς του αυτοκινήτου.

(P-60)

Ανωτάτη ταχύτητα περιοχής.

(P-61)

Εξόδος από περιοχή με ανώτατο όριο ταχύτητας.

(P-62)

Τέλος απαγόρευσης προσπεράσματος από φορτηγά αυτοκίνητα που έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα.

(P-63)

Απαγορεύεται το ρυμουλκούμενο όχημα να έχει βάρος μεγαλύτερο από (π.χ. 3) τόνους.

(P-64)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν επικίνδυνα υλικά.

(P-65)

Η κάθε κατηγορία χρηστών που απεικονίζει το σύμβολο πρέπει να χρησιμοποιεί την πλευρά του αντίστοιχου διαδρόμου που είναι ειδικά επιλεγμένη γι' αυτή την κατηγορία.

(P-66)

Οι διάφορες κατηγορίες χρηστών που απεικονίζουν τα αντίστοιχα σύμβολα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ταυτόχρονα τον ειδικό διάδρομο.

(P-67)

Αποκλειστική διέλευση λεωφορείων ή Τρόλλεϋ.

(P-68)

Τέλος αποκλειστικής διέλευσης λεωφορείων ή Τρόλλεϋ.

(P-69)

Χώρος στάθμευσης με κάρτα.

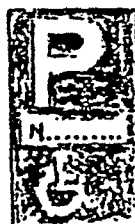
(P-70)

Χώρος στάθμευσης ορισμένης κατηγορίας οχημάτων, π.χ. ταξί.

(P-71)

Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, ύστερα από ειδική άδεια.

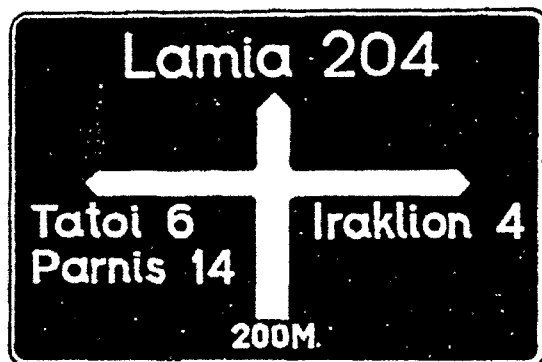

(P-72)

Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για συγκεκριμένο όχημα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ύστερα από ειδική άδεια και με αριθμό κυκλοφορίας

III. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (II)

Οι στα ακόλουθα σχέδια πληροφοριακών πινακίδων αναγράφει: τοπωνυμίων, χιλιομετρικών αποστάσεων κατευθύνσεων, βέλων κ.λπ., εκτελούν παραδείγματα των αντιστοιχών πινακίδων.

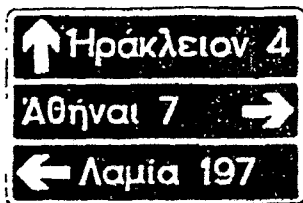
(II-1)

Προειδοποιητική κατευθύνσεων η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διασταυρώσεων με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

(II-2)

Προειδοποιητική κατευθύνσεων η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διακλαδώσεων, με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

(II-3)

Προειδοποιητική κατεύθυνσεων για συνήθεις οδούς με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

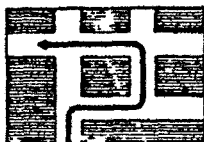
(II-4)

Προειδοποιητική για αδιέξοδο.

(II-5)

Προειδοποιητική για αδιέξοδο.

(II-6)

Προειδοποιητική υποχρεωτικής διαδρομής για στροφή αριστερά στην επομένη διασταύρωση όπου αυτή απαγορεύεται.

(II-7)

Προειδοποιητική πινακίδα προειλεγής λωρίδας σε διασταύρωση σε οδούς με πολλές λωρίδες κυκλοφορίας.

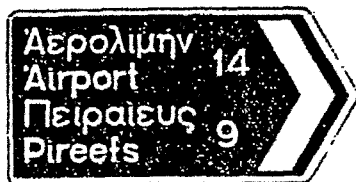
(II-8a)

Κατεύθυνσης μιας τοκνημίας με μορφή βέλους.

(II-8b)

Κατεύθυνσης μιας τοκνημίας, με μορφή βέλους.

(II-8γ)

Κατεύθυνσης για περισσότερες της μιας τοκνημίες με μορφή βέλους.

(II-9)
Κατεύθυνση μιας τοπωνυμίας
(μορφής ορθογωνίου).

(II-10)
Κατεύθυνση προς αεροδρόμιο.

(II-11)
Κατεύθυνση προς κατασκήνωσι.

(II-12)
Κατεύθυνση προς Ξενώνα
Νεότητας.

(II-13)
Αρίθμηση εθνικών
οδών.

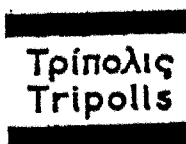
(II-14)
Αρίθμηση διεθνών
αυτοκινητών.

(II-15)
Χιλιόμετρη-
ση οδών.

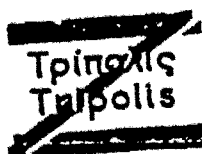
(II-16)
Χιλιόμετρη-
ση οδών.

(II-17)
Αρχή κατοικημένης περιοχής.

(II-19)
Τοπωνύμια

(II-18)
Τέλος κατοικημένης
περιοχής.

(II-20)
Εκτιμώμενη πινακίδα (Παράδειγμα).

(II-21)
Οδός αδιέξοδου.

(II-22)
Νοσοκομείο
(για αποφυγή ή
μείωση οποιουδή-
ποτε μη αναγκαί-
ου θορύβου).

(II-23)
Μονόδρομος.

(II-24)
Μονόδρομος

(II-25)
Αδιέξοδη οδός.

(II-26)
Οδός ταχείας κυ-
κλοφορίας.

(II-26a)
Τέλος οδού ταχεί-
ας κυκλοφορίας.

(II-27)
Αυτοκινητόδρομος

(II-27a)
Τέλος Αυτοκι-
νητοδρόμου.

(II-28)
Στάση Λεωφορείου
ή Τρόλλεϋ.

(II-29)
Ορεινή οδός
ανοικτή ή κλει-
στή ανάλογα με
τις ενδείξεις
μέσα στα πλαί-
σια 1,2,3 της
κινακίδας.

(II-30)
Συνιστώνται αλυσίδες
ή ελαστικά χιόνων
(για το πλαίσιο της
II-29).

(II-31)
Χώρος εκτρέ-
πομένης στάθ-
μευσης.

(II-31a)
Περιοχή εκτρέ-
πομένης στάθ-
μευσης.

(II-31β)
Εξόδος από περι-
χή εκιτρεκομένης
στάθμευσης.

(II-31γ)
Κατεύθυνση προς
χώρο εκιτρεκομέ-
νης στάθμευσης.

(II-32)
Σταθμός Πρώτων
Βοηθειών.

(II-33)
Συνεργείο εκισκεν-
της βαβών.

(II-34)
Τηλέφωνο

(II-35)
Πρατήριο
καυσίμων.

(II-36)
Ξενοδοχείο ή
Μοτέλ.

(II-37)
Εστιατόριο

(II-38)
Αναφυκτήριο ή
Καφενείο.

(II-39)
Θέση για παρα-
μονή εκδρομένων.

(II-40)
Σημείο έναρξης
κερικότου.

(II-41)
Θέση για κατα-
σκηνώσεις.

(II-42)
Θέση για τροχό-
σκιτα.

(II-43)
Θέση για κατα-
σκηνώσεις και
τροχόσκιτα.

(II-44)
Ξενώνας Νεότητας

(II-45)
Τουριστικές
Πληροφορίες.

Π-46

Περιοχή κο-
λύμβησης

Π-47

Εγκαταστάσεις
υγιεινής

Π-48

Ραδιοφωνική συχνό-
τητα πληροφοριών
οδικής κυκλοφορίας

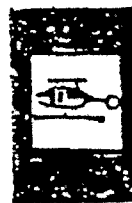
Π-49

Σήραγγα

Π-50

Αεροδρόμιο

Π-51

Ελικοδρόμιο

Π-52

Εναέρια
μεταφορά

Π-53

Λιμάνι

Π-54

Τουριστικό
λιμάνι

Π-55

Λιμενικός σταθμός
εκταμένων σκαφών

Π-56

Λιμενικός σταθμός
εμπορικών οχημα-
ταγωγών κλοίων

Π-57
Αστυνομία

Π-58
Αρχή περιοχής
κατοικίας

Π-59
Τέλος περιοχής
κατοικίας

Π-60
Ατομα με μειωμένη
κινητικότητα.

Π-61
Άνοδος διέ-
βασης πεζών

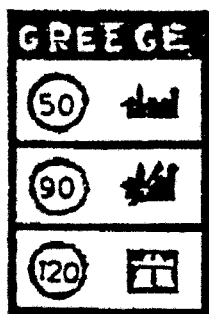
Π-62
Κάθοδος διέ-
βασης πεζών

Π-63
Ανισόπεδη διάβαση
πεζών χωρίς σκα-
λοκάτια

Π-64
Συνιστώμενη
ταχύτητα

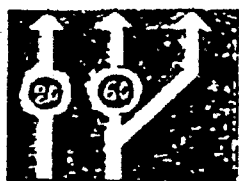
Π-65
Γενικά όρια
ταχύτητας

Π-66
Λωρίδα αποκλειστι-
κής κυκλοφορίας
αεμφορείων ή Τρόλλεϋ

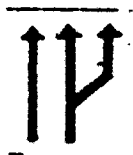

Π-67
Ανώτατα όρια
ταχυτήτων ανά
λωρίδα κυκλοφορίας

II-68

Όρια ελαχίστων ταχυτήτων
ανά λωρίδα κυκλοφορίας.

II-69

II-69a

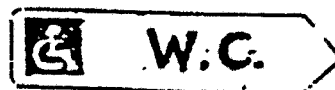
Αριθμός και κατευθύνσεις
κυκλοφοριακών λωρίδων.

II-70

II-70a

Περιορισμός αριθμού
κυκλοφοριακών λωρίδων.

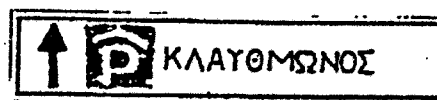
II-71

Εγκαταστάσεις υγιεινής
για άτομα με μειωμένη
κινητικότητα.

II-72

Κατεύθυνση οχημάτων για στάθμευση
σε συγκεκριμένο χώρο (π.χ. Μετρό
για χρησιμοποίηση του μεταφορικού
αυτού μέσου).

II-73

Προειδοποίηση κατεύθυνσης οχη-
μάτων για στάθμευση σε συγκερι-
μένο στεγασμένο χώρο.

Π-74
Κατεύθυνσης - εκσήμανσης
επικινδύνων καμπύλων.

Π-75
Διαδοχικά βέλη κατεύθυνσης
τοποθετούμενα σε επικίνδυνες
καμπύλες κυρίων αρτηριών.

Π-76
Εμπόδιο κινητό
λόγω έργων επί
της οδού.

P-52b

Π-77
Για υποχρεωτικό πέρασμα
από τα δεξιά νησίδας ή
εμποδίου
(Συνδυάζεται η τοποθέτη-
σή της π.χ. με τη P-52b).

P-52a

Π-78
Για υποχρεωτικό πέ-
ρασμα από τα αριστε-
ρά νησίδας ή εμποδίου
(Συνδυάζεται η τοκο-
θέτησή της π.χ. με
τη P-52a).

P-52

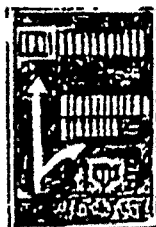
Π-79
Για υποχρεωτικό πέρασμα
από τα δεξιά ή αριστερά
νησίδας ή εμποδίου
(Συνδυάζεται η τοποθέτησή
της π.χ. με τη P-52).

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΔΙΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥΣ

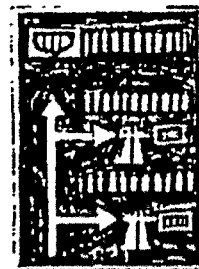
(Π-80)

Αναγγελία προσέγγισης
σε ανισόπεδο κόμβο

(Π-81)

Προειδοποιητική
κατευθύνσεων
προ ανισόπεδου
κόμβου

(Π-82)

Προειδοποιητική
κατευθύνσεων εισόδου
σε αυτοκινητόδρομο
από δευτερεύουσα οδό
μέσω ανισόπεδου κόμβου

(Π-83)

Γέφυρα σήμανσης με ανα-
γραφή κατευθύνσεων προ
ανισόπεδου κόμβου

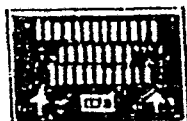
(Π-84)

Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων
πρό ανισόπεδου κόμβου με αφαίρεση λωρίδας
του αυτοκινητοδρόμου -

(Π-86)

Κατεύθυνση εξόδου
από τον αυτοκινητόδρομο.

(Π-85)

Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων στην
αρχή εξόδου από τον αυτοκι-
νητόδρομο (αρχή λωρίδας επι-
βράδυνσης κόμβου)

(Π-87)

Επιβεβαιωτική της εισόδου στο συγκεκριμένο
αυτοκινητόδρομο μετά τον ανισόπεδο κόμβο

(Π-88)

Προειδοποιητική
κατεύθυνσης εισό-
δου στον αυτοκι-
νητόδρομο

(Π-89)

Κατεύθυνσης εισόδου
στον αυτοκινητόδρομο

(Π-90α)

(Π-90β)

(Π-90γ)

Προειδοποιητικές εξόδου από
τον αυτοκινητόδρομο σε αποστά-
σεις 300, 200, 100 μ. αντίστοι-
χα προ της αρχής της λωρίδας
επιβράδυνσης του κόμβου
(όπου η πινακίδα Π-85)

IV. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ (Πρ)

Πρ-1

Απόσταση από τη θέση της πινακίδας μέχρι την αρχή της επικινδύνου θέσης, ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος μ' αυτήν κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 200 μ.).

Πρ-3α

Αρχή ισχύος πινακίδας P-39 ή P-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί .. (π.χ. 10) μ. από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους.

Πρ-4α

Αρχή ισχύος πινακίδας P-39 ή P-40, που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

Πρ-4β

Εκτινέπεται μόνο για οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ύστερα από ειδική άδεια.

Πρ-2

Μήκος του επικινδύνου τμήματος ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος με την πινακίδα κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 1 χλμ.).

Πρ-3β

Υπόμνηση ισχύος πινακίδας P-39 ή P-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί .. (π.χ. 5) μ. και από τις δύο πλευρές της θέσης της πινακίδας.

Πρ-4β

Επανάληψη ισχύος πινακίδας P-39 ή P-40, που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

Πρ-3γ

Τέλος ισχύος πινακίδας P-39 ή P-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί .. (π.χ. 10) μ. από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους.

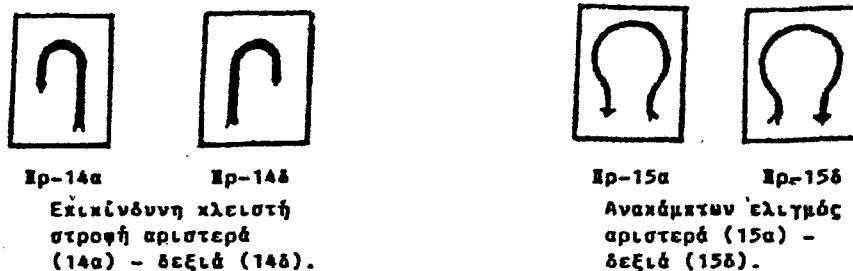
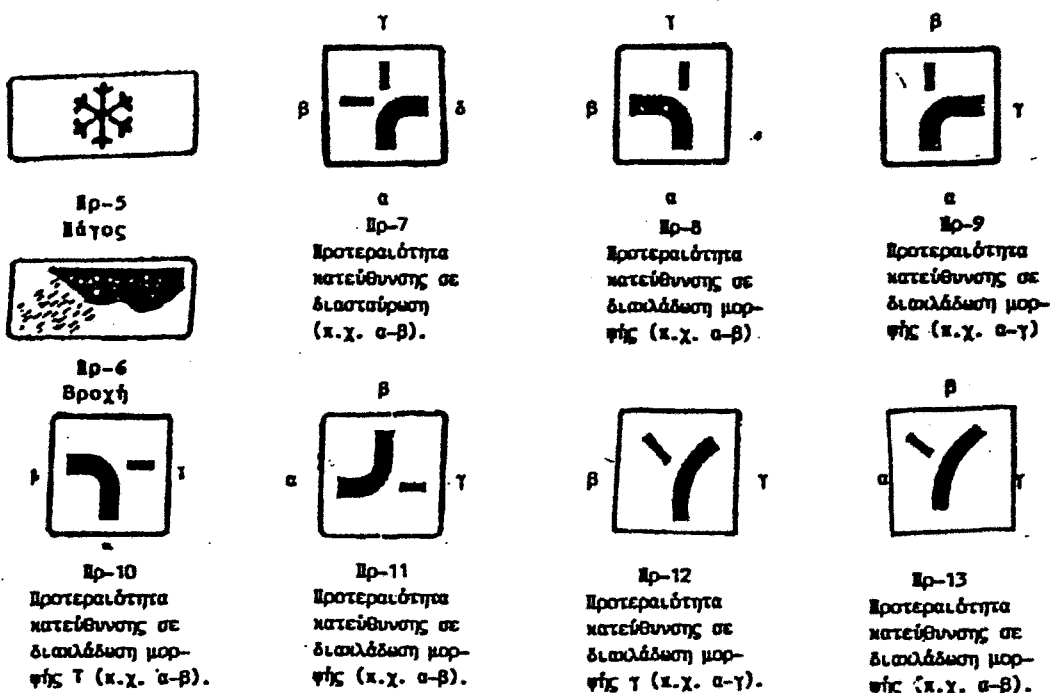
Πρ-4γ

Τέλος ισχύος πινακίδας P-39 ή P-40, που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

Πρ-4ε

Εξαιρούνται μόνο οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ύστερα από ειδική άδεια.

(11-16) Εκτενέκεται μόνο για τη συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο:

(Σύμβολα οχημάτων)

Πρ-16γ

Φορτηγό με ρυμολκούμενο όχημα ενός άξονα (τρέιλερ).

Πρ-16ιδ

Οχημα που φέρει πάνω από ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες.

Πρ-17
(α+ιδ)

Εξαιρείται (από την ισχύουσα ρύθμιση) μόνο η συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο (αρίθμηση αντίστοιχη με την Πρ-16).

Πρ-18α

Επιτρέπεται μόνο για τα ταξί.

Πρ-18β

Εξαιρούνται μόνο τα ταξί.

Άρθρο δεύτερο**Έναρξη ισχύος του Κώδικα**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει ύστερα από δύο (2) μήνες από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ν. ΚΛΕΙΤΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΣΤ. ΜΑΝΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΣΩΤ. ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΙΩΑΝ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Θ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ, ΧΩΡ/ΕΙΑΣ & ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ
ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΝΙΚ. ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 1992

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΙΩ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ